

ବିଦଗ୍ଧ ପ୍ରେମଗାଥା
ବା
ପ୍ରେମକବିତା ଶତକ

ଲଲିତେନ୍ଦ୍ର କବି

ଉପୋହାତକବିତା

ବିଗତଯୌବନେ କେମିତି ଲେଖୁବି

ପ୍ରେମ କବିତା ବି ଲେଖୁଥିଲି ପିଲା ବେଳେ
ଏବେ କେବେ କେବେ ମନେ ପଡେ
ମୁହଁ ଅନ୍ଧାରେ, କେବେ ବା ଶୀତ ସକାଳେ
ମୋର ପୁରୁଣା ଖାତା ତି ଏକା ଏକା କାଢି ପଡେ ।

କର୍ମ-କଷଣ ତାପରେ ଦିବସ ରାତି
ଚାରି ଦଶାଢ଼ୀ କଲି ଅଜ୍ଞାତବାସ
ଅବସରେ ଏବେ ବିଗତ ମୋ ଯୌବନେ
ପୁଣି ଲେଖୁବି କବିତା, କରିଛି ଦୁଃସାହସ ।

ବଞ୍ଚେବି ମା ! ତୁମରି ଚରଣ ଧୂଳି -
କଣିତାଏ ଏଇ ବିଦାୟ କାଳେ ଯେ ଦେଲ
କୋଟି କୋଟି ଘେନ ପ୍ରଣାମ ଏ ଅଧମର,
ହେଲେ -
ଯୌବନ ଗତେ ହୃତ-ବସନ୍ତେ
ପାରିବି କି ଲେଖୁଗୀତ ମନଲାଖି,
ଏବେ ଯା ଲେଖୁଛି ଦିନେ କାଳେ କିଛି,
ମୁଁ ଜାଣେ ସେଥିରେ କଷ୍ଟ ବହୁତ
କାଁ ଭାଁ ଥିଲେ ଥିବ ଗୋଟେ ଅଧେ ପୁଲ ।

ଉତ୍କଳବାସୀ ମୋ ପ୍ରିୟ ପଡୋଶୀ
ତୁମ ମନ ଖୁସି କରିବାର ଅପତେଷା

କରୁଅଛି ଏବେ, ନ ଧରିବ କେବେ,
ହେଲେ ରୁଚିହୀନ ମୋ କବିତାମାନ
ମୁଁ ଏକ ସାମାନ୍ୟଜନ ଗୁଣହୀନ
କହି ରଖେ ଶୁଣ, ମୁଁ ନୁହଁ ସାହିତ୍ୟ-ସ୍ରଷ୍ଟା ।

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୮-ଅକ୍ଟୋବର-୨୦୧୪

କବିତାସୂଚୀ

ବିଦଗ୍ଧପ୍ରେମଗାଥା	001
ଧୁଆଁ ଧୁଆଁ ମେଘୁଆ ଆକାଶେ	002
ଧୁନ୍ଧୁମାରୁ ରାଜ୍ୟଭାର	003
କର୍କଟସନ୍ଧାନ	004
ପ୍ରଭାତଭ୍ରମଣ	005
ବିନା ଚୋରୀର ପୂଜାଘୂଳ	006
କବିତା ପ୍ରତି	007
ବନବୀଥର ଆବାହନ	008
ମଧୁରାତି	009
ଭିନ୍ନତା ହିଁ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ	010
ଅସନା ପାଣି	011
ରଦ୍ଧିତ ହାହାକାର	012
ସୁଖ ମନେ ଦୁଃଖ	013
ମରମପ୍ରଦୀପ ଜାଳି	014
ଉପାତ୍ତ ପ୍ରେମପତ୍ର	015
ପ୍ରେମପ୍ରଧାବିନୀତଚସୁବର୍ଣ୍ଣରେଶୁକା	016
ମିଠା ମିଠା ପ୍ରେମକଥା	017
ଚାହିଁଥିବି ତୁମ ପଥ	018
ମୋ ପ୍ରେମକବିତା	019
ପାଲିଥିଲି ବାଘୁଣୀ ମୁଁ ଶିକାରୀ	020
କ୍ଷୁଦ୍ର ଗ୍ରହଚିଏ	021
ଦେବକନ୍ୟା ଫେରି ଆସ	022
ବିରହ	023
ହଜିଲା ପ୍ରେମକବିତା	024
ପ୍ରେମର ରୂପରଙ୍ଗ	025
ଦେଖ୍ ଯା ଦେଖ୍ ଯା ଥରେ	026

ଖେଳିବା ଖେଳ	027
କ୍ଷଣିକ ପ୍ରେମ	028
ଭିକ୍ଷା	029
ସେ କବିତା ମରିବନି କେବେ	030
ଆବେଦନ	031
ଶୂନ୍ୟତାର ଅନୁଭବ	032
ତୁମେ କରିଦେଲ ପର	033
ମୃତ ପକ୍ଷୀଶାବକର ମାତା	034
ପଥଧାର ଫୁଲ	035
ଗଳାର ଗନ୍ଧ ମୋର	036
ଘାସଫୁଲ	037
ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନନାୟିକା	038
ଭାରତ-ମାତାର ପ୍ରେମ	039
ବିଷାଦୀ ବୈଭାବର	040
ଆଉ ତୋଳ ନାହିଁ ଫୁଲ	041
କେହି ଜାଣେନା	042
ଏକାଠି କରିବା ବାସ	043
ଜନଗହଳିର ପ୍ରେମଗୀତ	044
ବର୍ଷାରାତିର ପ୍ରେମଗୀତ	045
ଅକାଳେ ଆସିବ ବୋଲି	046
ଅଶ୍ରୁଲେଖା	047
ମୋ ପ୍ରେମକବିତା	048
ପ୍ରେମପ୍ରଭାବ	049
ଡେରି କରି ଆସୁ ରାତି	050
ସନ୍ଧ୍ୟାତାରା	051
ବୈତାଳିକର ପ୍ରେମବୃତ୍ତ	052
ପଲ୍ଲୀବାଳା	053
ପ୍ରେମିକା-ପ୍ରବାସୀ	054
ବନ୍ଦିନୀ ପ୍ରେମଜାଲେ	055
ଲୁମ୍ବିନୀର ଅଭିଷେକ	056
ଅନାବନା କାଳିଗାର	057
ଧୂମଳ ନିଶୀଥର ପ୍ରୀତିଗୀତ	058
ପର୍ବତେ ଆଶା	059

ନିଶାର୍ଦ୍ଧର ଗହନ ତିମିରେ	060
ପ୍ରୀତିଲେଖା	061
ଅଧୁରା ପ୍ରେମର ନାୟିକା	062
ଗଲା କଥା ଯାଅ ଭୁଲି	063
ମିଳନ ମଧୁର ଗୀତି	064
ଛାତ୍ରଜୀବନର ପ୍ରେମ	065
ଶେଷ ଅର୍ଘ୍ୟାଞ୍ଜଳି	066
ମୁକ୍ତାରେଣୁ	067
ପୃଥ୍ବୀ ବଡ଼ ବିନାଶିନୀ	068
ବିଚକ୍ଷଣ ଅତ୍ୟକ୍ଷରୀ	069
ପ୍ରିୟା ଦୂରେ ଗଲା ବେଳେ	070
ଆହୁ ଯୌବନର ପ୍ରେମଗୀତ	071
ମରମପ୍ରଦୀପ ଜାଳି	072
ପ୍ରେମମଦିରା	073
ସଜପୁଲ ଶୁଣ ଶୁଣ	074
ଅଦିନିଆଁ ପତ୍ରଝଡ଼ା	075
କେତେ ସେ ଥିବ ଚାହିଁ!	076
ବିରହିଣୀ	077
ଦରତିହ୍ନା ନାୟିକା	078
ପ୍ରିୟା ଲେଉଟିଲା ବେଳେ	079
ପ୍ରେମପୀୟୂଷ	080
ତନ୍ଦ୍ରା ଘାରିଲା ବେଳେ	081
କି ଲାଗି ପଡ଼ିଲ ତୁମେ	082
ବିରହବିଧୁର ମନ	083
ଚାହିଁଥିବି ତୁମ ପଥ	084
ଅପାଶୋରା ପ୍ରେମ	085
ତୁମେ ହେଇ ପାରିବନି ପାଷାଣହୃଦୟ	086
ନେଇ ଯିବି ଯାତ	087
ପ୍ରେମିକା କରୋନା ପ୍ରତି	088
ପାରିଧି ପରେ	089
ସ୍ମୃତିମଧୁ	090
ପ୍ରେମ-କଟାକ୍ଷ	091
ରଖିଛି କି ମନେ	092

କବିତା ଲେଖ ସୁନ୍ଦରୀ	093
ପ୍ରୀତିସରତୀରନରପତି	094
ତୁମେ ମୋର ସ୍ବର୍ଗପରୀ	095
ପ୍ରିୟା ଲେଉଟିଲା ପରେ	096
ଲତିକାବାଳାର ସ୍ବନ	097
ଆସିବ ସାଥୀ	098
ଆହା ଏ କି କଲି	099
ଇସ୍ମିତ ମିଳନ	100
ନୟନତାରା ଦେଖୁ	
ତିମିର ଅନ୍ଧକାରେ	101
କାହିଁ ସେ ଦେବସୁତା	
ବାକି ଜୀବନ ସାରା	102
ଗିରିନିର୍ଝର କୁଳେ	103
ପତିହରାର ଗୀତି	104
ପାରାବାର ତୀରେ ବଲ୍ଲଭ ଦେଖେ	
ହୃଦପଲ୍ଲବ ଖୋଲି	105
ନୟନତାରା ଦେଖୁ	
ତିମିର ଅନ୍ଧକାରେ	101
କାହିଁ ସେ ଦେବସୁତା	
ବାକି ଜୀବନ ସାରା	102
ଗିରିନିର୍ଝର କୁଳେ	103
ପତିହରାର ଗୀତି	104
ପାରାବାର ତୀରେ ବଲ୍ଲଭ ଦେଖେ	
ହୃଦପଲ୍ଲବ ଖୋଲି	105
ଆଦି-ପ୍ରେମଗୀତ-କବି	106
ପ୍ରୀତିର ଅନ୍ତିମ ଗୀତି	107
କରିଥାନ୍ତି ପ୍ରେମନିବେଦନ	108
ଦୁଇଟି ଅନୁବାଦ କବିତା	
ଯାଅ ପରଦେଶୀ	(କ)
ଅଭିଶାପ –	(ଖ)

ବିଦଗ୍ଧପ୍ରେମଗାଥା 01

ଶୁଣ ମୋ ପ୍ରେମସୀବାଳା ମୋ ମନ ଭାବନା!
ଜାଣେନା ଅଛି କି ନାହିଁ ତାର ସମ୍ଭାବନା;
ଏ ତ କଳ୍ପନା ମାତର,
ମନ କିନ୍ତୁ ବୁଝେ ନାହିଁ ଖୋଜେ ନିରନ୍ତର । ୧

ମନ କହେ ଧନ ତୋତେ ଅଗମ୍ୟ ଦୂରସ୍ଥେ
ଘେନି ଯିବି ବଲ୍ଲୀମାଳେ ବିଜନ ବନସ୍ତେ
ଲଘି ନଦୀବନଗିରି
ନିରେଶ୍ୱର କୁସୁମିତ କାନନର ଶିରୀ । ୨

ବସାଇବି ବାସ ଏକ ପ୍ରଧାବିନୀକୋଳେ,
ଉତ୍ସବୀତଞ୍ଚଳେ, ଚଳ ସଲିଳକଲ୍ଲୋଳେ,
ଭ୍ରମି ଦିବସଟା ସାରା,
ବିଶ୍ରମି ନାବନିବାସେ ନିରେଶ୍ୱରୀ ତାରା । ୩

ତୋଳିଦେବି କମଳିନୀ ସଙ୍ଗେ କୁମୁଦିନୀ,
ନାନା ରଙ୍ଗେ ବୋଲି ଦେବି ମୋ କ୍ଷୁଦ୍ର ମେଦିନୀ,
ପୁଣି ଯମୁନାର କୂଳେ,
ଗଭୀରେ ତୋ ଶୋଭା ଭରି ଦେବି ନୀପଫୁଲେ । ୪

ମଞ୍ଚକରେ ଦେବି ଆଣି ରକ୍ତପାରିଜାତ,
ହେମପୁଷ୍ପ ହସ୍ତସୁତ୍ରେ ସାଜି ଦେବି ହାତ,
ଯାଇ ଚନ୍ଦନର ବନେ
ଆଜିବି ଚନ୍ଦନ ଚିତା ଚନ୍ଦ୍ରମାବଦନେ । ୫

ହେମପୁଷ୍ପ= ଚମ୍ପା;

ଯୁକ୍ତଜାଲମଲ୍ଲୀହେନାମାଧବୀମାଳତୀ-
ସିତପୁଷ୍ପରାତ୍ରିଗନ୍ଧାକେତକୀସେବତୀ,
ଗୁଞ୍ଜି ଦୁମୋପ୍ଲ ମାଳା,
ନାନା ପୁଷ୍ପେ ସଜାଇବି କଟୀର ମେଖଳା । ୬

ସିତପୁଷ୍ପ=ଚଗର; ଦୁମୋପ୍ଲ= କନିଅର;

କଳ୍ପଳପୂରିତ ତୋର ଲୋଚନକମଳେ,
ଲୋହିତ ଓଷପଲ୍ଲବେ, ଆନନବିମଳେ,
ମୃଦୁ ଭୂଲତାକୁଞ୍ଚନେ,
ନିରେଶ୍ୱ ଲେଖିବି ଗୀତ କେଦାରକାନନେ । ୭

ରଖି ଯିବି କବିତାର ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷରେ
ବିଦଗ୍ଧ, ବିଶ୍ରୁତ ଭାବ ଅଛି ଯା' ବକ୍ଷରେ,
ସେହି ପ୍ରେମସ୍ରୋତସ୍ୱତୀ,
ଲେଖନୀର ଗାରେ ଗାରେ ହେବ ବେଗବତୀ । ୮

ବିଦଗ୍ଧ= କୁଶଳୀ; ବିଶ୍ରୁତ= ଶାନ୍ତ, ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ;

ଭାସିଭାସି ସେହି ଚିତ୍ତନୀରେ ନୀରେ ନୀରେ
ଯିବା ତାର ଶେଷ ଗତି ବାରିଧିରେ ଧୀରେ;
ସିନ୍ଧୁସ୍ରୋତର ତରଙ୍ଗେ,
ସହଜେ ହଜିବା ତାର ଉଦ୍ବେଳ ଉତ୍ସର୍ଗେ । ୯

ସହଜ= ଜନ୍ମଜାତ ସ୍ୱଭାବ, ପ୍ରବୃତ୍ତି ଇତ୍ୟାଦି
ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୦୯୦୫୦୦୧୫

ଧୂଆଁ ଧୂଆଁ ମେଘୁଆ ଆକାଶେ 02

(ପାଠକଙ୍କୁ)

ମନେ ପଡ଼େ ମୋ ପ୍ରାଣ ପ୍ରତିମା
ପ୍ରତି କ୍ଷଣେ ମୋତେ ଚାହିଁ ରହେ;
ଭୀତି ଭରା ପ୍ରୀତି ପ୍ରସାବନା
ଭୀରୁ ଭୂଲତାରେ କଥା କହେ ||-୧

ଖୋଜି ତାକୁ ନିଶୀଥ ଦିବସ
ସଞ୍ଜେ ପୁଣି ମନ ଖୋଜୁ ଥାଏ;
ଖୋଜି ଖୋଜି ଯାଏ ଯେତେ ପାଶ
ସେତିକି ସେ ହଜି ହଜି ଯାଏ ||-୨

ସେହି ଦିନୁ ଚାଲିଛି ଏ ଖୋଜା,
ଆଶା ମିଶା ଖୋଜା ଆଜି ଯାଏ;
ପ୍ରତେ, ବାଜେ ପ୍ରତ୍ୟାଶାର ବାଜା,
ମିଳି ନାହିଁ ମିଳି ଯିବ ସିଏ ||-୩

ଖୋଜା ଖୋଜି ଉପରତି ବିନା,
ଚାଲିଛି ଏ ଖୋଜା ବଢ଼ି ବଢ଼ି;
ସାପ ଖାଏ; ପଡ଼େ ପୁଣି ଦାନା;
ବେଳେ ବେଳେ ଶିଢ଼ି ଯାଏ ଚଢ଼ି ||-୪

ଦିନେ ଦିନେ ଚାହିଁ ଫାଙ୍କା ଫାଙ୍କା
ଆଖି ପତା ଭିଜି ଭିଜି ଆସେ;
ମେଘୁଆ ମେଘୁଆ ଫିକା ଫିକା
ଧୁଆଁଳିଆ ସେ ଦିଶେ ଆକାଶେ ||-୫

କହି ଯାଏ ଲସାରା ଲସାରା,
"ରହିଛି ମୁଁ ତୁମ ପଥ ଚାହିଁ;
ଦିଅ ତୁମ ହସ, ମୋ ପସରା;
ହସି ଦୁହେଁ କାନ୍ଦୁ କଇଁ କଇଁ ||-୬

(ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୬୧୧୦୧-୨୦୧୭)

ମୋ ପ୍ରେୟସୀକୁ [ସେ ଶୁଣୁ ବା ନ ଶୁଣୁ]

ମନେ ଅଛି ଆଗୋ ପ୍ରିୟତମା !
ଆଖିଭରି ଚାହିଁଥିଲୁ ଦୁହେଁ,
ଭାଷା ଥିଲା ଆଖିର ଭଜିମା
ଆସି ନାହିଁ କେବେ ଓଠ ଯାଏ ||୭||

ଦେଖୁଥିଲି ଭିଜା ଆଖି ପତା,
ଭାଷା ଭରା ଅଧର କମ୍ପନ;
ଶୁଭୁଛି ସେ ଅକୁହା ବାରତା;
ବଢ଼ି ତାଲେ ହୃଦୟ ସ୍ବୟନ ||୮||

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୦୭୧୭-୧୧୨୭

ଧୁନ୍ତୁମାରଠୁ ରାଜ୍ୟଭାର - 03

(ସରଳ ସାଧନ ବଳେ ରାଜସିଂହାସନ)

ରଜା ହେବୁ ମାଥେ ତୋର ପତ୍ନୀ ଝିଟିପିଟି
ଲାଭ ନାହିଁ ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଲାଗି ନିଟିପିଟି ।୧

ଛାତ ମଧ୍ୟଭାଗେ ଟାଙ୍ଗି ବିକ୍ରୁଳି ଆଲୋକ,
ରାତି ସାରା ବସିଥିବୁ ଭୁଲି ନିଦ୍ରା ଭୋକ ।୨

ଖସିଲେ ତୋ ମାଥେ କାଳେ ନିବାସଗୋଧୂକା,
ପାଗ ଭିଡି ମାରି ଦବୁ ଅଭିଷେକ ଟୀକା । ୩

ବେଗେ ଯିବୁ ଭ୍ରମି ବାବୁ ଚୂଡ଼ୀୟ ପ୍ରହରେ,
ଶିରୋବେଷ୍ଟ ଦେଖାଇବୁ ପଶୁପକ୍ଷୀନରେ ।୪

କହିଦେବୁ ସିଂହାସନ ଦେଇଛି ସରଟ,
ପ୍ରଣାମିବେ ତୋତେ ସର୍ବେ ନ ହେବେ ଅଝଟ ।୫

ଲଲାଟେ ଲେଖିଛି ରାଜ୍ୟ ଧନଦା ଚକ୍ରନୀ,
ରଜା ହେବୁ ଦେଖୁଥିବ ଚକିତା ଅବନୀ ।୬

ଧୁନ୍ତୁମାର=ଗୃହଗୋଧୂକା=ନିବାସଗୋଧୂକା=ସରଟ= ଚକ୍ରନୀ=ଝିଟିପିଟି; ଶିରୋବେଷ୍ଟ=ପଗଡ଼ି;

ବାଣୀପୁତ୍ର ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୦୦୫୧୭୧୬୫୭

କର୍କଟସନ୍ଧାନ - 4

କବିତା ଚାକିରୀ ନୁହଁ,	ନାହିଁ ପଦୋନ୍ନତି,
କଳ୍ପତା ସାଜି କେ କାର	କି କରିବ କ୍ଷତି? ୧
କରୁ ଥାଉ ଯିଏ ଯାକୁ	ନିନ୍ଦା କରିବାର
ସେ ଲାଗି କେ କରିବ କି	ଲେଖା ପରିହାର? ୨
ଦୋଷ ଗୁଣ ରହୁ ଯିଏ	ବଜାଇ ଚଢ଼ାଇ,
ଲେଖିବାର କଳା କିଏ	ପାରିବ ଛଡ଼ାଇ? ୩
ଆନ କଥା ଜଣା ନାହିଁ	କହୁଛି ମୋ କଥା,
ମୋ ପାଦ କେ ଗଣିବାର	ନାହିଁ ଅଭିଜ୍ଞତା । ୪

ଉପରକୁ ଉଠି ନାହିଁ ଥରଟେ ମୁଁ ତିଲେ,
 ଟାଣିଲା କେ ଜାଣନ୍ତି ବା ଉପରୁ ପଡିଲେ ।୫
 ଯଦି କିଏ ଉଠିଥିବ ଅନେକ ସୋପାନ,
 ଖସିଲେ କହିବ ସିନା ଟାଣିଲା କେ ଆନ;୬
 ଉଠିବାର ପଡିବାର ନାହିଁ ଅଭିଜ୍ଞତା,
 କି ଲାଗି ଭାଲିବି କିଏ କରୁଛି ବୈରତା? ୭
 କହ ଭାଇ କେତେ ଉଠି ପଡିଥିଲ କିଏ,
 ଜାଣିବା ଟାଣିବା ଜନ ଥିବ କେ ଗୋଟିଏ ।
 ଉଠି ନାହିଁ କେବେ ମୁହଁ, ପଡି ନାହିଁ ଥରେ,
 ଟାଣିବ କେ ପାଦ ମୋର ପଶି ମୋର ଘରେ? ୯
 ଯେ ସାଜିବ ସାଜୁ ଥାଉ କଳ୍ପତା କି ବିଛା,
 ବେଳ କାହିଁ ଦେଖିବାକୁ କେ ପଡିଛି ପିଛା? ୧୦
 ମୋ ପୟର କେବେ କେହି ଟାଣିଥାଉ ଆନ,
 ପୋଲିସି କରିବ ସେହି କର୍କଟସନ୍ତାନ । ୧୧
 ଲଲାଟେରୁ କବି ୨୦୨୦୦୨୦୪୦୨୧୧

ପ୍ରଭାତଭ୍ରମଣ - 05

ନିଦରୁ ଉଠାଇ ନିତି ହଲାଇ ହଲାଇ
 ପଡିଲୁ ବୁଲାଇ ନବ ଚଳାଇ ଚଳାଇ । ୧

 ବାଙ୍କୁଲି ବାଡିଟେ ଦେଇ ପଡିଲୁର ହାତେ,
 ବାହାରି ପଡିବ ଘରୁ ପାହାନ୍ତା ପ୍ରଭାତେ । ୨

 କେହି ଯଦି ବିକୁଥିବେ ଚାହା ପାନ ବିଡି
 ପଡିଲୁର ହାତ ଧରି ନବ ଭିଡି ଭିଡି । ୩

 କହିବ ହେ ପତିଦେବ ଦିଅ ଖଣ୍ଡେ ପାନ,
 ସାରା ଦିନ କରୁ ଥିବି ତୁମ ଗୁଣ ଗାନ । ୪

 ସେ ପାନରେ ପଡି ଥିବ ଗୋପାଳ ଜରବା,
 ଗୋଟେ ଆଣ ଖାଇନବା ତାକୁ ଅଧାଅଧା । ୫

 ପାନଭରି ଓଠ କରି ନାଲି ଚହଚହ,
 ଜାକିବ ଲବଙ୍ଗଟିଏ, ବାସ ମହ ମହ । ୬

ତା'ପରେ ପଡ଼ିଙ୍କ ସାଥେ ବୁଲି ଗଲି ଗଲି
ପର ବଗିଚାରୁ ଫୁଲ ନବ କିଛି ତୋଳି ।୭

ଭୁକି ଭୁକି ପହଞ୍ଚିଲେ ସହରୀ କୁକୁରେ,
ଛେପ ମେଞ୍ଚେ ପକାଇବ ଆପଣା ବୁକୁରେ ।୮

କହିବ କୁକୁରଙ୍କୁ କର ହେ ଉଦ୍ଧାର
ଗୋଡ଼ାଇ ଏହାକୁ ଦିଅ ବାଙ୍କୁଲି ପ୍ରହାର ।୯

ଏ ଭାବେ କରିବ ତୋରି ପତ୍ର ପୁଷ୍ପକଳି
ଉପରେ ଥିଲେ କହିବ ପଡ଼ି ଦିଅ ତୋଳି ।୧୦

କହିବ ଏ ମିଠାକଥା ହସି ଖୁଲି ଖୁଲି-
ଏଥିପାଇଁ ଡେଙ୍ଗା ବର ବାହା ହେଉଥିଲି ।୧୧

ଉଜଡ଼ାଳ ପୂଜାଫୁଲ ଦେଉ ଅଛ ବୁଦ୍ଧି,
ମେଜ ପରେ ଚଢ଼ି ଘରେ କଣ୍ଟା ଦିଅ ଠୁଳି ।୧୨

ପପେୟା ପଣସ ଆମ୍ବ ଦିଅ ମୋତେ ତୋଳି,
କଣ୍ଟା ଝଟା ଲଟା ମାଡ଼ି ତୋଳି ଦିଅ କୋଳି ।୧୩

ଭାଡ଼ି ଘରେ ଟେକି ଦିଅ ବିରି ମୁଗ ଥଳି,
ସଜାଇ ଡାକାରେ ରଖ ପୁଡ଼ିଆ ପୋଟଳି ।୧୪

ତୁମେ ମୋ ପରମଗୁରୁ ତୁମେ ମୋ ଦେବତା,
ତୁମ ପରି ବୁଝିବ କେ ମୋ ଅନ୍ତରବ୍ୟଥା? ୧୫

ଏହି ପରି କଥା କହି ବୁଝାଇ ବୁଝାଇ,
ଘରକୁ ଆଣିବ ପାନ ଭୁଞ୍ଜାଇ ଭୁଞ୍ଜାଇ ।୧୬

ବସା ଘରେ ବସାଇବ ଚିଢ଼ି ସାମନାରେ,
ଝାଳ ପୋଛି ଦେଖୁ ନବ ମୁଖ ଆଇନାରେ ।୧୭

ବାନ୍ଧିଦବ ଜଞ୍ଜିରଟେ ପଡ଼ିଙ୍କ ପୟରେ,
ବେଲଶାଗା ଧରିଥିବ ସେ ଥିବେ ଭୟରେ ।୧୮

ପାହାନ୍ତାରୁ ଏହିମନ୍ତେ ପତି ସେବା କରି,
ଆଳସ୍ୟ ହରିବ ତାଙ୍କ ଦିବସ ଶର୍ବରୀ ।୧୯

କରାଇବ ଘରକାମ ଯେତେ ଯା' ପାରିବ,
ଦିବସନିଶୀଥ ତାଙ୍କୁ ଖଟାଇ ମାରିବ ।୨୦

ସାହିସାରା କହିଦବ ଏକ ପରି କେହି,
ଅଖିଳ ଏ ଭୂମଣ୍ଡଳେ ନାହିଁ ନରଦେହୀ ।୨୧

ଅନ୍ତର୍ଜାଲେ ଛାପୁଥିବା ନିତିନିତି ଗୀତ-
ପତି ଏ ଜନମ ସାଥୀ, ଜନ୍ମଜନ୍ମ ମିତ ।୨୨

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୯୦୮୦୯୦୯୩୦

ବିନା ଚୋରୀର ପୂଜାଫୁଲ - 06

ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଆସି ଗଲା ଗଣପତି ପୂଜା,
ପିତା ଯାର ମହେଶ୍ୱର ମାତା ଦଶଭୁଜା ।୧

ଘରଣୀ ମୋ ଘରେ କରି ପୂଜା ଅରଚନା,
ଭକତିରେ ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱରେ କରିବ ବନ୍ଦନା ।୨

ପୂଜା ନୋହୁ ବେଳ ଥାଉଁ ପତ୍ରଫୁଲଫଳ,
ଘରେ ଆଣି ପଢ଼ୀରାଣୀ ଆନନ୍ଦ-ଭଞ୍ଜଳ ।୩

ଗୋଟେବୋଲି ଫୁଲ ଆଜି ନକରି ସେ ଚୋରୀ,
ଗଛଠାରୁ ଆଣିଅଛି ମାଗି ସୁନା ଗୋରୀ ।୪

ପ୍ରଭାତରୁ ଆରକ୍ଷୀଙ୍କ ଅଭିଳେଖାଗାରେ,
ବନସ୍ତତି ଦେଲେ ଯାହା ଧରିଛି ତାହାରେ ।୫
ଖସି ପଡ଼ିଥିଲା ଫୁଲ ଗଛର ଡାଳରୁ,
ଖଞ୍ଜି ଦେଲା ଗୋଟି ଗୋଟି ଗୋଟାଇ ତଳରୁ ।୬

ଦୁଇ ଚାରିଗୋଟି ଫୁଲ ଗଲା ସିନା ଲାଗି,
 ବାକି ଯାହା ନ ଲାଗିଲା ଆଣିଲା ସେ ମାଗି । ୭
 ଚରୁବର ଦେଲେ ଦାନ ହସି ହସି କରି,
 ସେ ଫୁଲରେ ଭରି ହାତେ ଧରି ଅଛି ଜରି । ୮
 ପତି ଯେବେ କାଲି ଯିବେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣନ ସଭା,
 ପୂଜା ସାରି ଫୁଲ ମାରି ସଜାଇବ ଗଭା । ୯
 ସେ ଲାଗି ଆଜିଠୁ ଘରେ ଫୁଲର ପାହାଡ଼,
 ଲାଗି କେତେ ବନ ବୁଦା କଷ୍ଟା ଝଟା ବାଡ଼ । ୧୦
 ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୦୯୦୧୦୭୧୦

କବିତା ପ୍ରତି - 007

ଭାବଭୂମି ବିଳାସିନୀ ମାନିନୀ କବିତା,
 କେ ବୁଝେ ମରମ ତବ ସାମାନ୍ୟ ଚିନ୍ତନେ ।
 ବୈଶ୍ଵାନରେ ସୁରନରେ ସଦା ପ୍ରଶଂସିତା
 ମହାଭାବ ଉପୁଜାଅ ଗୁଣିଜାନିଜନେ ॥ 1

ନ ଥିଲା ଯେ କାଳେ ଭୂମି ଜଳ ଅଗ୍ନି ବାତ,
 ନ ଥିଲା ଏ ଭୂତାକାଶ, ତନ୍ମାତ୍ର ତ୍ରିଗୁଣ ।
 ନ ଥିଲା ଏ ବୁଦ୍ଧିମନତିଭର ସଂଘାତ
 ନ ଥାିଲା ଏ ଗନ୍ଧ ସ୍ବାଦ ରୂପ ସ୍ବର୍ଗ ସ୍ବନ ॥ 2

ସର୍ବଭୂତ ଥିଲେ ଲୁପ୍ତ ପ୍ରକୃତିର ଗର୍ଭେ,
 ସମଗ୍ର ଅସ୍ତିତ୍ବ ଥିଲା ଅଭେଦ୍ୟ ଅନ୍ଧାରେ ।
 ମୂର୍ଚ୍ଛିତ ନିଶ୍ଚେତ ଥିଲେ ପୁରଞ୍ଜନ ସର୍ବେ
 ଲୁଚି ତୁମେ ରହିଥିଲ ଶାଶ୍ବତ ଓଙ୍କାରେ ॥ 3

ଶୂନ୍ୟାକାଶେ ରହି ଆଗୋ ବାଞ୍ଛାୟାଦୁହିତା,
 ଚିତିକ୍ଷାପୁରିତ କଲ ଦୁର୍ବାର ପ୍ରତୀକ୍ଷା ।
 ନିଃସରଙ୍ଗ ବୃତ୍ତି ହେଲେ ଗତି ସଂଯୋଜିତା
 ଦେବ ବୋଲି ରକ୍ତି ଛିତି କୃତିର ପରୀକ୍ଷା ॥ 4

ସହସା ପ୍ରକୃତିରାଶୀ ହେଲା ପ୍ରସବିନୀ
ପରମ୍ପରା କ୍ରମେ ସୁନ୍ଦର-ସମୁଦ୍ର ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀବାର୍ଧିରେ ଧୀରେ ପାହିଲା ଯାନିନୀ
ନିଃସହାୟ ବିଶ୍ୱେ ହେଲା ନାନା ଉପଦ୍ରବ ॥ 5

ଜଳସ୍ଥଳ ଅଗ୍ନି ବାୟୁ ଆକାଶ ସକଳେ
ଆହରିଲେ ମିଳନର ଉଚ୍ଛଳ ଅମୃତ ।
ଅଦ୍ୱୟ ବରଜି କଲେ ଅଦ୍ୱୟ ବିହ୍ୱଳେ,
ପଞ୍ଚଭୂତ ଯଥାରୀତି ହେଲେ ପଞ୍ଚୀକୃତ ॥ 6

ପଞ୍ଚୀକୃତେ ପଞ୍ଚଭୂତେ ତନ୍ମାତ୍ର ନିତୟ,
ପ୍ରକାଶିଲେ ନିରନ୍ତର ସ୍ୱକୀୟ ପ୍ରଭାବ,
ଶବ୍ଦ ତନ୍ମାତ୍ରକୁ କରି ନିଜ ପ୍ରତିଶ୍ରୟ
ବିକଶିଲ ବିଶ୍ୱମୟ ଲାବଣ୍ୟ ସ୍ୱଭାବ ॥ 7

ପ୍ରଜାପତି ଶାଙ୍ଗୀମାତା ବାଘେବୀ ବଚନେ
ତୁମ କୃପାବଳେ କଲେ ଗାୟତ୍ରୀ ଗାୟନ ।
ସର୍ଜନର କାରୁକୃତି ସ୍ମରନ୍ତେ ଗୋପନେ ସହ
କଷ୍ଟେ କଷ୍ଟେ ହେଲା ଗୁଣଧର୍ମସଂସ୍ଥାପନ ॥ 8

ତୁମେ ସମୁଦ୍ଧଳା ଦେବି! ବେଦମନ୍ତ୍ରୋଜ୍ଜ୍ୱଳରେ,
ଶ୍ରୁତି ମଧ୍ୟେ ଦ୍ୟୁତି ଏକା ତୁମେ ଗୋ କବିତା ।
ଆରଣ୍ୟକେ ହିରଣ୍ୟକ ସର୍ବ ସୁଦ୍ରସାରେ
ଛନ୍ଦରାଗ ବିଭୂଷିତା ତୁମେ ହିଁ ସଂହିତା ॥ 9

କେଉଁ ରାଜ୍ୟେ ଆରତ୍ନିଲ ଚିତ୍ତ ବିମୋହନ
ଏ ମହୀମଣ୍ଡଳେ ଅବା ଦୂରେ ଗ୍ରହାନ୍ତରେ ।
କେଉଁ ଧାମେ ଲଭି ଆଦି ପୟର ବ୍ୟଜନ
ମୁଷ୍ଟ କଲ କ୍ଷୁଦ୍ର ଚିତ୍ତ ପ୍ରବୁଦ୍ଧ ମନ୍ତରେ ॥ 10

ଆନ ସୁଖଦୁଃଖେ ତୁମେ ସଦା ସହଚରୀ,
ଜାତଲଗ୍ନେ ବାଲ୍ୟକାଳେ କୈଶୋରେ ଯୌବନେ ।
ଗୁଞ୍ଜରଣମୁଖରିତା ଦିବସ ଶର୍ବରୀ
ମହୋତ୍ସବକୋଳାହଳେ ବିଷଣୁ ବିଜନେ ॥ 11

ଅଛି କି ଏଭଳି ଧାମ ଏହି ଆଭ୍ରପଥେ
ଯେଉଁ ଦେଶେ ପତିନାହିଁ ତୁମ ପଦରେଶୁ ।
ନାହିଁ ଯହିଁ ଦୟା ଧର୍ମ ପ୍ରେମ ପଥେ ପଥେ,
ଶୁଭେ ନାହିଁ ଯହିଁ ତୁମ୍ଭ ସୁଲଳିତ ବେଶୁ ॥ 12

ବୈଶ୍ଵାନର= ସର୍ବତ୍ର; ରକ୍ତି= ଅନୁରକ୍ତି; ଅନ୍ତଃ= ପରିଚୟ; ଅନ୍ତଃ= ମିଳନ;
ଶାଙ୍ଗୀ= ସରସ୍ବତୀ; ପ୍ରତିଶ୍ରୟ= ଘର; ପ୍ରବୁଦ୍ଧ= ଜାଗ୍ରତ, ବିଜ୍ଞୋଚିତ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି, ୨୦୧୮୦୯୦୧୦୯୦୦

ବନବୀଥୀର ଆବାହନ 008

ଗୀତିକା ପୁଷ୍ପିକା ଧରି ତେଜି ସଂବସଥେ,
କୋଳାହଳ ପରିହରି ଆସ ବନପଥେ;
କହେ ମଳୟପବନ
ବନବୀଥୀ ଘନ ଘନ କରେ ଆବାହନ । ୧

ସଂବସଥ= ଘର, ବଞ୍ଚି;

ଏଇଠି ବସି ଯା ସାଥୀ ସ୍ରୋତସ୍ବତୀ ଧାରେ,
 ଭରା ଏଠି ବସୁନତି ସୁଷମା ଅପାରେ,
 ଦୂରେ ଶାଶ୍ବତୀ-ଆକାଶ
 ପରସ୍ବରେ କରୁଛନ୍ତି ପ୍ରେମ ପରକାଶ । ୨

ତଟିନୀର ଶୀତ ବାତେ ଶାନ୍ତ ଉପବନେ,
 ମଉ ମଧୁକର ମାତେ ମଧୁ ଆସ୍ବାଦନେ,
 ପତ୍ର ପ୍ରସାରି କଳିକା
 ତଞ୍ଚିରାକେ କହେ ତାର ପ୍ରେମ-ଆଖ୍ୟାୟିକା । ୩

ନାହିଁ ଏଠି ପରିଚାର ନାହିଁ କେ ରାଜନ,
 ସର୍ବଜନ ପରସ୍ବର ଆହ୍ଲାଦ ଭାଜନ,
 ନାହିଁ ଅଳ୍ପଶ ନିଷେଧ,
 ନାହିଁ ନିନ୍ଦା ଅପବାଦ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଭେଦ । ୪

ଧାବିନୀର ଏକ ପାଖେ ଧନଧାନ୍ୟ ଭରା,
 ଆଉ ପାରେ ଶସ୍ୟହୀନ ରସହୀନ ଧରା,
 ଏଣେ ପ୍ରାଣ ପଲ୍ଲବିତ,
 ସେ ପାଖରେ ମରଣର ଗନ୍ଧୀର ସଂଗୀତ । ୫

ଏକୂଳେ ଶ୍ୟାମଳ ଦୁର୍ବ୍ବା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ମୌସୁମୀ
 ଆଉ କୂଳେ ଦାବାନଳେ ଜର୍ଜରିତ ଭୂମି,
 ଯଥା ସନ୍ଧ୍ୟା ଆଗମନେ
 ଦିବସନିଶୀଥ ମନ୍ତ୍ର ପ୍ରେମ ଆଲିଙ୍ଗନେ । ୬

ପ୍ରସିଦ୍ଧ= ଓଦା, ଭିଜା;

ଏପାରେ ଦେଖିବ ଘନ ଦର୍ଦ୍ଦରିକ ରତି
 ସେପାରେ ନୀରସ ମେଘ, ଶୂନ୍ୟ ଘଡ଼ଘଡ଼ି;
 ଯହିଁ ଗଲେ ପଥ ହୁଡ଼ି
 ଜଳ ବିନା କପିଞ୍ଜଳ ଆସିବେ ବାହୁଡ଼ି । ୭

ଦର୍ଦ୍ଦରିକ= ମେଘ, ବେଙ୍ଗ; କପିଞ୍ଜଳ= ଚାତକ;

ପ୍ରବେଶିଲେ ପୌର୍ଣ୍ଣମାସୀ ବସି ସାୟଂକାଳେ
ନିରେଶ୍ୱର ଶାନ୍ତ ଶଶୀ ପ୍ରାତଃ ଚକ୍ରବାଳେ,
ଦୂର ପ୍ରତିତୀ ଗଗନେ
ଅସ୍ତରବି ନିର୍ଗମନ ହିରଣ୍ୟ ସ୍ୟନ୍ଦନେ । ୮

ହିରଣ୍ୟ ସ୍ୟନ୍ଦନ= ସୁନାର ରଥ;

ଅକାଳେ ବିକାଳେ କେବେ କରିବ ଲୋକନ,
ବିହାୟସ ଦମ୍ପତିର ଗୃହ ଆଗମନ
ବକ୍ତ୍ରେ ଶିଶୁଭୋଜ୍ୟ ଧରି
ବିକଳେ ଦେଖିବେ ଅର୍ଥ ପତିଥିବ ମରି । ୯

ଲୋକନ= ଦର୍ଶନ; ବକ୍ତ୍ର= ଥର; ଅର୍ଥ= ଶାବକ;

ଥରେ ଥରେ ପଡୁରଥ ଭୁରୁହେ ବାହୁଡି
ଦେଖିବ ଶାବକ ସର୍ବେ ଯାଇଛନ୍ତି ଉଡି,
ପକ୍ଷୀପିତା ଥିବ ତୁନି,
କାନ୍ଦୁଥିବ ପକ୍ଷୀମାତା ବାହୁନି ବାହୁନି । ୧୦

ପଡୁରଥ= ପକ୍ଷୀ; ଭୁରୁହ= ଗଛ;

ଏ ପାରେ ମୁଖର ଥିବ ମଧୁର ମିଳନ,
ସେ ପାରେ ଭିରହବେଶୁ କରୁଣ ନିଃସ୍ୱନ,
ବେନି ବିଭାବ ଆଦରି
ସାଗରେ ସରିତ ଧୀରେ ଯିବ ଅଗ୍ରସରି । ୧୧

ପତ୍ର ଝଡି ନବପତ୍ର ଉଠିବ ପଲ୍ଲବି,
ପ୍ରତି ଦିବସାନ୍ତେ ଥିବ ରକ୍ତ ନବରବି,
ଭୂଷା ବିଭୂଷା ଅପାର,
ଅତଳ ମରଣଗର୍ଭୁ ଜୀବନସଞ୍ଚାର । ୧୨

ବିଭୂଷା= ବୈଚିତ୍ର୍ୟ, ଚାକ୍ଷୁକ୍ୟ, splendour;

ମଧୁରାତି - 009

ଭିଜିଲା ଭିଜିଲା ଏ ଆଖି ହେଜିଲା
 ଖୋଜିଲା ସେ ମଧୁରାତି,
 ସେହି ବିଭାବାସି ସେହି ପୌର୍ଣ୍ଣମାସୀ
 ଅମାବାସ୍ୟା ସଙ୍କରାନ୍ତି । ୧

ସେହି ଏକାଦଶୀ ମୁକ୍ତାକାଶ ଶଶୀ
 ଅନନ୍ତର ମେଘମାଳା,
 ସେ ଶୀତଲହର ପାହାନ୍ତ ପହର,
 ଜାଳକାଠ ପାକଶାଳା । ୨

ସେହି ମାଣଥୁଆ ପାନପତ୍ର ଗୁଆ
 ସେହି ଝୋଟିଦିଆ ଦିନ,
 ସେହି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପାଦ ପୂଜା ଶଙ୍ଖ ନାଦ
 ହଳଦୀ ଅଳତା ଚିହ୍ନ । ୩

ଧୋଇବାକୁ ମୁହଁ ବାଡିପଟେ କୁଅ
 ସେ କୁଅରେ ଅରଘଟ,
 ଆଉ ଦିଶେ ନାହିଁ, ଦେଖିବାର ପାଇଁ
 ଆଶା ଖାଲି ଛଟପଟ । ୪

ନୂଆ ନୂଆ ଦିଅଁ ନୂଆ ଧୂପ ଘିଅ
 ବ୍ରତସୂତା ଭଳି ଭଳି,
 ପୁରାଣ ଖଟୁଳି କଥାର ବାଟୁଳି
 ସିଆଁ-ଲୁଗାପୂଜାଥଳୀ । ୫

ସେହି ବର୍ଷାକାଳ ଗାର୍ହସ୍ଥ୍ୟ ଜଞ୍ଜାଳ
 ଖୋଲା ଚାଳ ଭିଜା ଚୁଲୁ,
 ସେହି ହସ ରୋଳ ସେହି କଳି ଗୋଳ
 ସେହି ମୁହଁ ଫୁଲା ଫୁଲି । ୬

ସେ ଭଙ୍ଗା ଟୋକେଇ ଅଙ୍କେଇ ବଙ୍କେଇ
 ଫୁଲ ପତ୍ର ଚୋଳିବାର,
 ପରବ ଅରୁଆ ସିନ୍ଦୂର ଫରୁଆ
 ଘରସଜା ରବିବାର । ୭

ସେହି ଘର ଆଜି ଶମଶାନ ସାଜି
 ତର ଲାଗେ ରହିବାକୁ;
 କେହି ନାହିଁ ପାଶେ ଝଡ଼ କି ବତାସେ
 କଥା ପଦେ କହିବାକୁ । ୮

ପତି ରହି ଗଲା ଦଦରା ତସଲା
 ପାନସଜ ଗୁଆକାତି,
 ମାଟିର ମାଠିଆ ତେଜି ନିଛାଟିଆ
 ଘେନିଗଲା ମଧୁରାତି । ୯

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯-୧୨-୧୮-୦୫:୨୯

ଭିନ୍ନତା ହିଁ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ - 010

ଗୋଟିଏ ଜାତିର ଜୀବ ରହିଲେ ପୁଷ୍ପରେ
 କହ ସେ ସରସୀ ଜଳ ଲାଗନ୍ତା କି ପରି ।
 ଗୋଟିଏ ଜାତିର ପକ୍ଷୀ ଉଡିଲେ ଅମ୍ବରେ
 ସାନନ୍ଦ ଦେଖନ୍ତ ତାକୁ କେତେ ନେତ୍ର ଭରି ॥1

ଗୋଟିଏ ଜାତିର ବୃକ୍ଷ ରହିଲେ କାନନେ
 ସେ ବନ କି ଲାଗିଥାନ୍ତା କେବେ ମନୋହର ।
 ଗୋଟିଏ ଜାତିର ଫୁଲ ଥିଲେ ଉପବନେ
 ଉଦ୍ୟାନଟି ହୁଅନ୍ତା କି କହ ରମ୍ୟତର ॥ 2

ଏକା ପରି ରୂପ ଥିଲେ ସବୁ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ
କି ପରି କରନ୍ତି ତୁମେ ମନୁଷ୍ୟେ ଅନ୍ତର ।
ଚିହ୍ନଟ କି ବାପା ଭାଇ ଶ୍ଵଶୁର ଶାଳକ
ବଡ଼ ସାନ ପୁତ୍ର କି ବା ମଧ୍ୟମ କୁମର ॥ 3

ଏକା ପରି ନୁହେଁ ନଦୀ ହ୍ରଦ ସିନ୍ଧୁ ସାରା
ଏକା ପରି ନୁହେଁ ସବୁ ବଲ୍ଲୁର ପର୍ବତ ।
ପୃଥଗୁପ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ଧୂମକେତୁ ତାରା
ଏକା ପରି ନୁହେଁ ନର ପୁରତଃ ପୃଷ୍ଠତଃ ॥ 4

ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁରେ ବି ନାହିଁ ଏକ ମାତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣ
ସବୁ ମନ୍ଦିରରେ ନାହିଁ ଏକା ମାଦକତା ।
ଭିନ୍ନତା ହିଁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକାରଣ
ଛତ୍ରେଛତ୍ରେ ବିଶ୍ଵ ସାରା ଭରା ବିଚିତ୍ରତା ॥ 5

ନର ନର ମଧ୍ୟେ ତେଣୁ ପ୍ରଭେଦ ପୂରିତ
ନାନା ଜାତି ଭାଷା ବସ୍ତ୍ର ସଭ୍ୟତା ସଂସ୍କାର ।
ନାନା ଭାବ ଶବ୍ଦ ଛନ୍ଦ ଅଳଙ୍କାରେ ଗୀତ
ଉପାସନା ନାନା ଧର୍ମ ମତେ ସମ୍ପାଦିତ ॥ 6

ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରୁଚିସମ୍ପନ୍ନ ମନୁଷ୍ୟ ନିକଟେ
ବିଭିନ୍ନତା ସର୍ବକାଳେ ଆନନ୍ଦକାରଣ ।
ଭିନ୍ନତାରୁ ମଧୁରତା ସ୍ଵଭାବେ ପ୍ରକଟେ
ଭିନ୍ନତାର ବିନାଶନେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟମାରଣ ॥ 7

କର ସବୁ କଳା ଭାଷା ଧର୍ମର ବିକାଶ
 ସାନନ୍ଦ ଗ୍ରହଣ କର ସବୁ ବସ୍ତୁ ବେଶ ।
 ଏକାଭାଷାଧର୍ମୋଦ୍ୟମ ନରଦ୍ଵିନାଶ
 ବୃଥା ଇହୁଦୀ-ଶ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍-ମୁସ୍ଲିମ୍-ହିନ୍ଦୁଦେଶ ॥୫

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202511211003

ଅସନା ପାଣି - 11

ଜାକୁଥିଲି ଆମ ଅଗଣାଟାରେ ଅସନା ପାଣି;
 ତାକୁ ପି'ଇ ଖେଳି ଉଠିଲା ଗୋଟେ ଲତିକା ରାଣୀ ॥ -୧

ଲତା କୋଳେ ଫୁଟି ହସିଲା ଅପ- ରୂପା ମଞ୍ଜରୀ;
 ଲତାରାଣୀ ଝିଅ ରାଜଦୁଲଣୀ ଫୁଲ-କୁମାରୀ ॥ -୨

କଳିକା ଦେଖୁ ମୁଁ ଲେଖିଲି ଦିନେ କବିତା ଖୁଏ
 ସେ କବିତା ପଢ଼ି ପଢ଼ିଲା ଭାଜି ବନିତାଟିଏ ॥ -୩

ପଢ଼ି ମୋ କାହାଣୀ ଝରିଲା ତାର ନୟନ ବାରି;
 ଲେଖନୀ ଏ ଭଳି ଦରଦୀ ଗୀତ-- କଲା ଗୁହାରି ॥ -୪

ହାତ ଧରି ତାର ଦେଲି ଯେ ପୋଛି ନୟନ ନୀର;
 ସକେଇ ସକେଇ ଶୋଇଲା ଥୋଇ ମୋ ପରେ ଶିର ॥ -୫

ଘଡ଼ିକେ ଲାଜେଇ ଉଠିଲା ଯେବେ କହିଲା କାନେ
 ମୋତେ ରଖିବ କି ନିଜର କରି ତୁମ ଜୀବନେ ॥ -୬

ସେ ଦିନୁ ବଢ଼ିଲା ପୀରତି ହେଲା ସେ ମୋ ଦୟିତା;
 ବାହାହେଇ ଦିନେ ମୋ ଘରେ ପୁଣି ହେଲା ଯୋଷିତା ॥ -୭

ଆଜି ସିଏ ଛାଡ଼ି ଯିବାରେ ଯେତେ ଭାଳିଲେ ନୀର,
 ଅଗଣା ପଡ଼ିଛି ଟାଙ୍ଗରା, ଖାଲି ଦିଶେ ପଥର ॥ -୮

ଗଲାଣି ବୟସ ପାରୁନି ଭାଳି ବେଶି ମୁଁ ପାଣି;
 ଅଳପ ଅଳପ ଦେଇ କି ଲାଭ ହୁଏନା ଜାଣି ॥ -୯

ସେ ଜଳେ ଉଠେନା ଲତା କି ଫୁଲ ଫୁଟେନା ଆଜି,
ଫେରେନା ମାନିନୀ ଲଳନା ମୋର ଖେଳନା ସାଜି ॥ ୧୦

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ଶ୍ରୀ ହରିଶ୍ରୀମ୍ ୨୦୧୭୦୩୦୮-୦୪୧୫

ରଞ୍ଜିତ ହାହାକାର 012

ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟା

ରଜନୀଗନ୍ଧା-

ଅନ୍ଧାରେ ପ୍ରେମ ବୋଲି,

ପ୍ରଭୁ କଳାରେ

ରଞ୍ଜୁ ଗଳାରେ

ଯଦ୍ଭରେ ଦେଲ ତୋଳି । ୧ ॥

ରକ୍ତ-ଅଧର-

କ୍ଷିପ୍ତ ତୁମର

ଦୀପ୍ତ ତୁମ୍ଭ-ସାରେ,

ରଖିଛି ଚିତ୍ତ

ମର୍ମେ ସିନ୍ଧୁ

ରିକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରହାରେ । ୨ ॥

ସେହି ମୋ କାବ୍ୟ,

ସେହି ମୋ ନାବ୍ୟ

ଭାବ୍ୟ ଦୈନ୍ୟ-ଭାରେ;

ସେ ମୋର ଚିତ୍ତ-

ଗହନ-ବିତ୍ତ

ମରଣ ସମ୍ପ୍ରହାରେ । ୩ ॥

ବଲ୍ଲୁର ଗତେ

ବନ୍ଧୁର ପଥେ

ସେ ମୋର ସମ୍ମୋହନ,

ଅଗ୍ନି-ପ୍ରହାରୀ

ଅଦ୍ରି ସେପାରି

ଆର୍ଷ ସଞ୍ଜବନ । ୪ ॥

ଆଜିର ସନ୍ଧ୍ୟା

ଚପଳ-ଛନ୍ଦା

ଅଳକନନ୍ଦା ଧାରେ,

ସେ ଦେହଗନ୍ଧ

ବଢ଼ାଏ ଶ୍ବନ୍ଦ

ନିଝୁମ୍ ଅନ୍ଧକାରେ ! ୪ ॥

ଗହନ ସତ୍ତ୍ୱେ

ଅଜନ ଧନ୍ତ୍ରେ

ମୌନ ମନ୍ତ୍ରୋତ୍ତାରେ,

ଶୁଭେ କ୍ରନ୍ଦିତ

ସେହି ଉଦ୍ଘାତ

ରଞ୍ଜିତ ହାହାକାରେ ! ୬ ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୦୭୧୦୦୦୩୦

ତୁମ୍ଭ=ତୁମ୍ଭନ; ତିଳ=ପିତା, ସୁବାସ (ଏଠି ସୁବାସ ଅର୍ଥରେ ଲେଖିଛନ୍ତି) ଅଧର=ଓଠ; ରିକ୍ତ=ଶୂନ୍ୟ, ଖାଲି;
ଚନ୍ଦ୍ରହାର=ଗଳାହାର; ନାବ୍ୟ=ନୂତନତ୍ୱ; ଭାବ୍ୟ=ଭବିଷ୍ୟତ୍ ; ସତ୍ତ୍ୱ=ବଣ; ଅଜନ=ବିଜନ, ଜନଶୂନ୍ୟ,
ନିର୍ଜନ; ସମ୍ପ୍ରହାର=ଭୀଷଣ/ବିଶେଷ ପ୍ରହାର; ବଲ୍ଲୁର=ମରୁଭୂମି; ବନ୍ଧୁର=ଅଳାବଳା; ଅଦ୍ରି=ପର୍ବତ;
ଆର୍ଷ=ରକ୍ଷିକ ଯୋଗ୍ୟ; ସଞ୍ଜବନ=ପଥଚିହ୍ନ, way/road mark.; ଉଦ୍ଘାତ=(ପବିତ୍ର) ସଂଗୀତ;
ରଞ୍ଜିତ=କ୍ରମ ବର୍ଦ୍ଧମାନ

ସୁସ୍ଥ ମନେ ଦୁଃସ୍ଥ -013

-

ଅନ୍ଧକାରେ ବିଭ୍ରମରେ ଭ୍ରମଣ କରେ ବାଳୀ,

ଯତନ କରି ହାତରେ ଧରି ସୁପ୍ତ ଦୀପତିଏ;

କହିଲି ତାକୁ ମୋ ଘରେ ନାହିଁ ଆଲୁଅ ଶିଖା ଖୁଏ;

ସେଇଠି ଟିକେ ପ୍ରଦୀପ ଟିକି ଦିଅନ୍ତନି କି ଜାଲି ?

-

ଲାଜେଇ ଝିଅ ଲୁଚିଲା କାହିଁ ହସିଲା ଅମାନିଆଁ;

ସେ ଦିନୁ ଆଉ ଦିଶିଲା ନାହିଁ ଗଲାକି କେଶେ ହଜି !

ଜାଣିଲି ତାକୁ କେବେ ମୁଁ ଆଉ ପାଇବି ନାହିଁ ଖୋଜି ।

ଦେଖିଲି ଥରେ ବର୍ଷାଟାରେ ଗଛମୂଳରେ ଠିଆ ।

-

କହିଲି ତା'ରେ ବରଷା ନୀରେ ଥରି ଉଠିବ ଦେହ,
ଶୁଣ ମୋ କଥା, ଘେନ ଏ ଛତା, ମୋ ଘରେ ଆସି ବସ,
ବରଷା ଛାଡ଼ୁ ତୁମର ଘରୁ ପ୍ରଦୀପ ଘେନି ଆସ,
ବାହାରେ ଦୀପ ଜଳିବ ନାହିଁ ସେଇଠି ଜାଳି ଦିଅ ।

-

ତା ଦୀପ ଜଳି ଘରଟା ପୋଡ଼ି ଯାଇଛି ସବୁ ସରି;
ସୁସ୍ଥ ମନେ ଦୁଃସ୍ଥ ମୁଁ ଗୋ ବ୍ରଷ୍ଟ ପଥଚାରୀ ।

-

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୬୧୦୨୧-୦୭୫୧

ମରମପ୍ରଦୀପ ଜାଳି -14

ଛୋଟ ତୁମ ଉପବନେ

ବଡ଼ ମୁଁ ନିରେଖ ବାଳୀ

ଯିବି ଆଜ ନିଜ ଘର

ଦିଅ ନା ନିଅ ନା ଗାଳି । ୧

କେତେ ମୁଁ ପାଇଛି ଭଲ

ଜମା ନ ପାରିବ ଭାଳି

ତୁମ ଶୁଭ ଅବସରେ

କେତେ ମୁଁ ମାରିଛି ତାଳି । ୨

ମରି ମରି ଯାଏ ଆଶା

ପିପାସା ନ ପାରେ ଟାଳି,

ରକତେ ଲେଖୁଛି ଭାଷା

ମରମପ୍ରଦୀପ ଜାଳି । ୩

ଗହନ ନିଶୀଥେ ମୋର

ସପନପଲ୍ଲବମାଳୀ !

ସହନ କରୁଛି ଖାଲି

ଦହନରେ ଲୁହ ଭାଳି ॥ ୪

ପଲ୍ଲବ= କଅଁଳ ଥିବା ଗଛ, ଫୁଲ, ପତ୍ର, କଢ଼

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୦୦୩୩୦

ଉପାନ୍ତ ପ୍ରେମପତ୍ର -15

ହଜି ଯିବ ପ୍ରୀତି ହେବ ସତେ ଲତି
ଏତେ ମନ ଦିଆନିଆ;
ରାଗକରି କେହି ଗଲେବି ଦୂରେଇ
ଜଳୁଥିବ ସେହି ନିଆଁ ॥୧

ରାଗକରି କିଏ ଦେଇ ସିନା ଦିଏ
ନେଇଥିବା ଉପହାର,
ଫେରେଇଲା ପରେ ଝରଝର ଝରେ
ନୟନରୁ ବାରି ଧାର ॥୨

ଲାଗରୋଷ କରି ବଳ ବୁଦ୍ଧି ଧରି
ଧନ ଦ୍ରବ୍ୟ ହୁଏ ହରି;
ହେଲେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ପ୍ରେମ ଦୁହେଁ ଯୁକ୍ତା ହେମ,
ନାହିଁ ମଗାଯତା, ତୋରୀ । ୩

ଏ ପ୍ରେମ ସମ୍ବଳ . ଜଗତେ ବିରଳ
ନାହିଁ ତାର ପରିଶୋଧ,
ହେବା ଯେବେ ପର ଥିବ ନିରନ୍ତର
ନିତ୍ୟ ରଣଗ୍ରସ୍ତ ବୋଧ ॥୪

କି ଛାର ମନୁଷ୍ଟ, କି ତାର ଆୟୁଷ:
କି ଅଧୀର ସଦା ସିଏ,
ସଂସାର ସ୍ରୋତରେ ପଦୁଅଁ ପତରେ
ଜଳର କଣିକାଟିଏ ॥୫

ସେହି କେତେ ଦିନ ହେବ ଖୁନ୍‌ଭିନ୍ନ
ରଣଭାର ବୋଧ ଥିଲେ,
ହେବା ଯଦି ଦୂର ହେଇ କିଆଁ ପର
ଜଳୁଥିବା ତିଳେ ତିଳେ ? ୬

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି *୨୦୧୮୦୭୨୭୧୨୧୨*

ପ୍ରେମପ୍ରଧାନୀତଟସୁବର୍ଣ୍ଣରେଣୁକା 016

ଭାଗ - ୧

ମନ ଯେବେ ଥକା ହେଲା ଉଛୁଳା ଜୁଆରେ,
କିଏ ଆସି ଦେଖା ଦେଲା ମୁକୁଳା ଦୁଆରେ ! ୧

ବିକଳେ ଚାହିଁଲା କିଏ ସଜଳ ନୟନେ
ଗପି ଗଲା କଥା ଖୁଏ ଲାଜରା ବଦନେ ! ୨

କହି ଗଲା କାନେ କାନେ ଆ ଗୋ ପ୍ରାଣସଖା
ମୋ ବୀଣା କରୁଣତାନେ ତବ ପ୍ରେମ ରଖା ! ୩

ରଖିବ କି କରି ପାଶେ ଜୀବନ ସଙ୍ଗିନୀ,
ମୁଁ ତୁମର କାବ୍ୟାକାଶେ ମୌନ-ପତଙ୍ଗିନୀ ! ୪

ଆଦି ସଖା ତୁମେ ହିଁ ତ, ତୁମେ ପରା ଲତି,
ଗୋଟି ଗୋଟି ତୁମ ଗୀତ ରଖିଛି ସାଇତି । ୫

ପଢ଼ିଅଛି ଗୋଟି ଗୋଟି ବିଷାଦ ଲଗନେ,
ତପତ ଲୋତକେ ଲୋଟି ସପନ ଗଗନେ । ୬

ଭାବନା ରାଇଜେ ହଜି ବଜାଇଛି ବୀଣା,
ନାନା କଳନା ସରଜି, ସବୁ ମନଜିଣା ! ୭

ଭାବନାର ଆଦି-ଅନ୍ତ ତୁମେ ମୋର ସାଥୀ,
ତୁମ ଲାଗି ପ୍ରାଣବନ୍ତ ଘନ ଘୋର ରାତି । ୮

ସମୀରେ ପେଶିଛି କଥା ଚରଳ ଅଧରେ
ଅଧୀରେ ଲେଖିଛି ବ୍ୟଥା ଅସଜ ପଦରେ ! ୯

ଲେଖୁଛି ପା ଦେବକନ୍ୟା ପ୍ରୀତିର କାହାଣୀ,
ଦେଖୁଛି ତା ସ୍ନେହକନ୍ୟା ଭୀତିର ଚାହାଣି । ୧୦

କଣ୍ଢେଇକି ପୁଅଝିଅ କରି ବାହାଘର
ସଜେଇଛି ଧୂପଘିଅ ଭରି ସାରାଘର । ୧୧

ସଜାଇଛି ଫୁଲହାରେ ମୋ ଘର ବିଛଣା
ସୁନା ଜରି ସମାହାରେ ତାମର ବିଞ୍ଚଣା । ୧୨

ପ୍ରେମ-ପ୍ରଧାବିନୀ-ତଟ-ସୁବର୍ଣ୍ଣ-ରେଣୁକା

ଭାଗ - ୨

ଦେଖୁଆସ ଧାନବିଲ ସିଞ୍ଚିବି ଅତର
ଗଗନେ ଉଡିବ ଶିଳ ଭାସିବ ପଥର । ୧୩

ପରଶନ୍ତି ଅଳ୍ପ ଥରେ ପଦୁଅଁ ପତରେ
ଆସିବ କି ମୋର ଘରେ କାଦୁଅ ପଥରେ । ୧୪

ଧୂଳିବାଲି ଗ୍ରାମପଥେ ପ୍ରେମର ଝରଣା,
କୂଳେ ତାର ନିଶାଗତେ କପୋତୀ-କାନ୍ଦଣା । ୧୫

ସାରସୀ ବିରହେ ଗୀତି ମୋ ଭାବନେ ମିଶେ
ତାମସୀ ବିଗ୍ରହେ ଭୀତି ସମ୍ଭାବନେ ଦିଶେ ! ୧୬

ତାମସୀ= night; ବିଗ୍ରହ= body, separation, isolation;
ନିଗ୍ରହ= limit, subjugation, disgust, restraint,
confinement,;

ସେ ସହିତେ ମିଶି ଗଲେ ନିଶାର୍ଦ୍ଧ ମର୍ମର
ନେତ୍ରନୀରେ ଭିଜି ତଳେ ବିଶାଦଜର୍ଜର । ୧୭

ମର୍ମର= ପତ୍ରାଦିର କମ୍ପନଶବ୍ଦ;

ପ୍ରେମ-ପ୍ରଧାବିନୀ-ତଟ-ସୁବର୍ଣ୍ଣ-ରେଣୁକା

ଭାଗ - ୩

ସାରସୀ ତନୟା ବନେ ଯାଇଅଛି ଉଡି,
ସେ କି ଆଉ ଏ ଜୀବନେ ଆସିବ ବାହୁଡି ! ୧୮

ଛାଡି ସେ ଯାଇଛି ତାର ପ୍ରୀତିପୁଲ ହାର,
ସ୍ୟାହିଲେଖା ଚିଠିଗାର, ଗୀତିଲୁହଧାର । ୧୯

ଚିଠିରେ ବି ହାତଲେଖା ଯାଉଅଛି ଲିଭି,
ଲିଭିଲେ ବି, ଭାଗ୍ୟରେଖା, ତାକୁ ରଖୁଥିବି । ୨୦

ଯିବି ଥରେ ସେହି ଗ୍ରାମ ଭାବିଅଛି ମନେ,
ଲେଖୁ ଦେବି ତାର ନାମ ନଦୀତଟବନେ । ୨୧

ନଥିବ ବିହଗସ୍ତନ ସେହି ଝର ତୀରେ
ନଦୀ ହେବ ଅବସନ୍ନ, ଦେଖୁବ ଅତିରେ । ୨୨

ପ୍ରେମର ନିର୍ଝର-ବାଲି ହେମର କଣିକା,
ଝୁରି ମରୁଥିବ ଖାଲି ଦିବସ ଗଣିକା । ୨୩

ଆଉ ସେ କପୋତୀ ବାଳା ଫେରିବାର ନାହିଁ,
ମିଛ ସେ ସୁବନ୍ତୀ-କ୍ଳାଳୀ ପଥ ତାର ଚାହିଁ । ୨୪

ଶୁଭିବନି ସେହି ପୁରେ ନୂପୁର-କିଙ୍କିଶି,
ଉଡି ଯାଇଅଛି ଦୂରେ ବିଧୁରପକ୍ଷିଣୀ । ୨୫

ତଥାପି ସେ ଗ୍ରାମ ଯାଇ ଦେଖୁଥାସେ ଥରେ,
ବୁଲିଥିଲୁ ଯହିଁ ଛାଇ-ଆଲୁଅ ଭିତରେ । ୨୬

ଘଟିଥିଲା ଯହିଁ ଆମ ପ୍ରେମ ଆଲିଙ୍ଗନ;
ଲାଗୁ ସେ ବିଜନ ଗ୍ରାମ, ଏଠି ଯେ ବିଘନ । ୨୭

ବିଘନ= hurting, injuring;

2021-07-25/23:56

ମିଠା ମିଠା ପ୍ରେମ କଥା

(Sweet, Sweet Talks of Love)

—1—

ଉଠ କଥା ମାନି ମାନିନୀ
ଗଲା ଯାନିନୀ ସରି;
ଡାକରା ହେଲାଣି ମେଲାଣି
ଘେନି ଯିବି ସେ ପାରି । -୧

କାନେ କାନେ କହି ଯିବି ଗୋ
ମୋର ମରମ ବ୍ୟଥା;
କାଲି କହିବନି ଗଲି ମୁଁ
ଚାଲି ନ ବୋଲି କଥା । -୨

ନାହିଁ ଗୁପ୍ତ ଧନ, ଠିକଣା
କହିବାକୁ ବୁଝାଇ;
ଛୋଟ ଗପ ଛୋଟ ଖାତାରେ
ରଖୁ ଅଛି ସଜାଇ । -୩

ମିଠା ମିଠା ପ୍ରେମ କଥାର
ଖୋଲି ଦେବି ଗୋ ପେଡ଼ି;
ପ୍ରେମିକ-ଚଢ଼େଇ ଉଡ଼ିବେ
ଆଶା-ଆକାଶେ ପଡ଼ି । -୪

—2—

ପ୍ରେମିକ ପ୍ରେମିକା ଦେଖିଲେ
ଡାକି ଆଣିବ ଘରେ
ବସାଇବ ନେଇ ବୁଲଟି
ଦଉଡ଼ିଆ ଖଟରେ । -୫
ବୁଝାଇ କହିବ ଏବେ ସେ

ଛୁଆଁ ଛୁଇଁ ନ ହେବେ,
ହାତେ ହାତ କରି ରହିବେ
ବାହା ସରିବ ଯେବେ | -୬

ଚାହା ପାଣି ଦେଇ ଦେଖାଇ
ଦେବ ବାଡ଼ି ବଗିଚା,
କହିବ -- ଏଇଠି ତୋଳ ରେ
ଫୁଲ ଯା' ମନ ଇଚ୍ଛା | -୭

ନେଇ ଯିବ ଫୁଲ, ତୋଳିବ
ନାହିଁ ଗୋଟିଏ କଢ଼ି,
ଆଉ କେବେ ଆସି ନେବ ରେ
ଗଲେ ସେ ଫୁଲ ବଢ଼ି | -୮

ଫୁଲ ଫଳ ନିଅ, ଭାଙ୍ଗନା
ଡାଳ, ଧର ଯତନେ;
ଗଛଲତାଙ୍କୁ ନିଅ ରେ
ମାଗି ମିତ ବଚନେ | -୯
—୩—

ଛୋଟ ଛୋଟ ଶିଶୁ ଆସିବେ
ଯେବେ ଏ ଘର ବୁଲି,
ଖେଳନା କଣ୍ଢେଇ ରଖିଛି,
ଦେବ ଡବାଟା ଖୋଲି | -୧୦

ହାତୀ ଘୋଡ଼ା ବାଘ ବିଲେଇ
ମୁଷା ଧାଡ଼ିକି ଧାଡ଼ି;
ରେଖାଯାନ ଉଡ଼ାଜାହାଜ
କୁନି ମଟର ଗାଡ଼ି | -୧୧

କପୋତ କପୋତୀ ବଗୁଲୀ
ବଗ ବେଙ୍ଗ ବେଙ୍ଗୁଲୀ;
ଶୁଆ ସାରୀ ବଣି କଜଳ-
ପାତୀ କାଉ କୋଇଲି | -୧୨

କରେଇ ଡେକିଟି ମାଠିଆ
ଗିନା ଡକି ଖୋସଣୀ;
ପାଛିଆ ପନିକି କତୁରୀ
ନାରୀକେଳ-କୋରଣୀ | -୧୩

ଦରାଣ୍ଡିବେ ମୋତେ ଏରୁଣ୍ଡି-
ବନ୍ଧ ପାଖରେ ଯେବେ;
କହିବ - ବରଷେ ପରେ ସେ
ଘରେ ଫେରି ଆସିବେ | -୧୪

ମନ ଦେଇ ପାଠ ପଢ଼ ରେ
କର ଅଳପ ରୋଳ,
ଭଲ ଫଳ କଲେ ଖୁସିରେ
ଆସି ଯିବେ ସହଳ । -୧୫

କହିବନି -- ଫେରି ଖେଳିବି
ନାହିଁ ଆଉ ମୁଁ ଖେଳ;
କହିଲେ ଡରିବେ କରିବେ
ନାହିଁ ଏଠି ତହଳ । -୧୬

କହିବନି ତାଙ୍କୁ ଦୁନିଆଁ
ଦୁଇ ଦିନିଆଁ ମେଳା;
କଣ୍ଠେଇ ଧରାଇ କୁଣ୍ଡାଇ
ଧରି କରିବ ଗେଲା । -୧୭

ଛବି ବହି କିଣି ରଖୁଛି
ଚିକି ନାଟୁଣୀ ଲାଗି;
ଜୋଡ଼ା ଛତା ମୋଜା ରଖୁଛି
ଆସି ହେବନି ରାଗି ॥ -୧୮

ରଙ୍ଗ ପେନ୍‌ସିଲ୍ ରବର
ତୁଳୀ ଭଳି ଭଳିକି;
ଆଲମାରୀ ସାରା ଭରିଛି,
ଛବି ଦେବ ସେ ଆଜି । -୧୯

ଚିକି ଗୀତ ବହି ରଖୁଛି
ସେଠୁ ଚିକି ଚଢ଼େଇ,
ଚିକି ତାରା, ଚିକି ଫୁଲର
ଗୀତ ଦେବ ସେ ଗାଇ । -୨୦

ଚିପି ଚିପି ଝରି ପଡ଼ିବ
ଯେବେ ବରଷା ପାଣି;
ଫେରି ଯାଅ ପରେ ଆସିବ -
ଗାଉ ଥିବ ନାଟୁଣୀ । -୨୧

ଖରା-ଛାଇ ସଙ୍ଗେ ବରଷା
ଯେବେ ଆସିବ ମାଡ଼ି;
ବିଲୁଆ ନନାର ବିବାହ
ଗୀତ ପଢ଼ିବ କାଡ଼ି । -୨୨

ଚିକି ଚିକି ଆଖି ଆକାଶେ
 ଦେଖୁ ଛୋଟିଆ ତାରା
 ଖୋଲି ଦେବ ଛବି ବହିରୁ
 ତା'ର ଗୀତ ପସରା । - ୨୩

ତା ତଳ ନାତି କି ପଢ଼ିବ
 ସେ ତ ବଡ଼ ଚଗଲା
 ତା ଲାଗି ଆଣିଛି ଫଉଜି
 ବେଶ ବନ୍ଧୁକ ଗୋଲା । - ୨୪

ଝରାବତୀ କୁମ୍ଭି ଆକାଶ-
 ଛତା ବାଣ ଫୋଟକା
 ଦୀପାଳିରେ ତାଳି ମାରିବ
 ଖେଳି ଚଗଲା ଟୋକା । - ୨୫

ରଖୁଛି ଶୀଘ୍ର ମୃଦଙ୍ଗ
 ଭେରୀ ନିଷଦ କେତେ,
 ରାଜ-ସାଜେ ନାତି ନାତିବ
 ତାଳି ଦେବେ ତା ମିତେ । - ୨୬

ନାତି ନାତୁଣୀଙ୍କୁ ଦେଖେଇ
 ଦେବ ଆକାଶ ତାରା,
 କହିବ ସେଠୁ ମୁଁ ଦେଖୁଛି
 ଆମ ଘରଟା ସାରା । - ୨୭

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି (ଜୁନ୍ ୨୦୧୬)

. ଚାହିଁଥିବି ତୁମ ପଥ - 018

ଏ ରାତି ଅନ୍ଧାରେ ଏ ବନ ସେପାରେ
 ହଜିଗଲ ସେହି ଦିନ;
 ଦେଖିବାକୁ ଥରେ ବେନି ନୟନରେ
 ମିଳୁ ନାହିଁ ତୁମ ଚିହ୍ନ । ୧

ଚିହ୍ନ ଖୋଜି ଖୋଜି ଦିନ ଗଲା ହଜି,
 ହଜିଗଲା ମାସମାସ,
 ମନ କହେ ଖାଲି ପାଶେ ଆସ ତାଲି,
 ଆସ ଆସ ସାଥୀ ଆସ । ୨ ॥

ତୁମକଥା ମନେ ଥିବ ସବୁ ଦିନେ
 ଭୁଲି ନ ପାରିବି ଜମା,
 ତୁମେ ମୋ ସାଧନା, ପୂଜା ଆରାଧନା,
 ପ୍ରେମଧାରା ଅନୁପମା ! ୩॥

ତୁମେ ମୋ ଚେତନ, ସ୍ବାପନ, ସ୍ବପନ,
 ସମାଧି, ମୂର୍ଚ୍ଛନ ଛିଡ଼ି,
 ମୋ ବୁକୁ ସନ୍ଦନ, ସଂସାର-ବନ୍ଦନ
 ଶୁଭନ କ୍ରନ୍ଦନପ୍ରୀତି । ୪॥

କେବେ ଗଣ୍ଡିଧନ ଘଟିବ ମିଳନ,
 ଏ ଜନ୍ମେ କି ଜନ୍ମାନ୍ତରେ ?
 ସେତେଦିନ ଚାହିଁ ବସିଥିବି ମୁହିଁ
 ତୁମପଥ ନିରନ୍ତରେ । ୫॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୦୭୩୦୦୮୨୯

ମୋ ପ୍ରେମକବିତା - 019

ଘୋଟିବ ସନ୍ଦନ ରାତି
 ଆସ ଗୋ ଆସ ଗୋ ପ୍ରିୟା,
 ଅଧୁରା ଥିବ କି ସାଥୀ
 ଏଇ ମନ ଦିଆ ନିଆ ! ୧
 ଏହି ରାତି ପାହିବ କି
 କେ ଜାଣେ ପାହିବ ନାହିଁ,
 ଥିବ କି ଏ ପ୍ରେମପକ୍ଷୀ
 କାଲି ଦେଖା ହେବା ପାଇଁ ! ୨
 ବସୁଧା ଘଡ଼ିକେ ଆନ,
 କାଲିକି ପଟାରେ କିଏ;
 ଏବେ ମୁଁ କରିବି ଗାନ
 ମୋ ପ୍ରେମକବିତାଟିଏ । ୩
 ନିଶୀଥରେ ବୁକୁଥରା
 ବିଷାଦ ପଡ଼ିବ ଝରି,
 ବିଳପିବ ବସୁନ୍ଧରା
 ସେ ଗୀତ ଶ୍ରବଣ କରି । ୪

ବାହୁନିବ ପ୍ରେମପକ୍ଷୀ

ମରଣ ଆସୁନି କିଆଁ,

ମହାଶ୍ୱେଦ ଯିବ ଶୁଖି

ଦେଖୁ ସେ ବିରହ ନିଆଁ । ୫

୨୦୨୦୦୫ ୧୮୨୩୫୫

ପାଳିଥିଲି ବାଘୁଣୀ ମୁଁ ଶିକାରୀ - 020

୧

ପାଳିଥିଲି ବାଘୁଣୀ ମୁଁ — ଶିକାରୀ;

ହେଲା — ଅପରୂପା ସିଏ ସୁନା ଗୋରୀ ॥

ଭାଗ୍ୟ — ଲେଖା ଥିଲା, ହେଲି ବନଚାରୀ

ଗହନ ସନ୍ତନ ବନେ ତୁହିନି ହରିତନ୍ଦନେ

ଧରିଥିଲି ବନଶ୍ୟାମୀ — ବିଚାରୀ;

ତାକୁ — ପଞ୍ଜିରକେ ରଖିଲି ଆଦରି ॥ -୧

ପୂଜିଲି ପଞ୍ଜିର ଦିନେ ସିନ୍ଦୂର ଘୃତ ଚନ୍ଦନେ;

ପିନ୍ଧାଇ ତାକୁ ସିନ୍ଦୂର — କଞ୍ଚୁରୀ;

ରାତ୍ର — ପାଲଟି ସେ ଗଲା ସୁନା ଗୋରୀ ॥ -୨

ତା ରୂପରେ ହେଲି ଭୋଳ ପୀରତି ହେଲା ଉଚ୍ଛଳ

ଦିଶିଲା ସେ ଅପରୂପା — ସୁନ୍ଦରୀ

ଦୁହେଁ — ବସିଥିଲୁ ହାତେ ହାତ ଧରି ॥ -୩

ଭାଷିଲା ଝଷ-ବାସିନୀ, ସ୍ୱଭାବେ ଯୋଷା କାମିନୀ

ମୋତେ ବରି ହେବ କି ମୋ — ଶୃଙ୍ଗାରୀ;

କଥା — ଦେଲି ତାକୁ ମଥାକୁ ଚୁଙ୍ଗାରି ॥ -୪

ଶୁଣି ମୋ ବନ୍ଧୁ କୁଚୁମ୍ଭ କହନ୍ତି, ହୀନସ୍ୱଭାବ

ଯାଉ ଆମ ବସତିରୁ — ବାହାରି;

ପୋଡ଼ା — ମୁହିଁ ସଙ୍ଗେ କୁଳ ଦେଲା ସାରି ॥ -୫

ବାହା ତାକୁ ହେଲି ଯେବେ ମାଗିଲେ ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବେ

ତିରସ୍କାରୀ ପୁରସ୍କାରୀ — କୁହାରୀ

ନେଇ — କହିଲେ ଏ କୁଳର ଭଗାରୀ ॥ -୬

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୦୪୦୨୧୭୫୨

ପାଳିଥିଲି ବାଘୁଣୀ ମୁଁ – ଶିକାରୀ

୨

ନିନ୍ଦା ମୋ ସହି ନ ପାରି ରାତିକେ ମୋ ହାତ ଧରି
ନେଲା ସିଏ ବନସ୍ତକୁ — ଓଟାରି,
ଗୁମ୍ଫା — ଖୋଳି କଲା ଘରଟେ ତିଆରି || -୭

ସେ ରାତି ମୋ ପାଶେ ବସି ଦେହ ମୋର ଦେଲା ଘସି
ଧଇଲା ମୋ ଛାତିକୁ ସେ — ଆବୋରି,
ସତେ — ଦେଲା କି ମୋ ପଞ୍ଜରା ବିଦାରି || -୮

ପ୍ରଭାତେ ଦେଖୁ ମୋ ହିଆ ସକେଇ କାନ୍ଦିଲା ପ୍ରିୟା
ବସିଲା ମୋ ପାଦ ପାଶେ — ଜୁହାରି,
ଦେଖୁ — ମଳି ଚମ ଯାଇ ଥିଲା ଚିରି || -୯

ସଞ୍ଜ ଆସିବାରେ ମାତି ଗଲା ସେ କୁହାଟ ଛାତି
ଫଳ ମୂଳ ଆସି ଦେଲା — ଅଜାତି
ଖାଇ — ଶୋଇଥିଲା ଗଣ୍ଡକୁ କଟାତି || -୧୦

ମୋ ଆଖିରେ ନିଦ ଦେଖୁ ଉଠିଲା ପରାଣ ସଖୀ
ସେ ରାତି ସାଜିଲା ମୋର — ପ୍ରହରୀ,
ବନ — ତ'ଉହଦୀ ଜଗିଲା ହୁଙ୍କାରି || -୧୧

ସେ ଦିନୁ ଗହନ ବନେ ଭ୍ରମି ସେ ଗିରି କାନନେ
ମୁଁ ତ ବନବାସୀ, ନୁହଁ — ସହରୀ;
ଦୁହେଁ — ତଳୁ ଅଛୁ କପାଳ ଆଦରି || -୧୨

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୦୮୧୪୧୮୧୦

କ୍ଷୁଦ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥଟିଏ - 021

ଘେନ ସନ୍ଧାର	ଏ ମୋ ସନ୍ଧାର	କ୍ଷୁଦ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥଟିଏ:
ବ୍ୟସ୍ତ ପଥର	ଧୂସ୍ର ପତର	ହସ୍ତରେ ଧରି କିଏ । ୧

ଏଇ ଗ୍ରନ୍ଥଟା ପୃଷ୍ଠା ପୃଷ୍ଠା ସଂଜ୍ଞା ବ୍ୟାଖ୍ୟା ନୁହଁ:
 ହୃଦୟକନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ସିନ୍ଦୁକେ ଏଠି ଲୁହ । ୨

ଗ୍ରନ୍ଥରେ ମୋର ଜୀବନଚକ୍ର ପଡ଼ିଛି ଭାଙ୍ଗି ରୁଜି;
 ପ୍ରସହପ୍ରାନ୍ତ କଲେ ଉତ୍ତାତ ନିଶ୍ଚୟ ପାରିବ ବୁଝି । ୩

ପାରିବ ତ ଏଇ ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ନେଇ ଲେଖିବ ଗନ୍ଧର୍ବ,
 ବୃତ୍ତିବେ ଅଳ୍ପ ଯେ କଲେ ଜନ୍ମ ଅତଳ ଅଶ୍ରୁ ପିଏ । ୪

ସହାର= poet; ପ୍ରସହ= resistance, endurance, ସହନ; ଉତ୍ତାତ= blow, ପ୍ରହାର; ଅତଳ= rock, ଶିଳାଖଣ୍ଡ, ପର୍ବତ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୦୩୦୩୧୧୩୫

ଦେବକନ୍ୟା ଫେରି ଆସ 022

ଦେଖୁ ସେଇ ଶାଖୀ ଅକିଗାଲି ଡାକି
 ଚାଖୁ ଚାଖୁ ଆଖୁନୀର;
 ଯାହା ଥିଲା ବାକି କୋହ ଜାକିଜାକି
 ଶୁଖୁ ଶୁଖୁ ଗଲା ଗିର । ୧ ॥

କାହିଁ ହଜି ଗଲ କିସ ଖୋଜି ଗଲ
 ମଜି ଗଲ କାହା ପାଇଁ:
 କଇଁ କାନ୍ଦୁ ଥିଲା ନଇଁ କାନ୍ଦୁ ଥିଲା
 ଚାନ୍ଦ ଉଇଁ ଥିଲା ଚାହିଁ । ୨ ॥

ଭଦ୍ରୁଅ କିଆରୀ କାଦୁଅ-ଉତ୍ସାରୀ
 ପଦୁଅଁ ପୋଖରୀ ପାଣି,
 ସେ ପୋଖରୀ ମୀନ କାନ୍ଦି ଦିନ ଦିନ
 ତନ୍ନ ତନ୍ନ ଖୋଜିଲାଣି । ୩ ॥

ପଡ଼ିଆ ପଛରେ ଗଡ଼ିଆ ପ୍ରଚରେ
 ନଡ଼ିଆ ଗଛରେ ଯାଇ
 ବାଇ ଚଢ଼େଇ ଚି ଡେଣା ପିଟି ପିଟି
 କାନ୍ଦେ ପିଠି ଓହଳାଇ । ୪ ॥

ସେ ଘର ଗୁହାଳ ଖମାର ପୁହାଳ
 ଘଡ଼ିଆଳ ଘେରା ସୁଅ,
 ଝୁରି ଦିନ ରାତି ମରି ଯିବେ ସାଥୀ
 ଗୋଧନ ଗୋପତି ପୁଅ ।୫॥

ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମେଖଳା ନେତ୍ରାଞ୍ଜନ କଳା
 ବସନ ଉତ୍କଳା ବାସ,
 ଏବେ ମିଳେ ନାହିଁ ତରୁ ତଳେ କାହିଁ
 ମୃଦୁଳ ସେ ତାରୁ ହାସ ।୬॥

ଅରୁଣ ଉଦୟେ ତରୁଣ ହୃଦୟେ
 ବିଦୁର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଗ୍ରାସ,
 ଦୁର୍ଦ୍ଦମ୍ୟ କାମନା ଦୁଃସହ ବେଦନା,
 ଦେବକନ୍ୟା ଫେରି ଆସ ।୭॥

ଶବ୍ଦାର୍ଥ :—

ଶାକ୍ଷୀ= ଯାହାର ଶାଖା ଥାଏ, ଗଛ; ପ୍ରଚର= ତାରଣ ପଥ, ରାସ୍ତା; ଗୋପତି= ଗୋପାଳ; ଉତ୍କଳା=
 ଅତର ବିଶେଷ; ବାସ= ବାସୀ; ପ୍ରତ୍ୟୟ= ବିଶ୍ୱାସ;
 ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮-୦୭-୦୪/୦୪:୦୦

ବିରହ

023

ନିଶୀଥରେ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ନିଦ ଥରେ ଚାଖୁନାହିଁ,
 ଏଇ - ନୀରଝରା ଭରା ମଉସୁମେ
 ନିଶ୍ଚେ ଆସିବ ଆସିବ ବୋଲି ତୁମେ ॥ 1

ନକରୁ ଆଦର କିଏ କରେ ଧରି ପତ୍ରଟିଏ
 ବସି - ସାରା ରାତି ଲେଖୁଛି କବିତା,
 କାଳେ ଆସିଯିବ ମନର ବନିତା ॥ 2

ପ୍ରାଣକୁ ମୋ ପଶ କରି ଫୁଲଟେ କରୁଛି ଚୋରି
 ଘୋର - ବରଷାରେ ଶରୀର ଅଙ୍ଗନେ,
 କେବେ ନେବ ଥରେ ଭାବି ମନେମନେ ॥ 3

ପ୍ରୀତିର ପ୍ରସ୍ତୁତ ତୋଳି ଗୀତିର ଚନ୍ଦନ ବୋଳି
 ଅତି - ଗୋପନେ ର- ଖୁଚ୍ଛି ଘୋର ବନେ
 ଝରା କୌମୁଦୀର ମୁଦିର ଲେପନେ ॥ 4

ନିୟତିର ତୀର-ଦ୍ରାସେ ବିରହର ହରକୋଷେ
 ଦେଖେ - ସୃଜନୀର ନିରନ୍ତର ଛାୟା
 ପାଶେ - ସରିତର ତରଙ୍ଗିତ କାୟା ॥ 5

କୌମୁଦୀର ମୁଦିର ଲେପନେ= ଚନ୍ଦ୍ରପ୍ରଭାର କାମୁକ ପ୍ରଲେପରେ; ହରକୋଷ= ଅଭିଧାନ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୧୦୧୯/୨୩୦୨

ହଜିଲା ପ୍ରେମକବିତା 024

କେତେ ଗୀତ ଲେଖା ଥିଲା ସୁବନ୍ଧୁ ପଠାରେ
 ବନ୍ୟାଜଳ ଆସିବାରେ ଯାଇଛି ଉଭେଇ ।
 କିଏ ଲେଖୁ ଥିଲା କିଛି ସଉଦା ଚିଠାରେ
 ସାଙ୍ଗରେ ଖଣ୍ଡିଆଭୂତ ନେଇଛି ଉଡେଇ ॥ 1

କବିତା କେ ଗୁଚ୍ଛିଥିଲା ସିଲେଇ ସୂତାରେ
 ଠୁଙ୍ଗାବାଲା ନେଇ ତାକୁ ସାରିଲାଣି ବିକି ।
 କେତେ ମିଠା ପ୍ରେମଗୀତ ପ୍ରେମିକାଖାତାରେ
 ବାପା ଭାଇ କରି ଦେଲେ ଚିରି ଚିକି ଚିକି ॥ 2

କିଏ ତା ବିରହଜ୍ଵାଳା ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି
 ରାତି ସାରା ଆଖି ନୀରେ ଭିଜାଇ ଭିଜାଇ ।
 ଚମକି ଭାବୁଛି ଏ କି କଲି ନ ବିଚାରି
 ପ୍ରେମଗୀତି ଶେଷସ୍ମୃତି ଦେଲି ମୁଁ ହଜାଇ ॥ 3

ପ୍ରେତ ବି ଖୋଜି, ନ ପାଇ ପ୍ରେୟସୀକୁ ତାର
ଲେଖୁ ଥିଲା ପ୍ରେମଗୀତ ଶୂନ୍ୟକଳେବରେ ।
ହଜି ଗଲା ଜଳସ୍ରୋତେ ଅଙ୍କା ତାର ଗାର
ଯା ଲେଖିଲା ସମୀରଣେ ମୁକ୍ତ ଅନନ୍ତରେ ॥ 4

ଏହି ପରି ହଜି ଅଛି ଗ୍ରନ୍ଥ ପରେ ଗ୍ରନ୍ଥ
ଯେବେଠାରୁ ଲେଖିଲାଣି ମନୁଷ୍ୟ କବିତା ।
ଠୁଳାଇଲେ ହୁଆନ୍ତା ସେ ପର୍ବତ ପର୍ବତ
ଯଦ୍ଦେ ରଖ ଲେଖା ତବ ତନୟବନିତା ॥ 5

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202514262125

ପ୍ରେମର ରୂପରଙ୍ଗ 025

ଯେବେ ପରଶିଲ ପ୍ରଣୟସଲିଳ
ପ୍ରାଣପଲ୍ଲବିନୀ ପରୀ,
ପ୍ରତେ ହେଲା ଦିନ ପଲକେ ପ୍ରଳୀନ,
ଅପ୍ରାରଣେ ଗଲା ସରି । ୧

ସେ କ୍ଷୁଦ୍ର ପଲକେ ଦରିଦ୍ର ମୂଲକେ
ଉନ୍ନିତ ଲୋତକ ବୋଲି
ତବ ପ୍ରେମୋହରେ ଦେଲି ନାନା ରଙ୍ଗେ
ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗେ କାବ୍ୟାଞ୍ଜଳି ! ୨

ବିବିକ୍ତ ପ୍ରହରେ ସେ ଗୀତଲହରେ
ମର୍ମାହତ ଗ୍ରହତାରା
ନୀଳାଞ୍ଜନା କୋଳେ ଢାଳିଲେ ସକଳେ
ଲୋତକର ବାରିଧାରା । ୩

ସେହି ଅଶ୍ରୁଜଳେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଭୂତଳେ
 କଳିଟିଏ ତୋଳି ମଥା
 କହେ ମା ଅବନୀ କିମ୍ପାଇ ରଜନୀ
 ଅଶନିକି ଏତେ ବ୍ୟଥା ! ୪

(୧) ପ୍ରଲୀନ= lost, dissolved (୨) ଉନିଦ୍ର= sleepless; ପ୍ରେମୋତ୍ସର୍ଗ= loving embrace; (୩) ବିବିକ୍ତ= ବିଛେଦ; ନୀଳାଞ୍ଜନା= lightning, ବିଜୁଳି; (୪) ପ୍ରସିଦ୍ଧ= ଭିକ୍ଷା; ଅଶନି= flash of lightning;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୩୦୧୦୨୧୦୨୫୭

ଦେଖୁ ଯା ଦେଖୁ ଯା ଥରେ 026

=====

ମରିତ ହରିତ ଅତୀତ
 ପତିତ ପରିତ ସରିତ ଧାରେ
 ରଙ୍ଗିଣୀ ସୁଗୁଣୀ ପ୍ରାଣପ୍ରସଙ୍ଗିନୀ
 ସଙ୍ଗିନୀ ଦେଖୁଯା ବାରେ
 ଏଇ ଆମ୍ରମୂଳେ ଏଇ ନମ୍ରଫୁଲେ
 ଏଇ କମ୍ପ ଉପବନେ,
 ବିଜିତ ଲହିତ ବିହିତ ନିହିତ
 ପିହିତ ଭୀଷିତ ମନେ । 1

ମରିତ= ମୃତ; ହରିତ= ସବୁଜ; ପରିତ= ସମ୍ବନ୍ଧିତ; ସରିତ= ନଦୀ; ରଙ୍ଗିଣୀ= ରଙ୍ଗିତଳୀ; ସୁଗୁଣୀ= ମାଳାଧାରଣୀ; ବିଜିତ= ହାସଲ ହେଉଥିବା; ଲହିତ= ଲକ୍ଷ୍ମିତ; ବିହିତ= ଯୋଗ୍ୟ; ପିହିତ= ଆବୃତ; ଭୀଷିତ= ଭୀତ;

ସେହି ତ୍ରସ୍ତ ଦେଖା ପ୍ରେମ ହସ୍ତଲେଖା
 ରେଖୁପ୍ରସ୍ଥରଖା ନାମ
 ଅକମ୍ପାତ ଉର୍ମି ସେ ସୈକତ ତୁମି ନାମପୋଛା
 ଅବିରାମ
 ସେହି ଘନ ଘନ ଲେଖା ଅନୁକ୍ଷଣ,
 ସେ ପ୍ରୋଞ୍ଚନ ସିନ୍ଧୁ ଜଳେ
 ତାର ବିଲୋକନେ ବିଷୟ ଆନନେ
 ଅଶ୍ରୁଧାର ଗଣ୍ଡଗଳେ । 2

ଦ୍ରଷ୍ଟ= ଭାବ; ରେଶୁପ୍ରସ୍ଥ= ବାଲିର ବିଞ୍ଚାର; ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ= ଡେଉ; ରେଶୁପ୍ରସ୍ଥ= ପୋଛିବା ବିଲୋକନ= ଦର୍ଶନ;

ନନ୍ଦନକ୍ରନ୍ଦନ ବିଷମବଦନ
 ସାବନ ହ୍ଲାବନ ମତି
 ପୀରତି, ବିରତି ସଂହତି ବିବିକ୍ତି
 ପ୍ରବିକ୍ତ ପ୍ରସ୍ଥିତି ଗତି ।
 ପ୍ରତିତି ପ୍ରତୀକ ରହିଛି ସତୀକ
 ଅଭୀକ ଦୃଶୀକ ପରେ,
 କୃତି ସମ୍ପାଦନେ ସ୍ମୃତି ପ୍ରତାପନେ

ଦେଖୁ ଯା ଦେଖୁ ଯା ଅରେ । 3

ନନ୍ଦନ= ଖୁସି କରିବା; ସାବନ= ବିଷାଦ କରିବା; ହ୍ଲାବନ= ଆହ୍ଲାଦ କରିବା; ସଂହତି ବିବିକ୍ତି= ମିଳନ
 ବିଫଳତା; ପ୍ରବିକ୍ତ= ଅର୍ଥର; ପ୍ରସ୍ଥିତି= ପେରିବା; ସତୀକ= ଟୀକା ସହ; ଅଭୀକ= କବି, ପ୍ରେମିକ;
 ଦୃଶୀକ= ଦୃଷ୍ଟି; କୃତି= କୃତ୍ତି;
 ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202205172222

ଖେଳିବା ଖେଳ 027

ସେ ଦିନ ସଖ୍ ଆଲୋ
 ଏଇ ତଟିନୀ ତୀରେ
 ଅଧର କମ୍ପନେ
 ଗୋଧୂଳି ଲଗନରେ
 କହିଲୁ ପରା " ଘେନ
 ପରାଣ ଯଉବନ,
 ଆସ ହେ ଯିବା ଭାସି
 ଆକୁଳ ପ୍ରେମ-ନୀରେ ,"
 ଏଇ ତଟିନୀ ତୀରେ । -୧

କହିଲି ତୋତେ ଯେବେ
 "କ୍ଷଣିକ ଯଉବନ,
 ତେବେ କି ଲାଗି ମିଛେ
 ପ୍ରଣୟ-ଅଭିଯାନ ?
 ଜନମିଛୁ କି ଖାଲି
 ଆପଣା ସୁଖେ ଭୁଲି -

ଯିବାକୁ ଜଗତର
 ସକଳ କଥାମାନ ?"
 କରିଲୁ ଅଭିମାନ ।-୨

ତମକି ତୋ ମୁହଁକୁ
 ରହିଲି କ୍ଷଣେ ଚାହିଁ;
 କାତର ସମ୍ବନ୍ଧେ
 ତୁ ତହୁଁ ଗଲୁ କହି ,
 "ନୁହେଁ ଗୋ ନିଜ ଲାଗି,
 ଉଠିବା ଆସ ଜାଗି
 ନିବିଡ଼ ବନ୍ଧନେ
 ଦୁନିଆଁ ତମକାଇ,
 ଜଗତ ସେବା ପାଇଁ ।"-୩

ଚାହିଁଲି ତୋ ମୁହଁକୁ
 ହସିଲୁ ମନ ଖୋଲି ,
 ଧୀରେ ତୋ ଅଧରରେ
 ପରଶି ଦେଇଥିଲି ,
 ସରିତ ଜଳଧାରା ,
 ଆକାଶେ ଶତତାରା,
 ଆମରି ପଣ ଦେଖୁ
 ରହିଲେ ଆଖି ମେଲି,
 ହସିଲୁ ମନ ଖୋଲି । -୪

ସେ ଦିନ ହସି ଆମେ
 ପାଇଲୁ କେତେ ସୁଖ !
 ଶୁଭୁଛି ଏଣେ ଚାହାଁ
 ବିକଳ କାହା ଡାକ !
 ଚାହାଁ ଲୋ ଚାହାଁ ଥରେ
 ସେ ଦୂର ଅତୀତରେ ,
 ସେ ଦିନ ପଣ ଆଜି
 କରିବା ଟି ପରଖ ;
 ଶୁଭୁଛି କାହା ଡାକ । -୫

ଆ' ଲୋ ଆ' ସଖ୍
 ଆସିଛି ଏବେ ବେଳ ,
 ଖେଳିବା ଆ' ଏବେ
 ତ୍ୟାଗର ମହାଖେଳ ;
 ମାଟିର ଡାକ ଏଇ
 ଶୁଭୁଛି ରହି ରହି
 ଶୁଣିବା ଦିନେ ତା'ର
 ଫୁଲ କଲରୋଳ
 ଆସିଛି ଏବେ ବେଳ | 6

ଲଳାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୭ ଅକ୍ଟୋବର ୧୯୬୯

.

କ୍ଷଣିକ ପ୍ରେମ 028

ଆସିଲା ବସନ୍ତ ଅବା ଶୁଭ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
 ଖେଳିଗଲା ଯୌବନଶ୍ରୀ ପ୍ରସଚନକ ପତ୍ରେ
 ଏ ଜୀବନ ଉପବନେ ବାଜିଲା କି ପ୍ରତିକ୍ଷଣେ
 ଅମୃତ ସଙ୍ଗୀତ ଧାରା
 ଚମକାଇ ବିଶ୍ୱସାରା
 ଜଗାଇ ପ୍ରେମ ବାସନା ଅନ୍ତରେ ଅନ୍ତରେ || 1

ଏମିତି ବେଳାରେ ସହି ମୋ ପାଖରେ ଦେଖା ଦେଇ
 କିଣି ନେଲୁ ମନ ମୋର
 ହଜାଇଲି ମୋ ସୀତାର
 ବାସନା-ବୋଲା ତୋହର ଚକ୍ରବାକୀ-ସୁରେ || 2

ସ୍ୱପ୍ନ-ଜନପଦେ ସଖ୍ ମନ ମୋ ରହିଲା ଲାଖ୍
 ତୋ ହସର ମଧୁ ରାଶି
 ପାନ କଲି ଦିବାନିଶି

ତୋ ପାଶରେ ବସି ପ୍ରିୟା ଚାନ୍ଦିନୀ ଲହରେ ॥ 3

ସୃଷ୍ଟି ସ୍ବପ୍ନେ ତୋହ ଉଳି ଯାଇଥିଲି ସତେ ଭୁଲି
ଦି ଦିନିଆଁ ମାୟା ଲଏ
ଆଜି ଏ ତ କାଲି ସିଏ

ତୁଚ୍ଛାଉ ଏ ମିଛ ମାୟା ମିଶିବା ମାଟିରେ ॥ 4

ସହସା ଆଲୋକ-ପାତେ ତମକି ଦେଖୁଲି
ଜୀବନଟା ଶୂନ୍ୟ ଏକ ସାହାରାର ବାଲି
ଟିକିଏ ବୋଲି ତ କାହିଁ ନ ଦିଶେ ବିଶ୍ରାମ ଭୁଇଁ
ମମତା ଯାଉଛି ମରି
ଭାଗ୍ୟ ତାର ଅନୁସରି

ଶ୍ରମମୟ ଜୀବନର ରୁକ୍ଷ ଶୂନ୍ୟତାରେ ॥ 5

ଲଳାଟେନ୍ଦୁ କବି - ୧୯୭୭ ୍

ଭିକ୍ଷା 029

ଭିକ୍ଷାର ଥାଳ ଥୋଇଲି ତୋ ପଦ ତଳେ
ଅନାଦର କରି ଆଡେଇ ନ ଦେବୁ ସଖି,
ସଙ୍ଗୀତ ମାଳା କରି ନିବେଦିଲି ଗଳେ
ନୟନ ପଲକେ ଯେ ଭାଷା ଯାଇଛି ଲେଖି ॥ 1

ସରଳ ତରଳ ତପଳ ସେ ଚାହାଣୀରେ
ସକଳ ଆବେଗ ସତେ କି ହେଉଛି ଲେଖା;
ଏତେଦିନ ଯାହା ଖୋଜୁଥିଲି ଅନ୍ଧାରେ
ତହିଁ କି ଝରିଲା ସହସା ଆଲୋକ ରେଖା ॥ 2

ସେହି ଆଲୋକରେ ଦେଖୁଲି ମୋ ମନ ମାଜି
ବାନ୍ଧିଛି ମୋତେ ତୋହରି ମମତା ତୋର,
ଆସିଛି ଗୋ ସଖି ପ୍ରଣୟିନୀ ମୋର ସାଜି,
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଆଜି ମାଗୁଅଛି ତେଣୁ ତୋର ॥ 3

ଲଲିତେନ୍ଦୁ କବି

୧୯୭୦

ସେ କବିତା ମରିବନି କେବେ 030

ମୋ ଆଖିର ଲୁହଧାରା ତୁମ ବନ୍ଧେ ଟଣିଲା ଯେ ରେଖା
କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ହେବନି ତା' ଇତିହାସେ ନ ରହିବ ଲେଖା ॥1

ମୋ ଅନ୍ତର ବ୍ୟାକୁଳତା ଛୁଇଁଲା ଯେ ହୃଦୟ ତୁମରି
ଜାଣିବେନି କେହି ତୁମ ଅଶ୍ରୁ ତହିଁ ଝରିଲା କିପରି ॥2

ତୁମ ପାଇଁ ବସି ଖାଲି ରଚିଯିବି ଅସଂଖ୍ୟ କବିତା,
ଯିବା ଆମେ, ରହିବ ସେ - ମିଳନର ଅବିନାଶୀ ଚିତା ॥3

ସେ କବିତା ଗାଇବ ଯା' ନ ପାରିବ ପୋଛି ତା' ସମୟ
ଆମ ପ୍ରେତବନ ପରେ ବହୁ ଯେତେ ବିସ୍ମୃତ ମଳୟ ॥ 4

ଲଲିତେନ୍ଦୁ କବି

୨୨ ଏପ୍ରିଲ ୧୯୭୧

ଆବେଦନ 031

ତୁମେ ଯେବେ ମୁକ୍ତ ନଭେ
ବିହରିବ ତଞ୍ଜଳ ସମୀପରେ
ଜୀବନର ଆବେଦନ
ଗୁଞ୍ଜାରିବ ଏ ଭୁଇଁରୁ
ଜୀର୍ଣ୍ଣ ମୋ ସୀତାରେ | -୧

କ୍ଷୀଣ ସେ ସୀତାର ସ୍ମନ
କ୍ଷୀଣତର ତୋଳିବ ସ୍ବୟନ
ତୁମରି ହୃଦୟ ତଳେ,
ତେବେ ସଖି, ତନ୍ମୁ-ଉଦ୍ଘୀଳନ
କରି ଥରେ, କହ ସତ
ଦୃଷ୍ଟି ତବ ନିମେଷ ସକାଶେ

ନିବେଦିବ ଆତୁରେ ଗୋ
ପ୍ରାଣ ଭରି ମୋହରି ଉଦ୍ଦେଶେ ?-୨

ହାତ ଠାରି କହିବ ତ ମୋତେ,
"ଆସ ହେ, ବିହାର ଏଥୁ
ବିରଚିବି ତୁମରି ସଙ୍ଗତେ!" -୩

ମୁଁ କିନ୍ତୁ କହିବି ସଖି ,
"ଏଥୁଲାଗି ନାହିଁ ଗୋ ଶକତି,
ତୁମଲାଗି ସୀତାର ମୋ
କାନ୍ଦିଉଠୁ, ତହିଁ ମୋ ଚୂପତି !" -୪

ସେତେବେଳେ ଚାହଁ ଯଦି
ମୋ ଉପରେ ଅଭିମାନ ଭରେ,
ଜୀବନର ଆବେଦନ
ଝଙ୍କାରିବି ଖାଲି,
ଅସହାୟେ, ଜୀର୍ଣ୍ଣ ମୋ ସୀତାରେ ।-୫

ଲଳିତେନ୍ଦ୍ର କବି ୨୫ ଜାନୁଆରୀ ୧୯୭୧

ଶୂନ୍ୟତାର ଅନୁଭବ

032

କାଲି ଆଖି ଥିଲା ଭିଜିଲା ଭିଜିଲା,
ଆଜି ବି ରହିଛି ଭିଜି,
ଶୋକର ଲହରୀବନ୍ଧରେ ସଞ୍ଚରି
ମରମ ଯାଇଛି ସିଝି ॥ 1

କାଲି ବିହାୟସେ ଘୋଟିଲା ବିରସେ
ମେଘମାଳ ବେଗ ଭରା,
ଆଜି ଦିନ ଯାକ ଏଇ ଆଖି ପାଖ

ଉଆଁସ କାଳିମା ଝରା ॥ 2

କାଲି ଥିଲା ମନ ଝରା ଉପବନ,
ପୁଲଫଳବୃକ୍ଷହୀନ,
ଆଜି ସେ ବନଟା ଖାଲି କଣ୍ଟାଝଟା
ଗୁଳ୍ମ ଲତା ହୀନ ଦୀନ ॥ 3

ଶୁଖା ରୁଖା ନଈ ଯାଉଥିଲା ବହି
ମିଳିବାକୁ ଜଳଧରେ,
ଆଜି ନାହିଁ ଜଳ, ଜଳୁଛି କେବଳ
ନିଆଁ ତାର ପଠା ପରେ ॥ 4

ଝଙ୍କା ଗଛ ତାଳେ ଶୁଭୁଥିଲା ତାଳେ
ପକ୍ଷୀର ବିରହ ଗୀତ,
ଆଜି ହତଶିରୀ ତରୁ ବନ ଗିରି,
ବିହଙ୍ଗମ ଅତର୍ହିତ ॥ 5

ଏଭାବେ ଜୀବନ କଟିବ ଏ ସନ
ଚଉଦିଗେ ଚାହିଁ ଚାହିଁ,
ଭାଗ୍ୟ ଯେବେ ଥିବ ମରଣ ଘଟିବ
ଶୂନ୍ୟତାରେ ଅବଗାହି ॥ 6

ବିହାୟସ= ଆକାଶ; ଅବଗାହି= ସ୍ନାନ କରି
ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୧୦୦୯୦୩୦୦

ତୁମେ କରିଦେଲ ପର 033

ଯେଉଁ ପର୍ବତରେ ଆସେ ଥରେ ଥରେ

ଭୟଙ୍କର ଅଗ୍ନିପାତ
 ସେ ନିର୍ଜନ ଗ୍ରାମ ମୋର ପୁଣ୍ୟ ଧାମ
 ମୁଁ ତାର ଜଗତନାଥ । ୧
 ଶୁଣି କା ମୋହିନୀ ପ୍ରଭାତୀ ରାଗିଣୀ
 ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ
 ସଞ୍ଚରିଲା ସ୍ମୃତି ଦଗ୍ଧ ଅନୁଭୂତି
 ସ୍ତବ୍ଧପ୍ରାଣେ ସ୍ତରେସ୍ତରେ । ୨

ମାର୍ଜାର କୁକୁର କୁକୁଟ ଇନ୍ଦୁର
 ସର୍ବେ ହେଲେ ଅନୁତର,
 ଗର୍ଦ୍ଧଭ ମର୍ଦ୍ଦତ ହେଲେ ମୋ ନିକଟ,
 ତୁମେ କଲ ମନୁ ପର । ୩

ମାର୍ଜାର କୁକୁର କୁକୁଟ ଇନ୍ଦୁର ଗର୍ଦ୍ଧଭ ମର୍ଦ୍ଦତ= ବିଲେଇ କୁକୁର କୁକୁଡ଼ା ମୁଷା ଗଧ ମାଙ୍କଡ଼;
 ଲଲଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୦୩୨୨୧୨୩୨

ମୃତ ପକ୍ଷୀଶାବକର ମାତା କହେ 034

ଶୁଣ ମୋ ତନୟ ଅରୁଣ ଉଦୟ
 ପୂର୍ବାକାଶେ ହେଲା ବେଳ,
 ଆଖି ଟେକି ଥରେ ଚାହିଁ ଦେ ସୁତରେ
 ଥରଟେ କରନ୍ତି ଗେଲ । ୧

ରାତି ସରିସରି ଯାଇଅଛି ମରି
 ଭାତି ଆସେ ଝରିଝରି,
 ଦୁର୍ବାଦଳ ତନ୍ତେ ବାସର ବିଳପେ
 ଅଛଅଛ ଅଗ୍ରସରି । ୨

ଉଠରେ କୁମର ତୁଠରେ ତୁମର
 ତରୁତଳ ବାଲି ପରେ
 କାକର କଣିକା ମାଣିକ ପରିକା

ରୋଚକ ମୟୂଖ ଧରେ । ୩ ॥

ଲଲାଟେ କବି ୨୦୧୮୧୧୧୩୦୫୫୫

ପଥଧାର ଫୁଲ 035

ନିଶୀଥ ପ୍ରହରେ ଏ ଶୀତ ଲହରେ
ଦେଖ ଥରେ ମନ ଭରି,
ତରୁବର ତଳେ ମରୁତ ପ୍ରତଳେ
ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ ବିଭାବରୀ । ୧ ॥

ଦିବା ଉନ୍ମୋଚନେ ବିଭା ଉନ୍ମୋଷଣେ
ଗ୍ରୀବା ଉତ୍ତୋଳନ କରି
ସହାସ୍ୟ ଆନନେ ନୈରାଶ୍ୟ-କାନନେ
ବରଜିବ ସହଚରୀ ॥ ୨ ॥

ଦେଖ ଏ ମୁକୁଳ ଦୁହେଁ ଜବାପୁଲ,
ଏ ତ ପୁଟେ ରାହାଧାରେ;
ମଧାହ୍ନ ପ୍ରହର ନିଦାଘ ଜହର
ପିତ୍ତ ଥାଏ ହାହାକାରେ । ୩ ॥

ଆଜିର ବାସରେ ନୀଳ ଆକାଶରେ
ଭାସମାନ କେତେ ମେଘ;
ଥୁଲ ନାହିଁ ବୋଲି ହୃଦ ହାର ଖୋଲି
ନ ଥୁଲା ଭାବନାବେଗ । ୪ ॥

ଖୁଆଲୀ ବନିତା ଦିଆଲୀ ସଳିତା
ନିଭିବାରେ ନିଷ୍ପତ୍ତରେ;
ବୀଥକାର ଫୁଲ ଦିଶିଲା ଅତୁଳ
ବିଲୟର ଆଡ଼ମ୍ବରେ । ୫ ॥

ଲଲାଟେ କବି

୨୦୧୯୦୩୧୧୨୦୦୦

ଗଳାର ଗନ୍ଧ ମୋର

036

ତୁଳୀର ତନ୍ତେ

କଳାର କନ୍ତେ

କ୍ଷୀଳାର ଜନ୍ତେ

ଗଳାର ଗନ୍ଧ ମୋର ।

ସବୁ ଝାଡ଼ି ଝୁଡ଼ି

ଯୋଡ଼ି ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି

ସଜାଡ଼ି ରଖୁଛି

ଉଜାଡ଼ି ନନ୍ଦନ ନୀର ॥୧

(ହେଲେ ,)

କଜଳ-ସଜଳା

ଚଳନ-ଚପଳା

କୋମଳ-କମଳା

ଆ ଲୋ ଆଲୋଳା ଲଳନା ।

କଲମ ସ୍ୟାହିରେ

ମଲମ କାହିଁରେ

ମରମ ଗହୀରେ

ପାରିବ ମାରି ବେଦନା ॥୨

ଏ ଜୀବନ ଗୁଡ଼ି

ଛିଡ଼ାଇ ଦଉଡ଼ି

ଯାଏ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି

ମେଘ ଘଡ଼ଘଡ଼ି ଦେଶେ ।

ଘଡ଼ି ଘଡ଼ି ନାଡ଼ି

ଯାଏ ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି,

ଝଡ଼ି ବରଷାକୁ

ଭରସି ଉଡ଼େ ଆକାଶେ ॥୩

ତୋତେ ଦେଲି ତୋଳି

ଅଳିଅଳି ବାଳୀ
 ନୟନ ପୁରୁଳି
 ସମ୍ଭାଳି ରଖ ଆଦରେ ।
 ମୋ ହାତ କବିତା
 ବ୍ୟଥାତୁରା ଗାଆ
 ଥିଲେ ବିଜନତା
 ତରାସିବୁ ଥରେ ଥରେ ॥୪

ଆରେ,
 ଏକା ଏକା କେବେ ଥରେ,
 କେବେ,
 ମନେ ହେଲେ ମଉନରେ,
 ଏଠୁ,
 କେବେ ମୋର ଯିବାପରେ;
 ଦୂର ଦେଶେ ସେହି
 ଯେ ଗାଆଁରୁ କେହି,
 ଫେରି ନାହିଁ ଯାଇ ଥରେ ॥

Lalatendu Kabi ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୦୨-୦୪-୨୦୧୭

ଘାସଫୁଲ

037

ବହୁ ଚର୍ଚ୍ଚିତ
 ଦେଲି ପାରିଜାତ
 ତାହାକୁ ତୁମେ ତ
 ଚିହ୍ନି ପାରିଲ ନାହିଁ;

କେମିତି ପ୍ରତୀତି
 ହେବ ତୁମ ବତୀ-
 ସଳିତାରୁ ତିଳେ
 ବହୁ ଜାଳିଲ ନାହିଁ ॥୧॥

ଆଖି-ଉଛଳ
 ଅଶ୍ରୁର ଜଳ
 ଭାଳି ଚଞ୍ଚଳ
 ତୁମ ଆଶ୍ୱାସ ଆଶେ

ପାଦ ଚାଲି ଚାଲି
ଗଲି ଗଲି ଗଲି
ଉଥଲି ପୁଥଲି
ବୁଲି ବୁଲି ଦେଶେ ଦେଶେ ||୨||

ଆଉ କିଛି କାହିଁ
ଦେଖୁଲି ତ ନାହିଁ
ଅରପିବା ପାଇଁ
ବିସ୍ମୟ ଦେବା ପରି;

ମନନ କାନ୍ତି
ଶରୀର ଶ୍ରାନ୍ତି
ମତିର ଭ୍ରାନ୍ତି
ଧରି ଆସୁଥିଲି ଫେରି ||୩||

ବୁଝିଲାଣି ମନ
ମାୟା-ବନ୍ଧନ
ଭିତରେ ଶୂନ୍ୟ-
ହାତରେ ମିଳନ ମୂଲ;

ସାତ ଶରଧାରେ
ସାଉଁଟି ଆଶିଛି
ଶତ ଶତ ଘେନ
ଶୁଭ୍ର-ଦଶନ
ବାସହୀନ ଏଇ
ହସ ହସ ଘାସ ଫୁଲ ||୪||

ଏବେ ସେଇଥିରେ
ଛୋଟ ମୋ ପୋଥିରେ
ଗୁଛି ଦେବି ଗୋ
ପ୍ରୀତିଭରା ଗୀତି ହାର ।

ପାରିଜାତ ଆଉ
ଖୋଜିବି କିଆଁ ମୁଁ
ଆଦରିଲେ ତୁମେ
ଛୋଟ ଏଇ ଉପହାର ||

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୬ ମେଁ ୨୦୧୬

ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନନାୟିକା

038

(ସ୍ୱରାନୁପ୍ରାସରେ= ପଦର ଉଭୟ ପାଦରେ ଏକା ସ୍ଥାନରେ ଏକା ସ୍ୱରବର୍ଣ୍ଣର କବିତା)

 ତୁମେ କି ନୁହଁ ସେ ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନନାୟିକା
 ମୋ କବିତା ଅନ୍ତଃସ୍ୱରେ?
 ଉଠେ କି କୁହ ସେ ଅନ୍ତରଦାହିକା
 ଶୋକଶିଖା ଅଭ୍ୟନ୍ତରେ ? ୧

ଶତାକ୍ଷୀଲଗନେ ବିବାହବ୍ୟସନେ
 ଲାଗେ କି ନା ଏକାକିନୀ?
 ତନ୍ମୁଦିସର୍ଜନେ ବିଷାଦସଞ୍ଜନେ
 ଲାଗେ କି ନା ସ୍ନେହାଞ୍ଜନୀ ?

ଶତାକ୍ଷୀ= night; ସଞ୍ଜନ= mix-up;

ମନେ ତ ଥିବ ସେ ବିଦା ବିଭାବରୀ
 ବୀତତନ୍ତ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀ,
 ମର୍ମେ ଦହି ବଶେ ଖିନ୍ନା ନିଶାତରି !
 କ୍ଷିପ୍ତ ରତ୍ନ ଭୂଷରାଶି ! ୩

ଦହି= burning, ଜ୍ୱଳନ;

କିଭାବେ ଜାଗିଲା ଶେଷକାଳେ ହୃଦ-
 ବୈବଶ୍ୟର ଅବକାଶ,
 ନିଶାଚୈ ଆସିଲା ମେଘମାଳେ କୁଞ୍ଜ
 ବୈଜନ୍ୟର ଅଜହାସ !! ୪

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

vanavlti gltimALA-70, a translation

Written by Sarojini Naidu:-- The Gift of India –

"Is there ought you need that my hands withhold,
Rich gifts of raiment or grain or gold?
Lo ! I have flung to the East and the West
Priceless treasures torn from my breast,
And yielded the sons of my stricken womb
To the drum-beats of the duty, the sabers of
doom....."

Sarojini Naidu

ଭାରତ-ମାତାର ପ୍ରେମ-ଉପହାର 039

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବିଙ୍କ ଅନୁଦିତ

“କିଛି ମୁଁ ଗୁପ୍ତ,	ସଞ୍ଚିତ ରଖି ନାହିଁ
ସନ୍ତାନ କେହି	ବଞ୍ଚିତ ହେବା ପାଇଁ;
ପ୍ରସ୍ତୁତ ନାହିଁ	ବସ୍ତ୍ର କି ବେଷ୍ଟନ,
ସଂବୃତ ନାହିଁ	ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାଭ ଆଭୂଷଣ,
ପ୍ରାତୀ-ପ୍ରାନ୍ତରୁ	ପ୍ରତିତୀ-ଅନ୍ତ ପାରି,
ସକଳ ରତ୍ନ	ଦେଇଛି ବନ୍ଧା ଚିରି;
ଜର୍ଜର ମୋର	ଜଠର-ଜନ୍ମ ବୀର,
ହସ୍ତ ପ୍ରସାରି	ଧର ଏବେ ତୋର
ଯୋଦ୍ଧ-ନିଷଦ,	ଖଞ୍ଜର ଝଙ୍କାର.... “

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି Lalatendu Kabi VP

ପ୍ରସ୍ତୁତ, ସମ୍ବୃତ= hidden; ଜନ୍ମ= born

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବିଙ୍କ ଅନୁଦିତ

The Sad Nocturnal,

ବିଷାଦୀ ବୈଭାବର

040

ବୈଭାବର ପ୍ରତି:

ବିଜନ ମଉନ ରଜନୀ ଏ ଘନ

ଏଥୁ -- କେ ତୁମ ନିଦ୍ରା-ହର

କହ -- କେ ରଖେ ଉଜାଗର ? ୧||

ନାହିଁ ତ ଓଜର ନାହିଁ କେ ନିଜର;

ବସି -- ଶୁଣି କା ଖୁନ୍ ସ୍ଵର ?

ଛୁଟେ -- କା ଲାଗି ନେତୁ ଝର ? ୨||

ବୈଭାବର କହେ:

“ସଂସାର ଯାକର ସଭିଏଁ ନିଜର

ଶୁଣି -- ସବୁରି ଅନ୍ଧ--ସ୍ଵର

ମୋର -- ନୟନେ ଅଶ୍ରୁ-ଝର || ୩||

ମୁଖର ଦିବସେ ଆତୁର ବିବଶେ

ଥାଏ -- ବେଦନା ସ୍ତର ସ୍ତର;

ଦେଖୁ -- ସାଜେ ମୁଁ ରାତ୍ରି-ତର || ୪||

ଆଶାର କାସାର ନିମିଷେ ଫସର;

ଏଇ -- ଭୂତଳେ ବାରମ୍ବାର

ଜାଣି -- ମୁଁ ଆଜି ନନ୍ଦଞ୍ଚର || ୫||

ସଂସାର ଜୁଆର ତୋଳି ତା ଫୁଆର

ଭାଜେ -- ସ୍ଵପ୍ନ ଗନ୍ତାଘର;

ସବୁ-- ଦେଖେ ଏ ଚକ୍ଷୁ ମୋର: ୬||

ମୁଁ ସେ -- ଅଧମ ନେତ୍ର-ଧର;

ଗୋଟେ -- ପ୍ରମାଦୀ ସାର୍ବ-ସ୍ଵର ||

ବଡ଼ -- ବିଷାଦୀ ବୈଭାବର ||” ୭||

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୧୨୧୬୧୫

ତେବେ ତୋଳୁଥିଲୁ ପର ପାଇଁ ଫୁଲ,
 ଦେହ ଯାଉଥିଲା ସିଝି;
 ଏବେ ଆଉ ଭାଇ!, ତୋଳ କାହା ପାଇଁ ?
 ରକତେ ଗଲଣି ଭିଜି !! ୧ ॥

ଧୂଳି ମାଟି ସାଥେ କର ନାହିଁ ଏତେ
 ଏବେ ମନ ଦିଆ ନିଆ;
 ଜାଲି କେତେ ପାଣି ପାରିବ କେଜାଣି
 ଭିତରେ ଜଳିଲେ ନିଆଁ ॥ ୨ ॥

ତାତି ସେହି ମାଟି ଛାତି ଯିବ ଫାଟି,
 ମାଟି ଦେଖୁଥିବ ଖାଲି;
 କରନା ଉଛୁର, ନିଶ୍ଚେ ହେବ ଘର,
 ସେଠି ଆଜି ଅବା କାଲି ॥ ୩ ॥

ଟାଣପଣ ରଖୁ ଯାଉଅଛୁ ଥକି,
 ଆହୁରି ଥକିବ ତୁମେ;
 ଏବେ ଟିକେ ଭାଇ ବୁଲି ଆସ ଯାଇ
 ଭିଜା ଭିଜା ମଉସୁମେ ॥ ୪ ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୦୫୦୧୨୩୫୯

କେହି ଜାଣେନା 042

ସାଗରେ ମିଶେ ନଦୀ ନଦୀରେ ଉପନଦୀ
 ଉପନଦୀରେ ନିର୍ଜର;
 ସେ ଝର ଥାଏ କାହିଁ କେହି ତା ଜାଣେ ନାହିଁ,
 ଶିଳା ମାତ୍ର ଗିରିବର । ୧

ସେ ଝର ଝରି ଝରି ଯାଏ ନା ଜମା ସରି,

ଯୁଗ ଯୁଗ ଝରୁଥାଏ;
ଅତଳେ ପୁଷ୍କରିଣୀ ସେ ଜଳେ ମନ ଜିଣି
ଝଳେ ଉଜ୍ଜାଦିନୀ ପ୍ରାୟେ । ୨

ସେ ସରୋବରେ ମୀନ ହରଷେ କାଟେ ଦିନ
ଯେସନ ପୁଷ୍କରେ ରାଜା,
ଗଗନେ ଘୋଟି ଘନ ସରଜେ ଗରଜନ,
ମୀନ ଦରବାରେ ବାଜା । ୩

ସ୍ରୋତର ପ୍ରତିକୂଳେ କେମନ୍ତ ମହ୍ୟକୁଳେ
ଶୈଳତୁଳେ ଗଲେ ଚଢ଼ି,
କେଜାଣେ କେଉଁକାଳେ ଥିଲା କି ଧରା ଭାଲେ
ପ୍ରଳୟର ଜଳବଢ଼ି ! ୪

ବାଣୀପୁତ୍ର ୨୦୨୦୦୪୨୧୦୭୦୧

ଏକାଠି କରିବା ବାସ 043

ଯାଇଥିଲ କହି -- ଆସିଥିବୁ ସହି ଛାଇ ଲେଉଟାଣି ବେଳେ
ହାତ ଧରି ତୋର ନେଇଯିବି ଘର ଚନ୍ଦର ଉଦିଆ ହେଲେ ॥ -୧
ଛାଇ ଗତି ଗଲା ସଞ୍ଜ ମାତି ଗଲା ଜହ୍ନ ଭର୍ତ୍ତି ବୁଡ଼ି ଗଲା,
ରେଖାଯାନ ଗାତି କେତେ ଗଲା ଗତି, ତୁମେ କାହିଁ ଗଲ ଭଲା ! -୨
କହି ଯାଇଥିଲ ରାତିଗନ୍ଧା ଫୁଲ ଗଭାରେ ମୋ ଦେବ ବାନ୍ଧି;
ସାଜି ବିରହିଣୀ ଆଜି ଏକାକିନୀ ଝୁରି ମୁଁ ମରୁଛି କାନ୍ଦି ॥ -୩
ଅଗଣା ଭିତରେ ତୁମରି ହାତରେ ଲଗାଇ ଯେ ଥିଲ ମଲ୍ଲୀ,
ଫୁଲ ଫୁଟି ଝରେ ତୋଳି ମୁଁ ନ ପାରେ ତୁମେ ନାହିଁ ପାଶେ ବୋଲି ॥ -୪
କୁକୁମ ଅଳତା ଅଛି ମୋ ସାଇତା, ଦେଇଥିଲ ହାତେ ମୋର,
ଲଗେଇବା ପାଇଁ ଦେଲେ ତାକୁ ଚାହିଁ ଲୁହ ଝରେ ଝର ଝର ॥ -୫
ଫୁଲି ଯାଏ ଆଖି, ଗଲା ଯାଏ ଶୁଖି, ଭିଜି ଯାଏ ଗନ୍ଧସ୍ଥଳ
ତୁମ କଥା ଭାଳି ରାତ୍ରିଦୀପ ଜାଳି ନୟନୁ ଭାଳିଲେ ଜଳ ॥ -୬
ତୁମ ସଙ୍ଗେ ଦେଖା ନାହିଁ ଯେଣୁ ଲେଖା ବିଧୁରିତା ମୁଁ ବନିତା;
ହାରିବି ଜୀବନ କରି କରି ଗାନ ଦରଦୀ ତୁମ କବିତା ॥ -୭
ରଖୁଥିବ ବଳ ଆଉ ତ କେବଳ ଅଳପ ଦିନ କି ମାସ,

ହାରି ଏ ଜୀବନ ଯିବି ଶମଶାନ, ଏକାଠି କରିବା ବାସ ॥ -୮
ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୦୮୨୪-୨୩୧୭

ଜନଗହଳିର ପ୍ରେମଗୀତ 044

ଏଇଠି ଏଇ ଜନଗହଳି ଉଚ୍ଚ କୋଳାହଳେ,
ଖସି ଥିଲା ମୋ ମୁଦ୍ରାପେଟୀ ଅଜାଣତରେ ତଳେ ।
ସେଇଠି ମୋର ଠିକଣା ଦେଖୁ ମୋ ଘର ଖୋଜି ଦେଲ
ଅନେକ ଦେଖା ତାପରେ ହେଲା, ଅନେକ ନୂଆ ଖେଳ ॥1

ମୁଦ୍ରାପେଟୀ= money purse;
ଦିନେକ ପୁଣି ତୁମ ହାତରୁ କଲମ ଗଲା ଖସି,
ଗୋଟଉଥିଲା ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ଦି ମଥା ହେଲା ଘଷି ।
ନେତ୍ର ତୋଳି ଏକ ଆନକୁ ଦେଖୁଲୁ ଯେବେ ଦୁହେଁ,
କମ୍ପନ ଯା ଖେଳିଲା ସେ କି ଚମତ୍କାର ନୁହେଁ ॥2

ଚମତ୍କାର ଚମତ୍କାର ପ୍ରେମ ସଞ୍ଚରଣ,
ଗ୍ରୀଷ୍ମ ନିଆଁ ଜଳିଲା ବେଳେ ମେଘ ବିସ୍ଫୁର୍ଜନ ।
ଶିଶିର କାଳେ ଉଠୁଲେ ଜାଳେ ଯେମିତି କହେ ମନ -
ଏଇଠୁ ଜମା ଉଠିବି ନାହିଁ, ସେମିତି ଲାଗେ ପ୍ରେମ ॥3

ସେମିତି ପ୍ରେମ ବଢିଲା ଖାଲି ବଢି ଚାଲିବା ପାଇଁ,
ମେଘ ଉପରେ ଚଢିଲା ସିନା, ଆଉ ବଢିଲା ନାହିଁ ।
ଦହନେ ପଡି ପବନେ ଉଡି ଝରାଇ ଦେଲ ଲୁହ,
ପରାଣସଖା ! ଚାହିଁଛି ପଥ, କୁଆଡେ ଗଲ କୁହ ॥4

ଏଇଠି କେତେ ମିଳନ ବିଦା ଏଇଠି ଶେଷଗତି,
ଏଇଠୁ ଧୂଳି ମଥାରେ ମାରେ ଶରଧା ଭରେ ଅତି ।
ବୁଝାଏ ମନ ମଥାଟି ଥିଲା ଶେଷକୁ ମୋର କୋଳେ,
ଏଇଠି ଏଇ ଜନଗହଳି ଉଗ୍ର କୋଳାହଳେ ॥ 5

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202206220222

ବର୍ଷାରାତିର ପ୍ରେମଗୀତ 045

ଏଇ ସେ ବର୍ଷା ବାରି —

ଦେଖୁ ମନେ ପଡେ

ଏଇ ବର୍ଷାରେ

ଫେରି ମୁଁ ଆସିଲି ତୁମେ ଗଲ ଦୂରେ,

ସେ ବନ ଉହାଡେ

ଅଧୁରା ମିଳନ ଛାଡି;

ଘନ କର୍ବୁରେ ସ୍ବାତ କୁହରେ

ତପ୍ତ ଲୁହରେ ଦୃପ୍ତ ଶିହରେ

ସ୍ବୟନ ଯେବେ କମ୍ପ ସମୀରେ

ଚାଲିଥିଲା ବଢି ବଢି || -୧

ଆଜି ଏ ବର୍ଷା ରାତି --

ମାଡି ଆସେ ଭାତି;

ଦେଖୁ ବନ ବୀଥୀ ଦୁର୍ଗତ ଅତି,

ଫୁଲ ସରିତ ଦୁର୍ଦ୍ଦମ ଗତି;

ମନେ ପଡେ ସେଇ ହଜିଲା ସ୍ବପ୍ନ

ପ୍ରୀତି-ସିଞ୍ଚିତ ଶୈଳ କାନନ;

ତଳେ ଝଡି ପଡି ଆଶା ଯାଏ ସଜି,

ବର୍ଷା ସାଥୀରେ ନେତୁ ମୋ ଝରେ

ତପ୍ତ ଲୋତକ ବାରି,

ଏବେ — ଦେଖୁ ଏ ବର୍ଷା ଝଡି ||-୨

ସ୍ବାତକୁହର= ହୃଦୟର ଅଭ୍ୟନ୍ତର; କର୍ବୁର= ପାଣି;

ବର୍ଷକ ପରେ ଘନ ଅମ୍ବରେ

ମେଘଦୁନ୍ଧୁଭି ବଜ୍ର ତୋଫାନ ଭେରୀ,

ଅନ୍ଧ ରାତିରେ ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ

ମାଟିର ଗନ୍ଧ ବଜାଏ ସ୍ବୟ

ଗିରିକନ୍ଦର ଗମ୍ଭୀର ସ୍ବର

ପ୍ରଖର ଶବ୍ଦ, ଧରଣୀ ଶୁଷ୍କ,

ବର୍ଷା ଆସିଛି ଫେରି । ୩

ଶର୍ବରୀ କହେ କିଏ ସେ ବିରହେ

କାହାକୁ ମରୁଛି ଝୁରି,

କାହିଁ ମିଳନର ମଧୁର ଛନ୍ଦ

କାହିଁ ବା ମରଣ ଯାତ୍ରା ରଜ୍ଜ

ଉତ୍ତରଜୀବୀ ନେତ୍ରକଞ୍ଚେ

ଲୋତ୍ର ଉଠୁଛି ପୁରି;

କିଏ - କାହାକୁ ମରୁଛି ଝୁରି —

ମନକୁ ଆସୁଛି ଅନେକ ଭାବନା

ଦେଖୁ ଏ ବର୍ଷାବାରୀ

ସେଇ ବର୍ଷା ଆସିଛି ଫେରି । ୪ *ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୦୮୨୮୨୨୩୨*

ଅକାଳେ ଆସିବ ବୋଲି 046

କେବେ ତୁମେ କାଳେ ଏଇ ତୋଟାମାଳେ

ଅକାଳେ ଆସିବ ବୋଲି

ରଖୁଛି ବଞ୍ଚାଇ

ହେନା ଯୁଦ୍ଧ ଜାଇ

ସେଇ ବାତି ବରକୋଳି । ୧

ସେଇ ପଡିଆରେ

ଟିକି ଗଡିଆରେ

ଛାଡିଅଛି ସୁନା ମାଛ,

ସେ ମାଟି କଣ୍ଢେଇ

ଦେବାକୁ ଗଢେଇ

ରଖୁଅଛି ସେଇ ଛାଞ୍ଚ । ୨

ଖେଳିବା ପାଇଁକି

ରଖୁଛି ଆଣିକି

ସେଇ ଆଲି ସେଇ ବାଟି,

ସେ ଖପର ଗେଟି

ଖୋଜି ଏଠି ସେଠି

ରଖୁଅଛି ଗାର କାଟି । ୩

କାଲିତର ମାଳି

ପତର କାହାଳୀ

ସେଇ ନଡ଼ା ତାଳି କାନ୍ଦେ

କଣ୍ଟା ପିଟି ଦେଇ

ରଖୁଛି ଟଙ୍ଗେଇ

ଦେଇ ଦେବି ସେଇ ହାତେ । ୪

କଦଳୀ ପତୁଆ-

ବୋଇତ, ଫରୁଆ,

ଗୋଟା ଗୁଆ, କଟା ଜରି

ରଖୁଛି ସାଇତି

ରାତି ଗଲେ ବିତି

ତିକ୍ତିବାକୁ ମନ ଭରି । ୫

ପାଳଭୂତ ପାଖେ

କାନ୍ଦି ଉଚ୍ଚ ଯାକେ

ସଜାଇଛି କୁମା ଘର,

ପଡିବ ଘୁମେଇ

ରଖୁଛି ଉଠେଇ

ଶୀତକୁ ନ ଥାଇ ଡର । ୬

ତାଳ ବନ ତଳେ ନୀଳ ଝର ଜଳେ
ଝଟା ମଥା ନଡ଼ା ଚାଳ,
ରଖିଛି ଗଭାଇ ଦିପହରେ ଯାଇ
ଶୁଖାଇବା ପାଇଁ ଝାଳ । ୭

ରକତ ଝରାଇ ରଖୁଛି ସଜାଲ
ସବୁ ସଜ ତୁମ ପାଇଁ,
ତୁମର ତ କାହିଁ ଦରଶନ ନାହିଁ,
ଏକା ମୁଁ ବସିଛି ଚାହିଁ । ୮

ଜୀବ ଥିବା ଯାକେ ଏଇ ତୋଟା ପାଖେ
ପଥ ଚାହିଁ ବସିଥିବି
ସ୍ମୃତିର ସଜ୍ଜାଳି ରଖୁଛି ପଖାଳି
ଶେଷ ଯାକେ ସମ୍ଭାଳିବି । ୯

ଲଲାଟେୟୁ କାଢି ୨୦୨୦୧୨୦୭-୨୨:୦୦

ଅଗ୍ନିଲେଖା 047

ବିପଥ ବୀଥରେ ବିହତ ପ୍ରୀତିରେ
ବେପଥୁ ଅଧୀର ବାଡେ,
ସଂଶୀତ ନିଶାରେ ଅସିତ ଦିଶାରେ
ଅଶନିର ଅଗ୍ନିପାତେ, ୧

ନିଶୀଥୁନୀ ଉରୁ ଭେଦି ଯେବେ ଦୁରୁ
ଝରେ କୁମୁଦିନୀ ରେଖା,
ବାଦଲ ଭିତରେ ଲୁଚି ଅନନ୍ୟରେ
ଚିକି ତାରା ଦିଏ ଦେଖା; ୨

କହ ତେବେ ସାଥୀ ଲାଗିଲେ ସେ ରାତି
ପରବାସେ ଏକା ଏକା,

କେବେ କି ଚଢ଼ିଛ ସ୍ମୃତିର ପାବଛ,
ପଢ଼ିଛ ତା ଅଶ୍ରୁଲେଖା ? ୩

୨୦୧୯୦୮୩୦୧୦୦୩ ରେ ଏ ଯାଏ, ପ

ଶୁଣିଛ କି ତାର ଖୁନ୍ କବିତାରୁଣି
ଭିନ୍ନ ଏକ ମଧୁ ସ୍ବର?
ଦେଖୁଛ ତପତ କ୍ଳେଶିତ ଅହତ
ଲୋହିତ ଶୋଣିତ ଝର? ୪

ବିହତ= ଖଣ୍ଡବିଖଣ୍ଡିତ, ବିଦୀର୍ଘ; ବେପଥୁ= କମ୍ପିତ;
ସଂଶୀତ= ହେମାର୍ତ୍ତ; ଅହତ= (ଏବେ ସୁଦ୍ଧା) ଅକ୍ଷତ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୦୮୩୧୦୧୩୦

ମୋ ପ୍ରେମକବିତା 048

ଘୋଟିବ ସନ୍ତନ ରାତି
ଆସ ଗୋ ଆସ ଗୋ ପ୍ରିୟା,
ଅଧୁରା ଥିବ କି ସାଥୀ
ଏଇ ମନ ଦିଆ ନିଆ ! ୧

ଏହି ରାତି ପାହିବ କି
କେ ଜାଣେ ପାହିବ ନାହିଁ,
ଥିବ କି ଏ ପ୍ରେମପକ୍ଷୀ
କାଲି ଦେଖା ହେବା ପାଇଁ ! ୨

ବସୁଧା ଘଡ଼ିକେ ଆନ,
କାଲିକି ପତାରେ କିଏ;
ଏବେ ମୁଁ କରିବି ଗାନ
ମୋ ପ୍ରେମକବିତାଟିଏ । ୩

ନିଶୀଥରେ ବୁକୁଥରା
ବିଷାଦ ପଡ଼ିବ ଝରି,

ବିଳପିବ ବସୁନ୍ଧରା

ସେ ଗୀତ ଶ୍ରବଣ କରି । ୪

ବାହୁନିବ ପ୍ରେମପକ୍ଷୀ

ମରଣ ଆସୁନି କିଆଁ,

ମହାର୍ଣ୍ଣବ ଯିବ ଶୁଖି

ଦେଖୁ ସେ ବିରହ ନିଆଁ । ୫

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୨୦୦୫୧୮୨୩୫୫

ପ୍ରେମପ୍ରଭାବ

049

ନିନ୍ଦୁତ ମିଳିବେ ନିରତ ବୋଲିବେ --

ପ୍ରୀତି-ସ୍ମୃତି ସୁଧା ଦିଏ;

କାହାର ସେ ଦିନ ଜହରଠୁ ହୀନ

ଅଲୋଡ଼ା ସପନଟିଏ ॥ ୧ ॥

କିଏ ହଜି ଯାଏ କିଏ ଖୋଜୁ ଥାଏ

କିଏ ଭଜୁ ଥାଏ ବସି;

କିଏ ଯେବେ ଶୁଣେ ଛାତି ପରେ ମଣେ

ଅତଡ଼ା ପଡ଼ିଲା ଧସି ॥ ୨ ॥

ମଧୁଲେହ ତୁଲେ କିଏ ଫୁଲେ ଫୁଲେ

ବୁଲେ ଦେଖୁ ନିଶାପତି;

ଝରିଲେ କୌମୁଦୀ କିଏ ନେତ୍ର ମୁଦି

ବିଷାଦୀ ମଉନ-ବ୍ରତୀ ॥ ୩ ॥

କାଶ ବଗିଚାରେ ଘାସ ଗାଳିଚାରେ

କିଏ ସାଥୀ-ଅଭିସାରେ;

କିଏ ଶସ୍ୟଭୂମି କ୍ଳେଦ, ସ୍ନେହ ତୁମି

ଜମି ତଷେ ବରଷାରେ ॥ ୪ ॥

ସୁଖ ସିନ୍ଧୁ ସୁରା ସୈକତେ ବିଧୁରା

ଆତୁରା ଅକ୍ଷରା ବୀତି;

ଆହେ ଓଷଧୀଶ ବିନାଶି ସେ ବିଷ

ସୁଧା ରାଶି ଦିଅ ସିଞ୍ଚି ? ୫ ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୭୧୧୧୪୧୭୦୩

ନିଶାପତି= moon; କୌମୁଦୀ= moonlight; ବିଧୂର= miserable;
ଓଷଧୀଶ= moon, god of medicines;

ଢେରି କରି ଆସୁ ରାତି 050

ବରଷା ଖସିଲା ମେଘ ପରଶିଲା
ଜନନୀର ଲୁହ ଧାର;
ଯାଏ ଯେତେ ପାଶେ ଧରିବାର ଆଶେ,
ଖସି ଯାଏ ପାଦ ତାର |1
ବରଷକ ପରେ ବରଷାରେ ଥରେ
ଦିଶେ ମୋ ମାଆର ମୁଖ
ବାଦଲଛତାରେ ଆକାଶଲତାରେ
ଝଲସିଲେ ଅଭୀରୁକ |2
ଯାଅନା ବରଷା ଥାଉ ମୋ ଭରସା
ଧରିବି ମୋ ମାଆ ପାଦ;
ପାଦ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଥକି ଯିବି ନାହିଁ,
ନ ଘେନିବି ଅପବାଦ |3
ବସନ୍ତ କାହାର ଶରତ କାହାର,
ବିବାସ, ବିବସ ବେଳା;
ପ୍ରିୟ କିନ୍ତୁ ମୋର ଆତୁତ ଅନ୍ଧାର
ବରଷା ବାଦଲ-ଭେଳା |4
ଶୁଣ ମୋ ସଜନୀ ଆସୁଛି ରଜନୀ !
ସଞ୍ଜବନେ ଫୁଲ ରଖି
ମୋ ଲାଗି ଥରଟେ ଶଇଳ ସଂକଟେ
କହି ଦେଖ ରହିବ କି ?5
ରହିଲେ ଘଡ଼ିକ ସେ ପାଦ ଯୋଡ଼ିକ
ଖୋଜି ଖୋଜି ନେବି ଧରି;
ଥରେ ସେ ଆନନ ହେଲେ ଦରଶନ
ଆସୁ ରାତି ଅବତରି |6

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୧୨୨୯୧୭୧୦

ଅତିରା= lightning; ଅଶନି= thunderbolt; ସଞ୍ଜବନ= sign-post, way-mark; ବିବାସ= dawning; ଆତୁତ= evening;

ସନ୍ଧ୍ୟାତାରା 051

ଭୀଷିତ ଏ ଲହେନିଶୀଥ ଗଗନେ
ଆସି ତୃଷିତା ସନ୍ଧ୍ୟାତାରା,
କିଆଁ ଜଳାଅ ରାତ୍ରି ସାରା |
ଦେଖୁଛ ତ ତୁମେ ଧୂସ୍ତ ରଙ୍ଗଭୂମେ

ମୋର ଧୂମିତ ଅକ୍ଷକାରା,
ଏ ତ ପ୍ରହତରଶ୍ମିଧାରା । ୧

ଭୀଷିତ= frightened; ଧୂମିତ= dark; ପ୍ରହତ= ମୃତ, ପରାହତ;

ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି	ଅହର୍ଷ ଶର୍ବରୀ
ବିତି	ଯିବାରେ ପୃଥ୍ବୀ ପରେ,
ଏବେ	କି ଦେବ ନିଃସ୍ବ ନରେ !
ମେଘ ଘଡ଼ଘଡ଼ି	ହେଲେ ଆର ଘଡ଼ି
ତୁମେ	ଚଳିବ ଅନ୍ତ୍ର ପାରେ,
ଏକା	ଥୁବି ମୁଁ ଅନ୍ଧିକାରେ । ୨

ଅହର୍ଷ ଶବ୍ଦର= unpleasant nights; ଅଦ୍ରି= mountain; ଅନ୍ଧିକା= night;

ଅଭିଶପ୍ତ ଭାଲେ	ଦୟା ଶକ୍ରଜାଲେ
ସଦା	ରତ୍ନ ଆସ୍ବାଦନ
କଲା	ବନ୍ଦ ଆସ୍ଥାନ !
ଶେଷ ଯାତ୍ରାରଥ	ହେବ ପ୍ରତ୍ୟାଗତ,
ବେଗେ	ହେବ ମୋ ବିସ୍ଥାପନ,
କେତେ	ଦେବ ଗୋ ନିର୍ଯ୍ୟାତନ !

ଦକ୍ଷୀ=deceiver; ଶିକ୍ଷାଜାଲ= magic; ରକ୍ଷା= poison; ପ୍ରତ୍ୟାଗତ= arrived; ବିସ୍ଥାପନ= displacement;

ଲଲାଟେନ୍ଦ୍ର କବି ୨୦୧୯୦୫୦୧୦୫୦୧

ବୈତାଳିକର ପ୍ରେମବୃତ୍ତ 052

କାହିଁ ସେ ବାଳିକା ଯା ଗଲେ ମାଳିକା
ବୈତାଳିକ ! ଦେବ ତୋଳି,
ଉଦ୍ଧୃତ ନାୟିକା ପ୍ରୀତିଶାଦାନିକା
ଯାଠି ପ୍ରେମ ଦେବ ବୋଲି?

(ବୃତ୍ତ= affair; ଲିଖା= ଶକ୍ତି; ବୈତାଳିକ= ଜାଦୁକର;)

ସେ କେଉଁ ଅରଣ୍ୟ ଅବା ନିକାଞ୍ଚନେ
କେଉଁ ପୁରେ ଥିବ ନାରୀ,

ଗଜ କି ଚଳିବ, ତା ଶିରେ ଢାଳିବ
ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଳସ ବାରି ? ୨

ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ କରି କହ୍ନନାର ଡର
ଜଳମୟ ହେଲା ପରି,
ଢଳି ଯିବ ଆଶା, ତେଜି ମୋହଭାଷା
ଲକ୍ଷଯୋଷା ନିଅ ବରି । ୩

ଦେଖ ବିଦ୍ୟାବ୍ରତ ପୃଷ୍ଠତଃ ପର୍ବତ-
ପୟରେ ପାର୍ବତ୍ୟ ବାଳା;
ପ୍ରେମିକଟେ ପାଇଁ ରହିଛି ଅନାଇଁ,
ତା ଗଲେ ଦେବ କି ମାଳା ? ୪

(ବିଦ୍ୟାବ୍ରତ= ଜାଦୁକର;)

ନୟନେ ନୟନ ରଖୁ ବେନି କ୍ଷଣ
ପାଶେ ତାର ହୁଅ ଠିଆ;
ସାହସ ସଞ୍ଚାରି ପଚାର ବିଚାର
ହେବ କି ତୁମର ପ୍ରିୟା । ୫

ତା ବକ୍ଷେ ଶୋଭିତ ଆଭର୍ଣ୍ଣ ଲୟିତ
ଦୁର୍ଲଭ ମନ୍ଦିତ ମାଳି;
ଜନକ-ସ୍ନେହିତା ବିଜାତାବଞ୍ଚିତା,
ଅତି ଏକାକିନୀ ବାଳୀ । ୬

(ଭର୍ଣ୍ଣ= ନାଭି; ବିଜାତା= ମା;)

ଲଲାଟେୟ କବି ୨୦୨୦୧୨୧୪୧୨୨୫

ଏଇ — କୁହୁକ ମଲ୍ଲୀମାଳା,
ଆସ — ନେବ କେ ପଲ୍ଲୀବାଳା । ୧

ଭଲ ପାଅ ବୋଲି ଦିଅ ନାହିଁ ଖୋଲି
ତୁମ — ହୃଦୟ ବନ୍ଦୀଶାଳା,
ଶୁଣ — ସରଳା ପଲ୍ଲୀବାଳା । ୨

ରଖୁଅଛି କହି ନ ପାରିବ ସହି
ଦେଲେ — ପ୍ରେମର ବହ୍ନି ଜ୍ୱାଳା,
ଆଗୋ — ମୃଦୁଳା ପଲ୍ଲୀବାଳା । ୩

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୦୦୩୦୯୦୦୩୮

. ପ୍ରେମିକା-ପ୍ରବାସୀ 054

— ୦୧ ପ୍ରେମିକା:—

ଆଦିମ ସଂଗୀତ, ପ୍ରଭୁ ବାଦ୍ୟ, ଗ୍ରନ୍ଥ ଧାରୀ
କିଏ ତୁମେ ମିତ, କେଉଁ ଦେଶ ପଦତାରୀ ? ୧

କି ଭାବେ ସଞ୍ଚିତ ସମ୍ମୋହନ ଅଛି ଲୁଚି,
ନଥାଇ କିଞ୍ଚିତ ଯୁଗଯୋଗ୍ୟ ଅଭିରୁଚି ! ୨
ପ୍ରଭୁ= ancient;

ସେ ଦେଶେ ବସନ ସଭିକ କି ଶୁଭ୍ର ଶ୍ୱେତ?
ନୁହେଁ ନାନା ବର୍ଣ୍ଣ ସେ ଦେଶ ରାଜନ ନେତ ? ୩

ନାହିଁ ତୁମ ରାଜ୍ୟେ ଆଧୁନିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ?
ନାହିଁ ନାନା ସାଜେ ନିଶାନ୍ତକ, ପ୍ରେକ୍ଷାଳୟ ? ୪

କି ଭଳି ଶାସନ, କେ ତୁମ ଭାଗ୍ୟ-ବିଧାତା ?
କିପରି ସଦନ, କିଏ ତୁମ ପିତାମାତା ? ୫

କି ତୁମ ପ୍ରବର କିଏ ଗୁରୁ, ସହପାଠୀ ?
 କି ତୁମ ରାଜ୍ୟର ତ୍ୟାଜ୍ୟ ଶ୍ରେୟ ପରିପାତୀ? ୬

ଶୁଭ୍ର=bright; ନିଶାନ୍ତକ= night recreation

ଆମ ରୁଚି ଜ୍ଞାନ ଶୈଳୀ ଏତେ ବ୍ୟବଧାନ,
 ମୋ ପ୍ରେମନିଧାନ କରିବ କି ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ? ୭

ନିଧାନ= store;

୨୦୧୯୦୨୩୧୩୦୨

ପ୍ରେମିକା-ପ୍ରବାସୀ

— ୦୨ ପ୍ରବାସୀ:—

ମୁଁ ଏକ ସତଳ ଅଖିଳସମ୍ବଳ
 ଅକଳ ମୋର କହ୍ନନା,
 ବଳ ମୋ ଅଟଳ ନୀଳୋତ୍ପଳ ଫଳ
 ସମୁଦ୍ଧଳ ସମ୍ଭାବନା । ୦୮

ନୀଳୋତ୍ପଳ= ସମାଧି ବିଶେଷ;

ସର୍ବେ ଯେ ଦେଶରେ ଦିବସ ଶେଷରେ
 ଆଶ୍ରେଷ୍ଟି ପରସ୍ପରେ
 ମୁଁ ସେହି ଦେଶର ବର୍ଜିତମସର
 ଆବେଶିକ ପ୍ରବାସରେ । ୦୯

ଆଶ୍ରେଷ୍ଟ= ଆଲିଙ୍ଗନ; ମସର= ବିରୋଧ, ଈର୍ଷ୍ୟା,
 କ୍ରୋଧ, ବିକାର; ଆବେଶିକ= ଭ୍ରାମକ;

ଆତ୍ମ ଶରାବର ମୁକ୍ତ ନୀଳାମ୍ବର,
 ବସ୍ତ୍ର ଲଜ୍ଜା ନିବାରଣ;

ଅଧନ ସମ୍ପଦ ସମସ୍ତ ଭାବନ,
ବର୍ଣ୍ଣ-ବସ୍ତ୍ର କି କାରଣ ? ୧୦

ଶରାବର= ଢାଳ, ରକ୍ଷାକବଚ; ସମସ୍ତ= ସମସ୍ତିତି;
ବର୍ଣ୍ଣ= ରଙ୍ଗ ;

ବିଦାର ଯାହାର ବିଚାର ବାହାର
ସେ ଭୁମିରେ କି ବା ନେତ,
ରାଜା ଉଦ୍ୟମନ କର୍ମ ବିଚରଣ,
ସେହି କାର୍ଯ୍ୟେ ଅଭିପ୍ରେତ | ୧୧

ବିଦାର= ଯୁଦ୍ଧ, ଘନଘଟା;

ମୋ ଦେଶେ ବେଦନ ମୁକ୍ତ ବିଚରଣ
ବିନା ଅର୍ଥ ବିନିମୟ,
ସତ୍ୟାନୁସନ୍ଧାନ ନିତ୍ୟ ଆମୋଦନ,
ନାହିଁ ଭିନ୍ନ ପ୍ରେକ୍ଷାଳୟ | ୧୨

ବେଦନ= ଜ୍ଞାନ;

ସଂସାରେ ତେଜନ ପ୍ରେମ ନିକେତନ
ପ୍ରେମହୀନ ନିଶ୍ଚେତନ,
ତାର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରେ ଅସ୍ପଷ୍ଟଜ୍ଞାନ
ଲଭି ପ୍ରେମ-ନିବେଦନ | ୧୩

— ୨୦୧୯୦୪୧୧୧୧୧୧୧୨

ପ୍ରେମିକା-ପ୍ରବାସୀ:

— ୦୩ ପ୍ରେମିକା:—

ଶ୍ରବଣ ଉନ୍ମେଷି ଶୁଣ ପରଦେଶୀ
ସଦନ-ପ୍ରବେଶୀ ଯୁବା,
ବିନା ଦୁର୍ଭାବନେ ନିଶାର୍ଚ୍ଚ ଲଗନେ

କିମ୍ପା ମୋ ଅଙ୍ଗନେ ଉଭା ? ୧୪

ଅଭେଦ୍ୟ ଅସିତ ନିରନ୍ତ୍ର ନିଶୀଥ
 ଶ୍ରୀମତୁତ ଅନଞ୍ଜନ,
 କିମ୍ପା ଅହେତୁକ ହେଲ ଆଗନ୍ତୁକ
 ଉଦ୍ବେଳ ଉସ୍ତୁକମନ ! ୧୫

ଅନଞ୍ଜନ= ଆକାଶ;

କାହିଁ ଗଲା ତବ ସିଦ୍ଧି ଅନୁଭବ
 ନାନା ଦମ୍ଭ-ଉନ୍ମୋଷଣ ?
 ବାସୀର ଦୟାର୍ହ ! ରିଧମପ୍ରଦାହ
 ରତିଲା କି ସମ୍ମୋହନ ? ୧୬

ବାସୀର= ବାକ୍ୟବାର; ଦୟାର୍ହ= ଦୟାଯୋଗ୍ୟ; ରିଧମ= ପ୍ରେମ;

ଦୁରୁକ୍ତ ଶୃଙ୍ଖଳେ ରୁଦ୍ଧ ହୃଦୟଲେ
 ଜାଗିଲା କି ଆନ୍ଦୋଳନ?
 କେଉଁ ସୁପ୍ତ ପ୍ରୀତି ରତି ତା ଉଦ୍ଘୀତି
 କଲା ଉଚ୍ଚ ଶବ୍ଦାୟନ । ୧୭

ଦୁରୁକ୍ତ= କଠୋର ଭାବୁ ସମ୍ବୋଧିତ;

(ଲେଖୁଛି ଭାଗ-୩, ସରି ନାହିଁ)

ଲଲାଟେୟ କବି 20230106

ବନ୍ଦିନୀ ପ୍ରେମଜାଲେ 055

ଶକିତ ନିଶା ଶ୍ରବିତ ଦିଶା
 କମ୍ପିତ ବିଭାବରୀ;
 ଦେଖିବ ଏଥର ଶାର୍ବରିକର

ସ୍ବପ୍ନର ଜାଦୁଗରି ।୧

ପଙ୍କିଳ ପଥ ଶଙ୍କିଳ ରଥ
ପ୍ରଶ୍ନିଳ ପଥଚାରୀ,
ମଦିରାମରା ଅଧୀରାଲରା
କହନା ଅସୁମାରୀ । ୨

ସନ୍ଦିତ ମନ ଲମ୍ବିତ ବନ
ସନ୍ଦିତ ଗିରିଶିଖା,
କୁଞ୍ଜଟିକାରେ କ୍ଷୁଦ୍ର ନିକାରେ
ନିଷ୍ପ୍ରଭ ଅତି ଫିକା । ୩

ଆକାଶ ଅବନୀ ହତାଶ, ଅଶନି
- ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବୁକୁଥରା,
ସିନ୍ଧୁଗାମିନୀ ସନ୍ତ୍ରସ୍ତାସିନୀ
ଧାବିନୀ କାମିନୀ ଖରା । ୪

ପ୍ରୀତି-ଉଚ୍ଛ୍ଳା ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ବାଳା
କନ୍ଦିନୀ ହେମ ଭାଲେ,
ଓଷ୍ଠମାଧୁରୀ- ନୟନାତୁରୀ
ବନ୍ଦିନୀ ପ୍ରେମଜାଲେ । ୫

ନିଶା= vision, ଦୃଷ୍ଟି; ଶାର୍ବରିକ= ରାତ୍ରିଚର; ଅଧୀରାଲରା= ବିଜୁଳି ଲାଗିଥିବା; ନିକାର= ଅସମ୍ଭାବ;
ସନ୍ତ୍ର= ବନ; ଧାବିନୀ= ନଦୀ; ଖରା= ଶିପ୍ରା; କନ୍ଦିନୀ= କନ୍ୟା;= ଉଜ୍ଜ୍ବଳ ଭାଗ୍ୟ ଥାଇ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯

ଲୁମ୍ବିନୀର ଅଭିଷେକ 056

ଲୁମ୍ବିନୀ -- କାନନେ ତୁମ୍ଭ ନିକାଞ୍ଚନେ
ଶତ ଭାମିନୀ ସଙ୍ଗସୁଖ
ଏବେ ନୁହଁ କି ପ୍ରେମୋତ୍ସୁକ ? ୧

ଭାମିନୀ= *passionate woman*;

ଘନ ନିଷଢ଼ରେ ରତିସୁଖ ପରେ
କିଆଁ ନିଗୁଡ଼ ସତ୍ୟେଚ୍ଛୁକ ?
ପ୍ରେମ-ପାଶେ କି ପରାଢ଼ୁଖ ? ୨

ନିଷଢ଼ର= *night*;

ପ୍ରଲୟିତ ମୁଖେ ପ୍ରକମ୍ପିତ ବୁକେ
ରହି ନିରତ ମଗ୍ନମତି
ହେବ ଉପାର୍ଦ୍ଧ- ନଗ୍ନ ଯତୀ ? ୩

ପ୍ରଲୟିତ= ତଳକୁ ଝୁଲୁଥିବା; ଉପାର୍ଦ୍ଧ= *half*;

ଏ କେଉଁ ବିବେକ ତେଜି ଅଭିଷେକ,
ମାତା ବିଜାତା ଜନ୍ମଦାତା,
ହେବ ଅଧୀର ଧର୍ତ୍ତେ ଧାତା ? ୪

ବିଜାତା= ପାଳିକା; ଅଧୀର= *confusing*; ଧର୍ତ୍ତ= ଘର, କୁଟୀର;

ନୀରଞ୍ଜନା ତଟେ ନୀଳାଞ୍ଜନା ଛଟେ
ଚିତ୍ତେ କି ମେଘ ବିସ୍ମୂର୍ଜନ?
କହ, ସୌମ୍ୟ ସ୍ତବ୍ଧ ଜନ । ୫

ନୀଳାଞ୍ଜନା= ବିଭୁଳି; ବାଦ୍ ବିସ୍ମୂର୍ଜନ= ମେଘ ଗର୍ଜନ;

ତେଜି ରାଜବାସ ନିରଞ୍ଜନା ପାଶ
ଆ ଗୋ କୁଳୀନ ଆଗନ୍ତୁକ,
କିମ୍ପାଁ ମଳିନ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖ ! ୬

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୧୦୨୨୧୦୧୧୨୧

ଅନାବନା କାଳିଗାର 057

ତୋଷିବା ସକାଶେ ନାହିଁ ମୋର ପାଶେ ମଣିରଞ୍ଜ ଉପହାର
ଅଛି ଅନାବନା ଅବୁଝା ଭାବନା ତିରା ଖାତା କାଳିଗାର ।
ଦୂରସ୍ଥ ସ୍ବଜନ ବିପୁଷ୍ପ କାନନ ଶୂନ୍ୟ ମୋର ଅର୍ଥଶାଳା

ପ୍ରସନ୍ନ ମନରେ ନେଇ ଯା ଧନ ରେ ଅସଂଯତ ପଦମାଳା ॥ -1-

ସରି ଗଲେ ଦେଖା ଥିବ ମୋର ଲେଖା ଗହନ ହୃଦୟବ୍ୟଥା
ମନ ହେଲେ ଉଣା ପଡ଼ିବୁ ଲଳନା ଅକୁହା ଅଶୁଣା କଥା ।
ପଚାରିଲେ କେହି କି ମନେ ପକାଇ ଝରାଉଛୁ ଅଶୁଧାର
କହିବୁ କେବଳ, ଲାଗିପାରେ ଭଲ, ତୁମେ ମଧ୍ୟ ପଢ଼ି ପାର ॥ -2-

LK 202604201000

ଧୂମଳ ନିଶୀଥର ପ୍ରୀତିଗୀତ 058

ଆଶାରେ ଆଶାରେ ଅଳପ ଭାଷାରେ
ଅକୁହା ଅନେକ କଥା ।
ମରମ କୁହରେ ଗରମ ଲୁହରେ
ଅଭୁଲ ଅନେକ ବ୍ୟଥା ! ୧

ଅଳପ ଗୀତରେ ବହଳ ଚିତ୍ତରେ
ଦୃଢ଼ ଋଣ୍ଡି ଭରି,
ସେ ନିତ୍ୟ ନୀରବ ପ୍ରେମୀର ବିଭବ
କି ବୁଝିବ ସୁନାପରୀ ? ୨
ଦୃଢ଼ଳ = ଲୁହ;

-
ଦୂର ପରବତେ ଧୂମଳ ଶରତେ
ସେ ଗୀତ ଗାଇଲା ପରେ,
ଶୀତଳ ସମୀରେବିତଳ ଅଧୀରେ
ବିଳପି ଉଠିଲା ଥରେ । ୩

ଧୂମଳ = ଧୂଆଁଳିଆ; ବିତଳ = ଗଭୀର ନର୍ଚ୍ଚ

ବିଳପି ଉଠିଲା ଶିହରି ଫୁଟିଲା
କୁଆଁରୀ କୁଟକ କଳି,
ସରୋବରଜଳେ ସରୋଜ ସକଳେ
ଶୋଇଗଲେ ନେତ୍ର ମଳି । ୪

କୁଟଜ= ମଲ୍ଲୀ ପରି ଏକ ଫୁଲ

ତୁମେ ବାହୁଡିବ, ଦୂରେ ତାହୁଁଥିବ
ପ୍ରେମପକ୍ଷୀ ମନ ମାରି,
ଥୁବ ସେ ନିଶୀଥ ବିରହେ ବୀକ୍ଷିତ,
ସୁରପଥସୁକୁମାରୀ ! ୫

ବୀକ୍ଷିତ= extended, ପ୍ରବର୍ଦ୍ଧିତ, ବୀର୍ଯ୍ୟାକୃତ; ସୁରପଥସୁକୁମାରୀ= ସ୍ବର୍ଗର ସୁକୁମାରୀ, ସନ୍ଦୋଧନରେ ସୁକୁମାରୀ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୦୮୧୧୨୩୩୫

ପର୍ବତେ ଆଶା

059

ଆଖିରେ ଆଖିଏ ଲୁହ
ଅଧରେ ଅଧୁରା ଭାଷା
ଛାତିରେ ଛାତିଏ କୋହ
ପୁରତଃ ପର୍ବତେ ଆଶା । 1

ଲୁହର ଲହରେ ଜଳେ
ଲେଲୀହ ଅନଳ ଶିଖା
ଅଧୀର ଅଧର ତଳେ
ବିଭା ବାସି ବିଭୀଷିକା । 2

କୋହର କାହାଣୀ କହେ
ହର୍ଷୁଳ ହାରିଲା ଦିଶା
ଆଶାର ଶିଖରେ ଦହେ
ଦୁରୁହ ହଜିଲା ନିଶା । 3

ହର୍ଷୁଳ= ପ୍ରେମିକ;
ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202604012115

ନିଶୀର୍ଜର ଗହନ ତିମିରେ 060

କି ଭାଲୁଛ ଏକାକିନୀ

ନିଶାର୍ଦ୍ଧର ଗହନ ତିମିରେ
ଝରେ ଯେବେ କୁମୁଦିନୀ
ପୌର୍ଣ୍ଣମାସୀ ସୁପ୍ତା ଅବନୀରେ?୧

କୁମୁଦିନୀ= ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ;

ଘାରୁଅଛି କେଉଁ ବୃନ୍ଦ
ନୟନରୁ ଝରୁଅଛି ନୀର?
ଧୂମ୍ରାଭର ଭାତିପ୍ରଦ
ଘୋର ନାଦ ମଧ୍ୟେ କି ବଧୂର?୨

ଧୂମ୍ରାଭ= ଖର ବାୟୁ

ଭୁଲିବାକୁ କେଉଁ ସ୍ମୃତି
କରୁଅଛ ନିରବ ସାଧନା?
ଆନନେ ଜାଗେନା ଶ୍ଵର୍ତ୍ତ,
ହଜିଛି କି ଭବ୍ୟ ସମ୍ଭାବନା ?୩

କେଉଁ କ୍ରୋଧେ ଦନ୍ତମଧ୍ୟେ
ମଧ୍ୟେମଧ୍ୟେ ରଧୂତ ଅଧର,
କୁହ କା କପଟ ଛନ୍ଦେ
ଧୂସ୍ର ତବ ରିଧମ-ଭୂଧର ।୪

ରଧୂତ= **hurt, injured**; ରିଧମ ଭୂଧର= ପ୍ରେମ ପର୍ବତ;

ବାନ୍ଧି କେହି ପ୍ରେମ ପାଶେ
ଯାଇଛି କି ନଦେଇ ଠିକଣା?
ନାହିଁ କିସେ ଆଶେ ପାଶେ
ଦୂରଦେଶେ ହେଲା ବାଟବଣା? ୫

ଅଥବା ଅଭିମାନିନୀ
ମଥୁଲା ତା ହସିତ କଥନ?
ମନେ ତାକୁ ଦେଇ ଗ୍ଳାନି
ପଦେ ତାର ନକଲ ସହନ?୬

ହସିତ= **satire**; ଗ୍ଳାନି= ଅବସାଦ

ହୁଅ ନାହିଁ ନିରାଶିନୀ,
ମନେ ରଖ ଶତସିଂହ ବଳ,
ମିଳିବ ସେ, ଚନ୍ଦ୍ରାନନୀ,
ମାନତେଜି ଯାଅ ତାର କୋଳ ! ୭

ବାଣୀପୁତ୍ର ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି
୨୦୧୮୦୭୨୯୧୯୫୦

ପ୍ରୀତିଲେଖା

061

[ଉସର୍ପଣ= swelling, ଫୁଲିବା
ତନ୍ତ୍ର= ବିଛଣା, ତୁଳୀଚଳେଇବାର ଭୂମି
ନିର୍ବଚନ= ବାକ୍ୟହୀନ, ମୌନ, ନିରବ
ଅଙ୍ଗନା= woman, ନାରୀ]

ନୟନ ଭଙ୍ଗିମା ଆଙ୍କେ ଯା ପ୍ରତିମା
ଅନ୍ତର ମୁକୁର ପରେ
କି ଲାଗି ଶୋଚନା କରିବି ଅଙ୍ଗନା
ନ ଭାଷିଲେ ତା ଅଧରେ ? ୧ ॥

ନାସା ଉସର୍ପଣେ ଶ୍ବାସ ଉତ୍-କ୍ଷେପଣେ
ପ୍ରୀତିର ସୁବାସ ଝରେ;
କହିବି କି ଲାଗି — ପାଶେ ଯାଅ ଲାଗି,
କହ ପଦେ ମଧୁସ୍ବରେ । ୨ ॥

ଭୁଲତା କୁଞ୍ଚନେ ଅଧର କମ୍ପନେ
ସେ କହେ ମଉନ ଗିରେ;
ମୁଁ ବି ତାହା ଦେଖୁ ହୃଦ-ତନ୍ତ୍ରେ ଲେଖୁ
ଯିବି ପ୍ରୀତି ଲେଖନୀରେ ॥ ୩ ॥

ମଦିରା ସେଚିତ ରଚିବି ସଂଗୀତ
ଆଜି ସେ ଲେଖନୀ ରେଖା,
ଗହନ ଅନ୍ଧାରେ ମୌନ ବସୁଧାରେ
ନିର୍ବଚନ ପ୍ରୀତିଲେଖା ॥ ୪ ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି
୨୦୧୮୦୪୧୮୧୧୫୦

ଅଧୁରା ପ୍ରେମର ନାୟିକା

062

ଦୂର କେଉଁ ଝାଉଁବନେ ଥିବ କାହା ପ୍ରିୟା
ଭାବୁଥିବ - ହେଲଯିବ ଚନ୍ଦ୍ରରଉଦିଆ, ୧

ତଥାପି ଆଖିର ଆଶା ପୂରିବ କି ନାହିଁ,
ବସି କିଆଁ ରହି ଥିବି କାହା ପଥ ଚାହିଁ । ୨

ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଆସିଗଲା ଛାଇଲେଉଟାଣି,
ବେନି ନେତୁ ଲୁହ ଝରି ଶୁଖି ସରିଲାଣି, ୩

ସବୁ ଆଶା ରହିବ କି ଅଧୁରା ଅଧୁରା,
ପଥ ଚାହିଁ ଲାଗିଲାଣି ବିଧୁରା ବିଧୁରା, ୪

କାହା ଲାଗି ଆସିଯାଏ ଦୁଃଖ ଅହେତୁକୀ,
ମୁହଁସାରା ଲୁହ କିଆଁ ରହିଥାଏ ଶୁଖି । ୫

ଏ ଭାବେ କି କଟିଯିବ ଦୁଃଖୀନୀ ଜୀବନ,
କେହି ଆସି କହିବନି ପ୍ରୀତିର ବଚନ ! ୬

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୦୮୧୧୧୩୨୩

ଗଲା କଥା ଯାଅ ଭୁଲି 063

ଦିନ ଗଲା ସରି ରାତି ପଡେ ଝରି ସହି ଗୋ,
ଏବେ ଶଯ୍ୟା ଧରି ଯାଅ ସୁନା ପରୀ ଶୋଇ ଗୋ । ୧

ମାନ ଅଭିମାନ ରୋଷେ ଗଲା ଆନ ଦିନକ
ଯା ଥିଲା ସପନ ପଡିଲା ମଉନ ସେତକ । ୨

କିଏ ଜାଣେ କାଲି ହେବ କି ନ ହେବ ସକାଳ,
କ'ଣ ଥିବ ଖାଲି, ଥିବ କି ନ ଥିବ ପଖାଳ । ୩

ଅଜେଇ ଦିନରୁ ଘଡିଏ ଯାଇଛି ପୁରି ଗୋ,
ବାକି କାଳକରୁ ଯିବ କିଛି ଝୁରି ଝୁରି ଗୋ । ୪

ପୁଣି ଏ କପାଳେ ଥିଲେ ଯା ଆସିବ ଦିବସ
ଅଭିମାନ ଜାଳେ ଆଉ ନ କବିବ ବିବଶ । ୫

ଜାଣେନା କି ଲାଗି ଦିନ ଯାଇ ଆସେ ରଜନୀ,
ଜଗତ ଅଭାଗୀ କିଏ କାହା ପାଶେ ସଜନୀ ! ୬

ଯେଣୁ କୃପାବାରୀ ଦେଇଅଛି କିଏ ବରଷି,
ନିଶ୍ଚେ ହାତ ଧରି ଅଧରେ ଦେବି ଗୋ ପରଶି ।୭

କହିବନି ଥରେ ଛାଡ଼ି ଦିଅ ଥାଉ ମୋ ହାତ,
ନ ଦେବ ଅନ୍ତରେ ସାଥୀ ମୋର ଥାଉ ଆଘାତ ।୮

ଅଧୁରା ମିଳନ ଉଠୁଲୁ ଉଷ୍ମ ପୁଆଁରେ,
ବିଧୁରା ସପନ ନ ହେଉ ନିଃଶୂନ୍ୟ ଧୂଆଁରେ !୯

ବେଙ୍ଗକୁ ବେଙ୍ଗୁଲୀ ବଗକୁ ବଗୁଲୀ ସରି ଗୋ,
ଗଲା କଥା ଭୁଲି ଗଲାରେ ଯା ଝୁଲି ପରୀ ଗୋ ।୧୦

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୦୭୧୪୧୨୫୦

ମିଳନ ମଧୁର ଗୀତି 064

ତୁମ କଥା ଭାଳି ନିଶୀଥ
ଶୀତ — ଗ୍ରୀଷମ ଗଲା ଚାଲି
ପ୍ରବେଶିବ ଏବେ ବରଷା
ରସା — ଭିଜି ଚାଲିବ ଖାଲି ।
ଥାଉ କି ମିଳନ ଜୀବନେ
ବନେ — କାନନେ ଅଛି ସାଥୀ
ବିଷାଦ ମରମେ ଅତୀବ
ଥୁବ — ଉଷା ବାସର ରାତି ॥1॥

ମନେ ଥୁବ ପ୍ରେମପତରେ
ଥରେ — ଫୁଲଟେ ଥୁଲ ଆଜି
ଫୁଲ କଲା ପ୍ରେମ ଇସାରା
ସାରା — ରଜନୀ ମେଲି ଆଖି ।
ମନେ ଅଛି କି ସେ ଝଡ଼ରେ
ଡରେ — ମୋ ଘରେ ଥୁଲ ବସି
ଝଡ଼ ଗଲା ଡର ନ ଗଲା
ଗଲା — ପାରିଲା ନାହିଁ ହସି ॥2॥

ଅଧୀର ସରସ ରସନ

ସନ, — କାଳକ ଥିବ ମନେ
ମିଳନମଧୁର ଶପଥ
ପଥ — ଦେଖିବ ବାତାୟନେ ।
ଆଶା କି ରହିବ ଭ୍ରମିତ
ମିତ — ବଚନ କଥା ଗୁଣି ।
ସତେ କି ଜୀବନେ ହସିବ
ଶିବ — ରୁଚିର ଗିର ପୁଣି ॥3॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି — 20240927

ଛାତ୍ରଜୀବନର ପ୍ରେମ 065

ମୋତେ ଥିବୁ ତାହିଁ ତୋ ମୁହଁ ଲୁଚାଇ
ତୋତେ ମୁଁ ତାହିଁଲେ ଦୋଷ,
କହିବୁ ଏ ପିଲା ତାହିଁଲା ତାହିଁଲା,
କଥା ଯିବ ପାଞ୍ଚ କୋଶ ॥୧॥

ତୋ ସାଥୀ ଲଳନା କରିବେ କଳନା
ସତ ନା ଛଳନା ଏହି,
ମୋର ସହପାଠୀ ଦେଖିବେ ମୋ ଛାତି
ହୃସ୍ପନ୍ଦନ କାନ ଦେଇ ॥୨॥

ତୋ ସଙ୍ଗୀତୀର୍ଥୀ ସରଜିବେ ମିଥ୍ୟା
ଆଖ୍ୟାୟିକା ମୋତେ ନେଇ,
ବସାଇବେ ସଭା କହିବେ ତୋ ଗଭା
କିଏ ସେ ଦେଇଛି ଫେଇ ॥୩॥

ଫୁଲ ବଗିଚାରେ କାହା ଅଭିସାରେ
ବିତାଇଛୁ ସାରା ଦିନ?
କିଆଁ ତୋ ଅବସ୍ଥା ଏତିକି ହୀନସ୍ତା,
କିଏ ସେହି ଦୀନହୀନ ॥୪॥

ଶୁଣିଲେ ତୋ ଭାଇ ସାଥୀଙ୍କି ଜୁଟାଇ

ସହସା ଆସିବ ମାତି,
କହିବ ତୋ ସରି ନୁହଁ ମୁଁ, କି ପରି
ଦଳବ ଯାଇଛି ଛାଡି ॥୫

ଘରେ ପିତାମାତା ମୋର ବହିଷାତା
ନିରେଖିବେ ଗୋଟି ଗୋଟି,
କାଳେ ପ୍ରେମପତ୍ର ଥିବ ତା ଭିତର,
ଆପଦ ଯିବ କି ଘୋଟି ॥୬

ଏତିକିରେ ଥାଉ ଦେଖା ନାହିଁ ଆଉ
ମୋହିନୀ ଲାଜରା ହସ
ନୟନ ମାଧୁରୀ ଭୁଭଙ୍ଗୀ ଚାତୁରୀ,
ହେବି ନାହିଁ ପରବଶ ॥୭

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୦୦୪୧୨୦୩୫୪

ଶେଷ ଅର୍ଘ୍ୟାଞ୍ଜଳି 066

ନିଶା ପ୍ରସରଣେ ବସୁଧା ଅଙ୍ଗନେ
ହସିଲା କୁସୁମ କଳି,
ବିରହିଣୀ ବାଳା ମଉନେ ବାଜିଲା
ଶେଷ ଅର୍ଘ୍ୟ ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି ।୧

ଶଶୀକୋଳେ ତରା ହେଲେ ଆତ୍ମହରା
ମହୋଲ୍ଲାସେ ଅନନ୍ଦରେ,
ହସିଲା ଉଦ୍ଗମା ବିଷଣ୍ଣା ଲଳନା
ବିଲୁପ୍ତର ଆତ୍ମରେ ।୨

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୦୦୬୧୯୦୯୦୦

ମୁକ୍ତାରେଣୁ 067

ଉତ୍ତାଳ କଲ୍ଲୋମାଳା କୂଳ କୁଞ୍ଜବନେ
ବିଦଗ୍ଧା ବିଦ୍ରୁଷା ବାଳା ବ୍ୟଥୃତ ବଦନେ । ୧
ବିଦ୍ରୁଷ= ଭୀତ, ସନ୍ତୁଷ୍ଟ, ସତର୍କ;

ନିଷ୍ଠୁର ବିଜନ ଗିରି ଶୁଦ୍ଧିତା ଅଚଳା
ମେଘମାଳା ବୁକୁ ଚିରି କାନ୍ଦିଲା ଅବଳା । ୨
ଅଚଳା= ପୃଥ୍ବୀ;

ବିଭାସିଲେ ବିଭାବସୁ ଶୂନ୍ୟ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକେଶୀ
ଏଭାବେ ବିଭାତ ଗଲା ଦିବାର୍ଦ୍ଧେ ପ୍ରବେଶି । ୩
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକେଶୀ= ସୁନା ପରି କେଶ ଯାହାର;

କରତ କେତନ ପତ୍ର ବିୟତେ ବିଷାରି
ନିରେଖିଲେ ନିର୍ନିମେଷ ନିରିମାଞ୍ଚି ନାରୀ । ୪
କରତ= କାଉ; କେତନ= ଚିଲ; ପତ୍ର= ପକ୍ଷ; ବିୟତ= ଆକାଶ;

ଜାଲୁଅଛି ଅଶୁଭଳ କି ଲାଗି ବିକଳେ,
ସମ୍ବେଦନେ ପ୍ରତ୍ୟଦନ ଗଳ୍ପ ନାହିଁ ଗଳେ । ୫
ପ୍ରତ୍ୟଦନ= ଖାଦ୍ୟ, food;

ସହସା କେ ତୁଣବଧୁ ବଜାଇଲା ବେଣୁ,
ବାଳା ନେତ୍ରେ ଅଶ୍ରୁବିନ୍ଦୁ ହେଲା ମୁକ୍ତାରେଣୁ । ୬
ତୁଣବଧୁ= ବଂଶୀବାଦକ;

ସେ ରତ୍ନ ଦର୍ଶନ ଆଶେ ଚଳିଲା ସ୍ୟନ୍ଦନ,
ଦେଖିଲା ଅବଳା ଆସ୍ୟ ଐଶ ପ୍ରସ୍ତେଦନ । ୭
ସ୍ୟନ୍ଦନ= ବାୟୁ; ଆସ୍ୟ= ମୁଖ; ଐଶ= ଦିବ୍ୟ; ପ୍ରସ୍ତେଦନ= ସ୍ୱେଦ (ଝାଳ) ନିର୍ଗମନ;

ପ୍ରବାସୀର ପ୍ରତ୍ୟାଶିନୀ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟା ପ୍ରେୟସୀ
ଅସିରେ ଅସୁରା ଆସେ ମାନସେ ପ୍ରହସି । ୮
ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ= ଶୁଦ୍ଧ; ଅସିର= ଲଲୋକରଶ୍ମି; ଅସୁରା= ରାତି;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୧୦୪୧୩୨୫୫୭

ପୃଥ୍ୱୀ ବଡ଼ ବିନାଶିନୀ 068

ଧୂଆଁ ଧୂଆଁ ଦିଶେ ମେଘୁଆ ଆକାଶେ
ଚିହ୍ନା ଚିହ୍ନା ନୂଆ ମୁଖ;
ଦିଶାରି କୁଡଳ ପ୍ରସାରି ଭୂତଳ
ଭରିଗଲା ଅଭୀରୁକ । ୧ ॥
(ଅଭୀରୁକ=ଆକାଶ)

ଗଣ୍ଡଦେଶେ ତାର ଲୁହ ଧାର ଧାର

ଶୁଖିଲା ଭାଷାର ମୁହଁ,
ନିରତ ଭାବୁଛି କି ଦୋଷ କରିଛି,
ସବୁ ଦୋଷ ତାର ମୁହଁ । ୨ ॥

ଥରେ ସେ ଉଦାସୀ ଶୁଣିଲେ ଭରସି
ବୁଝାଇ କହନ୍ତି ତାକୁ,
କଥା ଚିକିଚିକି ନ ଧରି ସାଥୀକି
ସାଥେ ଧରି ରଖିବାକୁ । ୩ ॥

ହାତ ତାର ଧରି କହନ୍ତି ବିଷାରି
ଏଇପରି ହାତ ଧରି;
ସାଥୀ ତୁମ କାହିଁ ଖସି ଯିବ ନାହିଁ,
ସେ ତ ମୁହଁ ସାତପର । ୪ ॥

ଏବେ ଆଗପରି କର ଯା ସୁନ୍ଦରୀ
ପୁଣି ମନ ଦିଆନିଆ,
ଆପଦେ ସମ୍ପଦେ ହୁଅ ପଦେ ପଦେ
ଏକ ଆନପାଶେ ଠିଆ । ୫ ॥

ଶୁଣ ଆନମନା ରୁଷିତା ଲଳନା
ପ୍ରେମାତ୍ମତ ପ୍ରତ୍ୟାଶିନୀ,
ଅଳପ ଦିନର ତୋଳ ଯା ସଂସାର,
ପୃଥ୍ବୀ ସଦା ବିନାଶିନୀ । ୬ ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮-୦୬-୨୩ ୧୨୩୫

ବିଚକ୍ଷଣ ଅତୀକ୍ଷରୀ 069

ଆକାଶୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବତାସୁ ପରଶ
ହୁତାଶୁ ସଙ୍କାଶ ହରି,
ଉଦକର ସ୍ବାଦେ ଉର୍ବରା ସୁଗନ୍ଧେ
ଆସିଥିଲ ଅବତରି ! ୧

ଅକୂପାର ଆଶା ଅର୍ବୁଦ ବିଭାଷା
ସପନ-ମଞ୍ଜୁଷାଧାରୀ,
ଅଧରେ ମାଧୁରୀ ଅକ୍ଷରା-ଚାତୁରୀ,
ପ୍ରେମବନ୍ଧେ ପୁଂସ-ନାରୀ ।। ୨

ପ୍ରଣୟାନୁରାଗେ ବିରହବିରାଗେ
ଆହ୍ଲାଦେ, ବିଷାଦେ ଭରି;

ସମ୍ପଦ ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟେ ବିପଦ ବୈଦୁର୍ଯ୍ୟେ
ସ୍ନାବନେ ଚାଲିଲ ତରୀ ।। ୩

ଭ୍ରମି ଅନ୍ଧ-ପଥେ ଦେଖୁଛ ଅଗ୍ରତେ
ସର୍ଗ, ଲୟ, ମନ୍ଦୁକରୀ,
ଜୀବନ ମରଣ ମଧ୍ୟେ ବିଚକ୍ଷଣ
ଅହରହ ଅତ୍ୟାକ୍ଷରୀ ।। ୪

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ= sound, ଶବ୍ଦ: ପରଶ= touch, ସ୍ପର୍ଶ; ସଙ୍କାଶ= appearance, look, ରୂପ; ସ୍ବାଦ= taste, ରସ; ସୁଗନ୍ଧ= flavor, smell, ଗନ୍ଧ; ଅକ୍ଷୁପାର= unbounded, ସୀମାହୀନ; ଅର୍ବୁଦ= one US billion, ଦଶ କୋଟି; ବିଭାଷା= alternative, ବିକଳ୍ପ; ମଞ୍ଜୁଷା= basket, ପାଛିଆ, ଚାଙ୍ଗୁଡି; ଅକ୍ଷର= sound, speech, ଧ୍ବନି, କଥା; ପୁଂସ= male person, ପୁରୁଷ; ବିରାଗ= dislike, aversion, ଅଶ୍ରଦ୍ଧା, ବିମୁଖତା; ବୈଦୁର୍ଯ୍ୟ= misery, ଦୈନ୍ୟ; ସ୍ନାବନ= flood, ବନ୍ୟା;

ପ୍ରିୟା ଦୂରେ ଗଲା ବେଳେ 070

ସନ୍ତାପ ଆତୁରେ କାନ୍ତା ଗଲା ଦୂରେ
ନରେ ନ ପାରିଲେ ଜାଣି;
ବିଳପି ଉଠିଲା ଉଚ୍ଛ୍ଳସଲିଳା
ପୟୋଧର-ପାଟରାଣୀ । ୧

ଅରଣ୍ୟପଥର ପଲ୍ଲବ ପତର
ଥର ଥର ଗଲା ଥରି
ବହଳ ଚଞ୍ଚଳ ନୟନର ଜଳ
ଛଳ ଛଳ ଗଲା ଝରି । ୨

ଭିଜିଗଲା ଧରା ଲିଭିଗଲା ତରା
ବାଦଲ ଆସିଲା ଘୋଟି,
ଲେଉଟିଲେ ଘର ସନ୍ନ ବନତର
ଜଳତର ଗୋଟି ଗୋଟି । ୩

ବିଳପିଲେ ଖଗ, ବ୍ୟାକୁଳ ବିହଗ
ଅମ୍ବରେ ଚଳିଲେ ରାତେ,
କଲା କୁଦ୍ଧ ଘନ ଅଶ୍ରୁବିସର୍ଜନ
ପ୍ରଖର କରକାପାତେ । ୪

ଚଳିଲେ ଭୁରୁହ ଅତି ବୀତଣ୍ଡୁହ,

ମରିଗଲା ପରିପାଟୀ;
ପର୍ବତ କନ୍ଦର ଅରିଲା ଅର୍ଥର,
ଛାତି ତାର ଗଲା ଫାଟି । ୫

ଗର୍ଜିଲା ସାଗର ଅମର୍ଷ-ଜର୍ଜର
ଲହରୀ ଲଢ଼ିଲା କୁଳେ;
କ୍ଷୁଦ୍ରା ସୌଦାମିନୀ ସାଜି ଉଡ଼ାଦିନୀ
ନାଚିଲା ଅଚଳତୁଳେ । ୬

ମଧ୍ୟରାତ୍ର ଗତେ ରାତ୍ରିକ ଅଗ୍ରତେ
ପ୍ରକୃଳିତ ବୈଶ୍ଵାନର
ନାଶିଲା ତା କ୍ଷାନ୍ତି, ବର୍ଷିଲା ସେ ରାତି
ବନ୍ଧିରୂପ କାବ୍ୟଝର । ୭

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୦୭୦୪୦୦୧୧

ସନ୍ତାପ= ଶୋକ; ପକ୍ଷୋଧର-ପାଟରାଣୀ= ସମୁଦ୍ରର ରାଣୀ, ନଦୀ; ଖଗ, ବିହଗ= ପକ୍ଷୀ;
ଅମ୍ବର= ଆକାଶ; ଭୁରୁହ= ମହାଦ୍ରୁମ; କନ୍ଦର= ଗୁମ୍ଫା; ଅମର୍ଷ= କ୍ରୋଧ; ସୌଦାମିନୀ= ବିଜୁଳି;
ଅଚଳ= ପର୍ବତ; ରାତ୍ରିକ= ରାତ୍ରିଚର; ବୈଶ୍ଵାନର= ଅଗ୍ନି; କ୍ଷାନ୍ତି= ଧୈର୍ଯ୍ୟ;

ଆହୁ ଯୌବନର ପ୍ରେମଗୀତ 071

ଆଦ୍ୟ ଆଷାଢ଼ର ବରଷାର ଝର
ଭିଜାଇଲା ଯେଉଁ ଦିନ,
ବନ ବୀଥ୍ ତଳେ ପତର ଗହଳେ
ମନ ମୋର ହେଲା ଲୀନ । ୧

ଆଦ୍ୟ ଫାଲ୍‌ଗୁନରେ ମୁକ୍ତ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ
ଫୁଲେ ଫୁଲେ ଦେଖୁ ରଙ୍ଗ,
ସୁମନ ସୁହାସେ ପରାଗ ସୁବାସେ
ଖୋଜେ ମଧୁକର ସଙ୍ଗ । ୨

ପୌର୍ଣ୍ଣମାସୀ ଶଶୀ ତନ୍ଦ୍ରିକା ପରଶି,
କରୁଅଛି ଆନମନା,

ଖୋଜେ ଉପସ୍ଥିତ ହଜିଲା ଅତୀତ
ଅନାଗତ ସମ୍ଭାବନା ।୩

ଆଦ୍ୟ ବଲ୍ଲଶାଖ ଆସି ହେଲା ପାଖ
ଦହିବ ଧରଣୀ ତଳ,
ଆଦିମ ବାସନା ତୋଷଣ ଏଷଣା
ମୋହିବ ମରମ ଛଳ ।୪

ଛାତି ତଳ ତାତି ବୁଝେନା ମୋ ସାଥୀ,
ପ୍ରେୟସୀ ମୁଁ ଝୁରି ମରେ,
ଆଦ୍ୟ ଆଷାଢ଼ରେ କ୍ଳେଦକ ଝଡ଼ରେ
ସୁଖ ପାଇଅଛି ଥରେ ।୫॥

ଏଷଣା= **search**; କ୍ଳେଦକ= **wetting**

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ମରମପ୍ରଦୀପ ଜାଳି 072

ଛୋଟ ତୁମ ଉପବନେ ବଡ଼ ମୁଁ ନିରେଖ ବାଳୀ
ଯିବି ଆଜ ନିଜ ଘର ଦିଅ ନା ନିଅ ନା ଗାଳି ॥1

କେତେ ମୁଁ ପାଇଛି ଭଲ ଜମା ନ ପାରିବ ଭାଳି
ତୁମ ଶୁଭ ଅବସରେ କେତେ ମୁଁ ମାରିଛି ତାଳି ॥

ମରି ମରି ଯାଏ ଆଶା ପିପାସା ନ ପାରେ ଟାଳି,
ରକତେ ଲେଖୁଛି ଭାଷା ମରମପ୍ରଦୀପ ଜାଳି ॥ 3

ଗହନ ନିଶୀଥେ ମୋର ସପନପଲ୍ଲବମାଳୀ !
ସହନ କରୁଛି ଖାଲି ଦହନରେ ଲୁହ ଢାଳି ॥ 4

ପଲ୍ଲବ= କଅଁଳ ଥିବା ଗଛ, ଫୁଲ, ପତ୍ର, କଢ଼;

ପ୍ରେମମନ୍ଦିରା

073

ଛନ୍ଦ: ଧ୍ରୁବ ଉତ୍ତରା 07/47 SII ISI S

ଛୋଟ ତୁମ କାନନେ ଛୋଟ ମୁଁ ସୁନା ପୁଲ,
ଦେଖୁଥିବ ସମ୍ଭମେ ଲାଗୁଅଛି ଆକୁଳ ॥ 1

ମୋର ଚିକି ଅନ୍ତରେ ପ୍ରେମଝରଣା ରଖା,
ଆସିବ ଦିନେ ଥରେ ଦେଖୁଥିବ ମୋ ସଖା ॥ 2

ଜାଣ ମୁଁ ସୁହାଗିନୀ ପାଇଅଛି ଆଳୟ
ଏକ ବନବାସିନୀନାହିଁ ଘର ଆଶ୍ରୟ ॥ 3

କାମନ ବି ନାହିଁ ମୋ, ଦେବଶିର-ଗୌରବେ
ଖୋଜୁଛି ଉପକ୍ରମେ ପ୍ରେମମନ୍ଦିରା ଲବେ ॥ 4

ଦେଖୁ ଯିବ ଆଖିରେ ଆଖିର କଥା ଥରେ
ହାତ ରଖୁ ଛାତିରେ ଶୀତକର ଭାତିରେ ॥ 5

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ସଜପୁଲ ଶୁଣ ଶୁଣ

074

ଆମ ଅଗଣାର

ସଜ ପୁଲ ଶୁଣ ଶୁଣ

ଜାଣ କି ଏ ଘରେ

ଅଛି କି ନା ତେଲ ଲୁଣ ।

ଅଛି କି ନା ଘରେ

ସ୍ନେହ ଶ୍ରଦ୍ଧା ମିଠା କଥା

କେତେ ଅଛି କାହା

ମନେ ଆନ ଲାଗି ବ୍ୟଥା ॥1

ଯଦି ଅଛି ଜଣା

ଛୁଟାଇ ତୁମର ବାସ

ପୁଟାଇ ଦେବ କି

ବ୍ୟଥୁତ ବଦନେ ହାସ ।

ସେହି ବାସ ମିଶା

ବିତରି ମଧୁର ଗୀତ

ଆମ କଥା ଦୂରେ

କରିବକି ପରିଚିତ ॥ 2

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202403210941

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ସଜପୁଲ ଶୁଣ ଶୁଣ କବିତାର

ଅଗଣା ମୋ ଭାଷାପୁରେ

କାବ୍ୟବନ ତୁଲ

ସେ ଉଦ୍ୟାନେ ସାହିତ୍ୟର

ଟିକି ସଂସ୍ଥା-ପୁଲ ।

ପୁଲ କି ମଥାରେ ଖାଲି

ଚଢ଼ିବାକୁ ଚାହେଁ,

କି ଅଛି କି ନାହିଁ ଘରେ -

କିଛି ତା ନ ଯାଏ ॥1

ଏହିପରି ନାନା ପ୍ରଶ୍ନ

ଉଠିବାରୁ ମନେ

ଲେଖି ଦେଲି କିଛି ତହିଁ

ମାତ୍ର ସଙ୍କେତନେ ।

ଅନେକ ଗୋପନ ଭାବ

ମୌନତା ଭିତରେ

ପଢ଼ି ନାହିଁ ଭଲ ଯଦି,

ପଢ଼ ଆଉ ଥରେ ॥ 2

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

202403212744

ଅଦିନିଆଁ ପତ୍ରଝଡ଼ା 075

ତୁମେ ଗଲା ପରେ ଶୁଖା ଝଟାପତ୍ରେ
 ଅନଳେ ଛୁଟିଲା ଝୁଲ
 ସଦନେ ଆସିଲେ ନୟନେ ଦେଖୁବ
 ଉପବନେ ଝରାଘୁଲ ।
 ମୋ ଘର ପଛରେ ଦେଖୁବ ଗଛରେ
 ଅଦିନିଆଁ ପତ୍ରଝଡ଼ା
 ବଚନ ତ ଦେଲ ଦର୍ଶନ ନ ଦେଲ -
 ମିଛ ସବୁ ଭଙ୍ଗାଗଢ଼ା ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

202602191838

କେତେ ସେ ଥିବ ଚାହିଁ! 076

ଅଜଣା ପ୍ରେମୀ ପାଇଁ ବାଳୀ ବସିଛି ଚାହିଁ ।
 ଭାବୁଛି ରହି ରହି — କିଏ ପାରିବ କହି ॥ 1
 କେବେ ମିଳିବ ସାଥୀ ସରିବ ଅମା ରାତି ।
 ନିଶୀଥଦୀପ ଜାଳି କେତେ ପାରିବ ଭାଳି ॥2
 ନୟନ ନୀର ଧାରା, ଭିଜାଇ ବୁକୁ ସାରା ।
 ଅଜଣା ପ୍ରିୟତମ ନୁହେଁ ତ ସେ ନିର୍ମମ ॥ 3
 ହେଲେ ନ ବୁଝେ ଜ୍ଞାନା କି ଭାବେ ଝୁରେ ବାଳା ।

ଗଲା କାହିଁ ସେ ବେଳା କି ଥିଲା ଏ କି ହେଲା ॥4

ଜାଗରେ ବସି କେତେ ରଜନୀ ଗଲା ପାହି ।
ମନଟା ଅମାନିଆଁ ବୁଝି ବି ବୁଝୁ ନାହିଁ ॥ 5
ଦେଖା କରିବା ପାଇଁ କାହା ସାଧନ କାହିଁ ।
କା ଘର ଠିକଣା ତ ଅପରେ ଜଣା ନାହିଁ ॥ 6

ତଥାପି ଅମାନିଆଁ ମନଟା ବୁଝୁ ନାହିଁ ।
କହୁଛି ହେବ ଦେଖା, ଏଇ ଗତିଲେ ଛାଇ ॥ 7

ବାଦଲ ଘନଘଟା ଗର୍ଜନ ବୁକୁଫଟା ।
ତା ସାଥେ ଆସିଲାଣି ବତାସ ସାଇଁ ସାଇଁ ॥ 8

ଲାଗୁଛି ଆସିଲା ସେ, ତାହିଲେ କେହି ନାହିଁ ।
ଅବୁଝା ମନ କହେ — ସେଥିରେ କିଛି ନାହିଁ ॥ 9
ବାଳୀ ବସିଛି ତାହି !!

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯-୧୧-୨୦/୦୦:୧୩

ବିରହିଣୀ

077

ମଉଳା ମନରେ
ଖାଉଁଳା ଫୁଲଟା
ସାଉଁଳିଲା ବେଳେ
ସେ ଫୁଲ ବୋଲେ -
ହଜିଲା ଦିନଟା
ଖୋଜିଲେ ମିଳେ କି ?
ପୋଡ଼ିଲା ସଳିତା
ଆଉ କି ଜଳେ ?-୧

ଉଆଁସ ନିଶୀଥ
ସପନ ଉଆସ
ବତାସ ନ ଥାଇ
ପଡ଼ିବ ଧସି;

ଆକୁଳେ ସକାଳେ

ପୁଷ୍କରିଣୀ କୂଳେ

ପ୍ରେୟସୀ ବେଶରେ

କି ଲାଭ ବସି ?-୨

ଅଳସ ବାସର

ବିରସ ଶର୍ବରୀ

ବିବସ ବସନେ

ସାଇତା ଲୁହ

ଆଖୁରୁ ନିଗାଡ଼ି

ହେବ କି ସଜାଡ଼ି

ବିରହ ଭାବନା

ଅତୁଆ ଖୁଅ ?-୩

ଶରତ ଶିଶିରେ

ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଘର୍ମରେ

ବରଷା ବାରିରେ

ବରଷ ସାରା

ଆଖି ଜଳ ଭାଳି

ସଞ୍ଜବତୀ ଜାଳି

ସାଉଁଟି ହେବ କି

ସୁଖ ପସରା ?-୪

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୬୧୨୧୦ – ୧୨୫୫

ଦରଚିହ୍ନା ନାୟିକା

078

ଖୋଜୁଅଛ ଯାହାକୁ ନଗରେ

ନୁହେଁ ମୁଁ ସେ ପଥପ୍ରଦର୍ଶିକା ।

ମୁଁ ତୁମର ଅଜଣା ଡଗରେ

ଦରଚିହ୍ନା ଖୋଜିଲା ନାୟିକା ॥ 1

ନିକଟେ କି ହେବ ପୁଣି ଦେଖା

ଆସିବ କି ଭାଗ୍ୟ ଅବତରି ।
 କହୁଅଛି ମୋର ଅଶ୍ରୁଲେଖା
 ମୁଁ ତୁମର ହେବି ସହଚରୀ ॥ 2
 ଏହି ପରି ଭାବି କେତେ କଥା
 ବିଚିତ୍ର ମୋ ବିଜନ ନିଶୀଥ ।
 ଭାବନାରେ ହୁଅଛି କବିତା
 ଲେଖି କିନ୍ତୁ ଆସେ ନାହିଁ ଗୀତ ॥

L. Kabi 202602251049

ପ୍ରିୟା ଲେଉଟିଲା ବେଳେ 079

ଚାନ୍ଦ ଖେଳୁଥିଲା ମେଘ ଦୋଳୁଥିଲା
 କୋଟି କୋଟି ତାରା ମେଲେ;
 ନଈ ନୀରେ କଇଁ ଲାଜେ ଗଲା ନଈ
 ପ୍ରିୟା ଲେଉଟିଲା ବେଳେ । ୧

ବନ ଉପବନେ କେଦାର କାନନେ
 ବହୁଥିଲା ସମୀରଣ,
 ସ୍ରୋତସ୍ୱତୀ ନୀର କରି ଗଲା ଧୀର
 ନାନା ମନ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚାରଣ । ୨

ନିଶାର ନିଷଦ ବିସାର ଶବଦ
 ଗଲା ବସୁନ୍ଧରା ଛାଡି,
 ବାସବ ଗଗନେ ଉତ୍ସବ ଲଗନେ
 ଆଶ୍ରବ ଆସିଲା ମାଡି । ୩

ଧବଳ ଟଗର ସରଜ ଡଗର
 ଦୁଇ ଧାରେ ଥିଲା ଫୁଟି,
 କାକର କଣିକା ମୁକୁତା ପରିକା
 ଦେଇଥିଲା ଚିତା କୁଟି । ୪

ସେ ଶୁଭ ପ୍ରତ୍ୟୁଷ ସୁଦିବ୍ୟ ପୀୟୂଷ-
 ଧାରା ପରଶିଲା କାଳେ

ବଲ୍ଲଭା ଆଗମେ ଅଶୁଭା ସ୍ବାଗମେ
ଝଙ୍କାରିଲା ଚକ୍ରବାଳେ । ୪

ସେ ପଦ କ୍ଷେପଣେ ନୁପୁର ନିଞ୍ଚଣେ
ତନ୍ଦ୍ରା ମୋର ଗଲା ଭାଜି;
ନୟନ ଉନ୍ମେଷି ଦେଖୁଲି ପ୍ରେୟସୀ
ବିଜେ ନବବେଶ ସାଜି । ୬

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୮୦୮୦୩୨୧୧୭
ସ୍ରୋତସ୍ବତୀ= ନଦୀ; ନିଷଦ= musical tone; ବିସାର= useless,
spreading;. ବାସବ= east; ଆଶ୍ରବ= promise,
engagement,; ସରଜ = dusty (ରଜ= dust); ବଲ୍ଲଭା=
f.lover; ଅଶୁଭା= lightning; ସ୍ବାଗମ= welcome;

ପ୍ରେମପୀୟୂଷ 080

ସୁତୀଭେଦ୍ୟ ଅନ୍ଧକାରେ ଦୂର ଚକ୍ରବାଳେ
ଚନ୍ଦ୍ର ଅଛି ତାରା ଅଛି ମେଘ ଆଜୁଆଳେ ।
କୋଟି ସୂର୍ଯ୍ୟ ସମାହାର ଅସୀମ ନିର୍ମୋକେ
ଅଗଣିତ ଚରାଚର ତାମସ ଭୁଲୋକେ , ||1

ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୁଗୋଳ ଗାଏ ଆଦିମ ସଙ୍ଗୀତ
ଅନନ୍ତ ଅସୀମ ପରି- ବ୍ୟାପ୍ତ ପଥେ ଚିତ୍ତ ।
ଶୂନ୍ୟ ! ତବ ଅଭିସାର ଆଦି ଅନ୍ତ ନାହିଁ,
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡକୁ ବହି ଗର୍ଭେ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କା ପାଇଁ ||2

କାହା ପ୍ରେମ ଆଶେ ତବ ମୃଦୁ ଗୁଞ୍ଜରଣ,
ଖୋଜୁଛ କା ପାଦପଦ୍ମ ନୁପୁର ନିଞ୍ଚଣ ।
କିଏ ସେ ପ୍ରେୟସୀ କଲା ପ୍ରେମ ଯବନିକା,
ଗାଉଛ ଶାଶ୍ବତ କି ସେ ପ୍ରେମ ସ୍ମରଣିକା ||3

ସେ କେଉଁ ଆଦିମ କାଳୁ ବିରହ ବେଦନା

ଦେଖୁଛି କି ଉପଶମ ହେବା ସମ୍ଭାବନା ।
 ଅନନ୍ତ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଉପ- ଦ୍ରବେ ଅବଗାହି
 ମହାଜ୍ଞାତା କଥାଟିଏ ଦେବ କି ବୁଝାଇ ॥ 4

ପ୍ରେମ ସଙ୍ଗେ ବିରହ କି ଅଭେଦ୍ୟ ନିତ୍ୟତା,
 ତେବେ କିମ୍ପା ମନ ଖୋଜେ ପ୍ରେମର ପ୍ରମତ୍ତା ।
 କହି ଦିଅ ଏହି ଭେଦ ଅନାଦି ପୁରଷ,
 କିଲାଗି ଏ ପ୍ରେମ ଲାଗେ ପୀୟୂଷ ପୀୟୂଷ ॥ 5

Lalatendu Kabi 202207211428

ତନ୍ଦ୍ରା ଘାରିଲା ବେଳେ 081

ତୁମେ କହିଗଲ
 ଫେରିବ ସହଳ
 ନୟନେ ବହଳ
 ତନ୍ଦ୍ରା ଘାରିଲା ବେଳେ;

ମନେଅଛି ବୋଲି
 ବାତାୟନ ଖୋଲି
 ଚାହିଁଲେ ମହୁଲୀ
 ଆଶାର ଉତ୍ତ ଖେଳେ ॥ ୧ ॥

ସବୁ ଅଛି ମନେ:
 ସେଦିନ ବିଜନେ
 କେତକୀ କାନନେ
 କଅଁଳ ଆନନେ ହସ,

ସେ ଗଛ ଛାଇରେ,
 ଅଳସ ହାଇରେ,
 ଉଛୁଳା ନଈରେ,
 ବୋହିଗଲା ପ୍ରୀତି ରସ । ୨ ॥

ଯତନେ ସମ୍ଭାଳି

ହସିଲା ଶେଫାଳୀ,
ଗଲେ ରତ୍ନ ମାଳି,
ମୋ ଚିତ୍ତ ପୁରୁଳୀ ତୁମେ,

ସଞ୍ଚରି ପୟରେ
ମୃଦୁଳ ନୃପୁରେ
ଦେଖାଇଲ ଦୂରେ
ଫୁଲ ମଧୁକରେ ଝୁମେ ।୩॥

ଦିନ ଗଲେ ଭାଙ୍ଗି
ମନ ଖୋଜେ ଆଜି
ସେ ସପନ ରାଜି
ନବ ବେଶ ସାଜି ଆସୁ;

ଏବେ ବି ବୟସ
ହେଲ ନାହିଁ ଶେଷ
ଆସ ଥରେ ଆସ
ଦୂରେଇ ଯାଅନା ପାଶୁ ।୪॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୦୪୨୯୧୪୪୨

କି ଲାଗି ପଢ଼ିଲ ତୁମେ 082

ଗୋପନେ ଯା ରଖୁ ଆସିଥିଲି ସଖି
ପ୍ରୀତିସିନ୍ଧୁ ବେଳାଭୂମେ
ମୁଁ ତ ରଖୁଥିଲି ପଢ଼ିବି ମୁଁ ବୋଲି
କି ଲାଗି ପଢ଼ିଲ ତୁମେ ? ୧॥

ମୋର ଅଶ୍ରୁଧାର ସେ କବିତା ଗାର
କିଆଁ କଲ ହୃଦଗତ?
କି ଲାଗି ସେ ଦିନୁ ପୋଛୁ ନାହିଁ ମନୁ
ସେହି ସିନ୍ଧୁ ସରଜତ ? ୨॥

ପାରାବାର ତୀରେ କିଆଁ ଆସି ଧୀରେ

ଗହନ ତିମିର କୋଳେ
 ଧୀରେ ପାଦ ଥୋଇ ଆଖି ଦିଅ ଧୋଇ
 ହେମାଳ ଜଳଧି-ଜଳେ ? ୩॥
 କି ଲାଗି ନିରାଶେ ଖୋଜ ମୁକ୍ତାକାଶେ
 ହଜିଗଲା ସଞ୍ଜତାରା?
 କି ଲାଗି ଗୁଞ୍ଜରି ମୋ ଗୀତ ମଞ୍ଜରୀ
 ନୟନୁ ଝରାଅ ଧାରା ? ୪॥
 ଦୂରୁ ଦେଖେ ଯେବେ ବିଜନେ ନୀରବେ
 ମୁଁ ବି ଝୁରି ମରୁଥାଏ;
 କହି ପାରେ ନାହିଁ ସହି ପାରେ ନାହିଁ
 ରହି ପାରେ ନାହିଁ ହାଏ । ୫॥
 ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮-୦୧-୦୭-୨୦୧୫

ବିରହବିଧୁର ମନ

083

କି ଭାବେ ପ୍ରେମସୀ
 ପ୍ରକାଶେ ଉଷସୀ,
 ନିଶିଥିନୀ ଆସେ ଧାଇଁ;
 କିଲାଗି କେଜାଣି
 ସ୍ମରି ସେ କାହାଣୀ,
 କିଛି ଜାଣି ହୁଏ ନାହିଁ । 1

ତୁମେ ଖୋଜୁଥିଲ
 ବରଷା ବାଦଲ
 ମୁଁ ବି ଖୋଜୁଥିଲି ରାତି,
 ଘୋଟିଲା ଶବ୍ଦର,
 ବରଷା ଝରୁର,
 ତଥାପି ଛାତିରେ ତାତି । 2

ଶୁଣୁଛି ଅଭୀକା
 ମୋ କାବ୍ୟନାୟିକା
 ଫିକା ତୁମ ମୃଦୁ ବାଣୀ,

ଦିଶୁଛି ସପନେ

ସେ ମଧୁଲପନେ

ଆଖୁଏ ଆଖୁଏ ପାଣି । 3

କାଲି ବି ଦିବସ

କରିବ ବିବଶ

କାଲି ବି ଆସିବ ରାତି,

କାଲି ବି ଚାନ୍ଦିନୀ

ତୁମିବ ମେଦିନୀ;

ମୋ ପାଶେ ନ ଥିବ ଭାତି । 4

ସରିତର ଝର

ତଳିବ ସାଗର,

ମେଘ ଯିବ ଯକ୍ଷପୁରେ,

ନିକାଞ୍ଚନ ବାସ

ରଖିବ ଉଦାସ

ମୋତେ ତୁମଠାରୁ ଦୂରେ । 5

ବଢି ଗଲେ ରାତି

ତୁମେ ବି ତ ସାଥୀ

ଝୁରୁଥିବ ଥରେ ଥରେ,

ଭାଳିଛ କି ମନେ

ଅଲୋଡ଼ା ଜୀବନେ

ସୁଖସ୍ୱପ୍ନ କିଆଁ ସରେ । 6

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ଚାହିଁଥିବି ତୁମ ପଥ 084

ଏ ରାତି ଅନ୍ଧାରେ ଏ ବନ ସେପାରେ

ହଜିଗଲ ସେହି ଦିନ;

ଦେଖିବାକୁ ଥରେ ବେନି ନୟନରେ
ମିଳୁ ନାହିଁ ତୁମ ଚିହ୍ନ ।୧

ଚିହ୍ନ ଖୋଜି ଖୋଜି ଦିନ ଗଲା ହଜି,
ହଜିଗଲା ମାସମାସ,
ମନ କହେ ଖାଲି ପାଶେ ଆସ ଚାଲି,
ଆସ ଆସ ସାଥୀ ଆସ ।୨ ॥

ତୁମକଥା ମନେ ଥିବ ସବୁ ଦିନେ
ଭୁଲି ନ ପାରିବି ଜମା,
ତୁମେ ମୋ ସାଧନା, ପୂଜା ଆରାଧନା,
ପ୍ରେମଧାରା ଅନୁପମା !୩॥

ତୁମେ ମୋ ଚେତନ, ସ୍ବାପନ, ସ୍ବପନ,
ସମାଧି, ମୁଚ୍ଛନ୍ନ ଛିତି,
ମୋ ବୁକୁ ସନ୍ଦନ, ସଂସାର-ବନ୍ଧନ
ସ୍ତବ୍ଧନ କ୍ରନ୍ଦନପ୍ରୀତି ।୪॥

କେବେ ଗଣ୍ଠିଧନ ଘଟିବ ମିଳନ,
ଏ ଜନ୍ମେ କି ଜନ୍ମାନ୍ତରେ ?
ସେତେଦିନ ତାହିଁ ବସିଥିବି ମୁହିଁ
ତୁମପଥ ନିରନ୍ତରେ ।୫॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୮୦୭୩୦୦୮୨୯

ଅପାଶୋରା ପ୍ରେମ

085

ନିଶ୍ଚେ ଥୁବ ମନେ
 ହୃଦ ନିକେତନେ
 ଆଦରଯତନେ
 ସିଂହାସନେ ମୋତେ ରଖୁ
 ହସି ହସାଇଲ,
 କଥା ଦେଇଥିଲ
 ଥୁବ ଚିରକାଳ
 ସାଜି ଗଳାମାଳ, ସଖି ! ୧
 ନିକେତନ= temple, house

ଚୂଷିତ ଅଧରେ
 ସେ କଥା ପଦରେ,
 ତା ମଧୁଛନ୍ଦରେ
 ଜନପଦ ହେଲା ତୋରା,
 ପର୍ବତଗୁହରେ
 ସରିତ ସୁଅରେ
 ମଥୁତ ମୁହଁରେ
 ଲୁହ ଥିଲା ଅପାଶୋରା । ୨

ଗୁହ= reared in a secret place ଜନପଦ= country

ସରିତ୍= river

ନାନା ପ୍ରତିକାର
 ମତି ଅତି ଭାର
 ନାହିଁ-ଅଙ୍ଗୀକାର
 ରାତି ଅଭିସାର କରି,
 ଗହନ କାନନେ
 ଆସନ ଆନନେ

ସାଦିତ ନୟନେ

ସାଜିଥିଲ ଅନୁଚରୀ ।୩

ନାସ୍ତି= refusal

ଅଙ୍ଗୀକାର= agreeing

ଆସନ୍ନ= occupied

ସାଦିତ= depressed

ସଉଧ ତୁଟିଲା

ବଉଦ ଘୋଟିଲା

ଆପଦ ଝାଙ୍କିଲା

ଶ୍ଵାପଦ ଭୁଜିଲା ବେଳେ,

ଅତି ସରଳରେ

କହି ଗଲ ଥରେ

ତୁମେ ଅସଲରେ

ନଥିଲ ମୋ' କେବେହେଲେ ।୪

ଶ୍ଵାପଦ= dog

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୦୮୦୮୧୩୧୦

ତୁମେ ହେଉ ପାରିବନି ପାଷାଣ 086

କି ଲାଗି ଅଛ ନୀରବେ

ମନ କରି ଟାଣ?

ହୃଦୟ ତୁମର କେବେ

ନହେବ ପାଷାଣ !୧

ଭାବିଛ କି ଥିବ ଦୂରେ

ଟାଣ କରି ଛାଡ଼ି?

ଛାତି ଭିଜି ଆଖି ନୀରେ
 ପାହି ଯିବ ରାତି !! ୨
 ଭୁଲି ପାରିବ କିପରି
 ସେ କଳ୍ପନା ସିନ୍ଧୁ,
 ସତ୍ତରି ଯାର ଲହରୀ
 ଧରିଅଛେ ଇନ୍ଦୁ? ୩

ତୁମେ ମୋ କୋମଳମତି
 ଲବଣିପିତୁଳା;
 ଝୁରି ଦିନେ ହେବ ସାଥୀ
 ସପନେ ବାତୁଳା । ୪

ଗଳା ଯିବ ଫୁଲି ଫୁଲି,
 ଫୁଲି ଥିବ ଆଖି;
 ଭିଜି ଯିବ ଓଠ ଜିଭ
 ଲୁହ ଚାଖିଚାଖି । ୫

ଗୋଡ଼ ହାତ ଅଣ୍ଟା ପିଠି
 ଲାଗିବ ଅବଶ,
 ରାତିଠାରୁ କିଟି କିଟି
 ଦିଶିବ ଦିବସ । ୬

ଯାହାକୁ ବରିବ ପତି
 ସେ ମୋ ଅବଦାନ,
 ଜାଣେ ତା' ତୁମରି ମତି,
 ନ ଜାଣୁ କେ ଆନ ! ୭

ଦେଖିଲେ ତାହା ବଦନ
 ଦିଶିବ ମୋ ମୁହଁ,

ମୋତେ କରି ପରଜନ

କି ଦେଖୁବ କୁହ ! ା ି

ବିବେକର ହାସ୍ୟ କୁର

କଲେ ନିଷ୍ପେଷିତା,

ପତି ଲାଗି ବତୀରେ କି

ଜାଳିବ ସଳିତା? ୯

ଗ୍ରାହ୍ୟ ପତି ଦାହ୍ୟ ପ୍ରୀତି

ଧରି ଏକାଧାରେ,

କି ଭାବେ ବସିବ ସାଥୀ

କାହା ଅଭିସାରେ ? ୧୦

ଗ୍ରାହ୍ୟ= ଗ୍ରହଣୀୟ; ଦାହ୍ୟ= ଦହନଯୋଗ୍ୟ

୨୦୧୮୦୮୧୨୦୨୦୦

ନେଇ ଯିବି ଯାତ 087

ଆଶିଛି ସଜନୀ ଭେଣ୍ଟି ଆଳୁ ଜହ୍ନି

ବନ୍ଧା ଶାଗ କନ୍ଦା ପଳ;

ଡେରିଟି କରେଇ ରଖ ଯା ସଜେଇ,

ରୋଷେଇକି ତୁଆ ଜଳ | ୧

ସହଳ ପରଶି ଦେବୁ ମୋ ପ୍ରେୟସୀ,

ଖାଇ ନେଇ ଯିବି ଯାତ;

ଭଗିନୀ, ବଳିଆ ମଝିରେ ଛଳିଆ

କାଳିଆ ଜଗତନାଥ | ୨

ସଞ୍ଜ ଗଲେ ବୁଡି ଶାଢ଼ି ଶଙ୍ଖା। ତୁଡି

ପାଲଟି ପିନ୍ଧିବୁ ନୁଆ,

ବଡ଼ ପୁଅ ମୋର ଧରିଥିବ କର
ତୁ ଧରିବୁ ସାନ ଛୁଆ । ୩

ବଡ଼ଦାଣ୍ଡେ ପୁଣି ଖାଇବୁ ଘୁଗୁନି,
ଶୁଣିବିନି ତୋର ମନା;
ତହୁଁ ଜଳଜୀରା, ଛେନାଗଜା, ଶିରା,
ଫେଣିରୁ ଗୋଟିଏ ଦନା । ୪

କହିବୁ ଠାକୁରେ, ଥାଅ ମୋ ବୁକୁରେ,
ପୁଅଟିକି ବଡ଼ କର;
ଯେବେ ମୋ ଝିଅର ହେବ ବାହାଘର,
ଖୋଜି ଦେବ ଭଲ ବର । ୫

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୦୩୧୩୦୯୫୦

ପ୍ରେମିକା କରୋନା ପ୍ରତି 088

ପ୍ରିୟତମା କରୋନା ହେ ଆତଙ୍କେ ତୁମରି;
ନିରାପଦ ରାଜପଥ ଦିବସ ଶର୍ବରୀ ॥ ୧
ନ ନିଅ ଜୀବନ କିନ୍ତୁ ନ ଯାଅ ପଳାଇ,
ଶିଖାଅ ଶୃଙ୍ଖଳାଜ୍ଞାନ ଡରାଇ ଡରାଇ ॥ ୨
ସଭିଙ୍କର ଲାଇକ୍ ଏତେ ଯାଇଅଛି କମି;
ଏଫ୍ ବି ନୁହଁ ଆଗପରି ଭଲ ଚାଷଜମି । ୩
ଭିଡ଼ ବଢ଼ିବାର ଅଛି କି ନା ସମ୍ଭାବନା,
ଏଫ୍.ବିକୁ ବି ଖାଇବ ହେ ପ୍ରେୟସୀ କରୋନା? ୪
ପୋକମାଛି ପରି ଏଠି କବି ସାଲୁବାଲୁ,
କି ଦେଖୁବ କେତେ କପି କେତେ ବଶଭାଲୁ । ୫
ଯାହା ମନ ତାହା ଲେଖି ଚାଲିଛନ୍ତି ଛାପି,
ପଢ଼ିଲେ ମରିବା ସାର ହସ ଚାପି ଚାପି । ୬
କିଛି କିଛି ଏହାଙ୍କଠି ଭୟ ଭରି ଦିଅ

ଯାଇଛାତା ଲେଖିବାରୁ ଅଣ୍ଟା କରି ଦିଅ । ୭

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ପାରିଧି ପରେ 089

କି କରିବ ରଜାପୁଅ ଏକାଳେ ପାରିଧି
ଦୁଇ ଧାରେ ଖର ସୁଅ ଆଗରେ ବାରିଧି ।
ପଛେ ତାର ମହାରଣ୍ୟ ବନ୍ୟଜନ୍ମ ଭରା
ରାତ୍ରିଗଗନେ ଅଗଣ୍ୟ ଦିଶିଲେଣି ତରା ॥1

ମନେପଡେ ପ୍ରିୟା ଗଲେ ବିନୟବଚନ —
ରାତି ଯାକେ ବନସ୍ତଳେ ନ ରହିବ ଧନ;
କି ଆନନ୍ଦ ମାରିବାରେ ଆରଣ୍ୟ ଜୀବନ
ସୁଖ ଫେରି ପାଇବାରେ ନିଜ ପ୍ରିୟଜନ ॥2

ଚଞ୍ଚଳ ଫେରିବ ସାଥୀ ତେଜି ବନ ଭୂମି
ବସି ଥିବି ଦୃଷ୍ଟି ପାତି, ଆସି ନେବ ତୁମି ।
ଚାହିଁଥିବି ଝରକାରେ ଚକୋରୀ ପରାଏ
ତୁମ ଲାଗି ନିରାହାରେ ବାହୁଡିବା ଯାଏ ॥3

ରାଜସୁତ ଭାଳେ ପଥ ଦିଶୁ ନାହିଁ ଆଉ
ରହିବା ଏଠି ନିୟତ ପ୍ରାଣ ଗଲେ ଯାଉ ।
ଆହା କେତେ ଭଲପାଏ ପ୍ରେୟସୀ ବିଚାରି
କିଲାଗି ତା କଥା ହାଏ ନ ନେଲି ବିଚାରି ॥4

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202403282328

ନ ବାଜୁ ମୋ ପାଶେ ଶଙ୍ଖ ଶିଙ୍ଗା ଭେରୀ ତୁରୀ,
କେହି ତ ପ୍ରବାସେ ମୋ ଲାଗି ମରୁଛି ଝୁରି । ୧

ନ ଥାଉ ଏ ଘରେ ଫୁଲ ସଜ୍ଜା ଜାତି ଜାତି,
ସେ ତ ଉଜାଗରେ ମୋ ଲାଗି ବିତାଏ ରାତି । ୨

ମୋ ପାଶେ ନାହିଁ ତ ପ୍ରେମସିନ୍ଧୁ ସମୀରଣ,
କରୁଥିବ ମିତ ଗୀତ ମୋର ଗୁଞ୍ଜରଣ । ୩

ଜାଣି ଏ କାନନ ପତ୍ରପୁଷ୍ପପକ୍ଷୀହୀନ,
ଥିବ ତା ଆନନେ ଅଶ୍ରୁସ୍ନେହ ପ୍ରୀତି ଚିହ୍ନ । ୪

ନ ଥିଲେ ଲିଖନ ସେ ହେବ ମୋ କୁଳବଧୂ
ବିତୁ ଏ ଜୀବନ ଆହରି ସେ ସ୍ମୃତିମଧୁ । ୫

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯-୦୭-୧୮/୨୦:୩୫

ପ୍ରେମ-କଟାକ୍ଷ

091

ଛତୁ ସଂକ୍ରାନ୍ତିରେ ପଡୁଆ ସାଥୀରେ
ଖୋଇଥିଲ ଭାଙ୍ଗ ବଟା,
ନିଶାରେ ପ୍ରବଳ ହେଲି ଚଳମଳ,
ଅସମ୍ଭାଳ ହଟହଟା । ୧

ଖସିବାରେ ପାଦ ମୋର ଆର୍ତ୍ତନାଦ
ହୃଦୟେ ଚାପିଲି ବୋଲି
ଦେଖୁ ମୋ ଅବସ୍ଥା କଲ କି ହୀନସ୍ତା

ହସିଦେଲ ମନ ଖୋଲି | ୨

ତହୁଁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଜାଗିଲା ଅତିରେ ‘
ପରସ୍ପରେ ମନ ଦିଆ,
ଗୋପନରେ ଚିଠି ଲେଖିଲ ଏମିତି
ଭୁଲି ଗଲି ଖୁଆ ପିଆ | ୩

ଗ୍ରୀଷମ ଦିନଟା ଖରା ମୁଣ୍ଡଫଟା,
ଗୋଟେ ଘଣ୍ଟା ଠିଆ ପରେ,
ମୋତେ ଦେଇ ଗଲ ପିଇବାର ଜଳ
ମୁଣ୍ଡକଟା ବୋତଲରେ | ୪

କହିଥିଲ ଥରେ ତାକି ନିଜ ଘରେ
ହାତରେ ଅବଢା ଦେବ;
ମୁଁ କି ଜାଣିଥିଲି ଛିଣ୍ଡା ଫଟା ଖଲି
କତତା ଫୋପତା ହେବ | ୫

ସାଥୀରେ ବଜାରେ ଯିବା କହିବାରେ
ଫୁଲିଗଲା ମୋର ଛାତି,
ତୁମ ଡାଇଭର ଯାଇଥିଲା ଘର,
ମୋତେ କଲ ହୁକୁମାତି | ୬

ଏତେ ଦିନେ ପୁଣି ତୁମ ଡାକ ଶୁଣି
ମାଡି ଆସିଲାଣି ତର,
ଗଡେ ଗଡ ଲୋକେ ଥିବେ ଦୁଃଖେ ଶୋକେ
ଫେରି ଯାଅ ଶାଶୁ ଘର | ୭

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୦୩୧୦୦୧୪୨

ରଖୁଛ କି ମନେ 092

ରଖୁଛ କି ମନେ କେତକୀ କାନନେ
 କାନେ କାନେ କେତେ କଥା,
 ଯା ନାମେ ବୁଗୁଲି, ତାକୁ -- ମାରେ ଗୁଲି,
 ଗପିବାରେ ପ୍ରସନ୍ନତା । ୧

ବିଲୁଆ ଭୁକିଲେ ଛାତିକି ଥୁକିଲେ
 ଡର ଯାଏ ଛାତି ଛାତି;
 କେ କହିଲେ “ଭୂତ” ଖୋଜି କାହା ମୂତ
 ରହି ଥିବ ପାଦ ମାଡି । ୨

ବୈଶାଖ ସକାଳେ ପଡୁଆ ପଖାଳେ
 ଆମ୍ବନସି, ବଢ଼ିବୁରା;
 ଗୁହାଳ ଗୋବର, ପୁହାଳ ଛପର,
 ବରଷାର ନୀର ପୁରା; ୩

ପଞ୍ଚମ ରାତିରେ ଉଠେଇଁ ତାତିରେ
 ବୁଢ଼ୀ ମା କାହାଣୀ ପେଡ଼ି
 ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ତାହକୁ ନିଶୁଣି,
 ରଜା ପୁଅ ହାତେ ବେଡି । ୪

ଛପର ଚାହାଳୀ ପତର କାହାଳୀ
 ଜାମା ପଟା କାଳି ଛିଟା,
 ଗୁରୁ ଦେଲେ ଗାଳି ମନେମନେ ତାଳି,
 ଅସରା ଦୁଷ୍ଟାମି ଚିଠା । ୫

କଲେ କଉଶଳେ କିଆ କଣ୍ଠା ତଳେ
 କିଆ ଫୁଲ ତୋଳିବାର,
 ହେଲେ ରାଗ ରୋଷ ପରସ୍ପରେ ଦୋଷ
 ଯିଏ ଯେତେ ବୋଲି ପାର ା ୭

କିଏ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ କିଏ ଦୁଃଶାସନ,
 କିଏ କର୍ଣ୍ଣ କିଏ ଭୀମ,
 ସରିଲେ ଲଢ଼ାଇ ନଈ ଧାରେ ଯାଇ,
 କେ ଖୋଜେ କଇଁଛ ତିନି | ୭

କେହି ଦିଶେ ନାହିଁ କିଏ ଗଲେ କାହିଁ
 ସାଜ ସାଥୀ ସଖା ସଖୀ;
 କଳ କୋଳାହଳେ ପତର ଗହଳେ
 ଆସେନା ସେ ଦିନ ପକ୍ଷୀ | ୮
 ମନ୍ଦିର ପଛରେ ସେ ବରଗଛରେ
 ଛୁଆଙ୍କର ନାହିଁ ଖେଳ,
 ସକାଳେ ଚିତ୍ତସନ ସଞ୍ଜରେ ଚିତ୍ତସନ
 ବିଦ୍ୟାଳୟେ ଖରାବେଳ | ୯
 ରାତି ସାରା ଗାଡ଼ି ଧାଏଁ ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି
 ମୁଷା, ମୁଷାଛୁଆ ପରି,
 ସାଜ ସାଥୀ ନାହିଁ, ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ୀ ପାଇଁ
 ଗାଆଁଟା ପଡ଼ିଛି ମରି | ୧୦

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୯୦୨୧୮୨୩୪୮

କବିତା ଲେଖ ସୁନ୍ଦରୀ 093

କଥା ହେବ ବୋଲି ଆହାର ମୋ। ଭୁଲି
 ବସିଛି ପବନ ଖାଇ
 ତୁମେ ମନସ୍ବିନୀ କି ଅଭିମାନିନୀ
 କଥା ପଦେ ହେଲ ନାହିଁ । ୧ ॥

ରାଗ ରୋଷ ରଖୁ କି ଲାଭ ହେବ କି?
 ବେଳ ଯିବ ସରି ସରି,
 ଭୁଲିଯାଇ ରାଗ ହସ ଟିକେ ଆଗ
 ଅଳପ ଅଳପ କରି ! ୨ ॥

ରାଗିଅଛ, ତୁମ ଚନ୍ଦ୍ରମାବଦନ
 କି ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଥିବ !
 ଏଇବେଳେ ଧରି ମୋବାଇଲ ତୁମରି
 ସେଲ୍‌ଫିଟିଏ ନେଇଯିବ । ୩ ॥

ଏବେ ନ ପାରିଲେ ଏ ରାତି ପାହିଲେ
 ପଠାଇବ ସେହି ଛବି,
 ତାକୁ ଦେଖୁଦେଖୁ କବିତାଟେ ଲେଖୁ
 ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସାଜିବି କବି ! ୪ ॥

ଜନେ ମୋତେ ଯେବେ କବିତେ କହିବେ
 ବଢ଼ିଯିବ ତୁମ ମାନ;
 ସଭା ସମିତିରେ ଥିବ ମୋ ସାଥରେ,
 ହେବ ତୁମ ଜୟଗାନ । ୫ ॥

ଏବେ ରାଗକରି ଲେଖ ଯା ସୁନ୍ଦରୀ
କବିତା ଧାଡ଼ିକି ଧାଡ଼ି,
ହେବ କବୟିତ୍ରୀ, ଜାଣିବ ଧରିତ୍ରୀ
ପତ୍ରିକାରେ ଦେଲେ କାଢ଼ି ।୬॥

ଅଳପ ଅଳପ ବଢ଼ି ଏ ଗଳପ
ହେବ ଯେବେ ଇତିହାସ,
ଲେଖୁଥିବେ ଜନେ ଗପ ଆମ ନାମେ,
ଲେଖୁଥିବେ ଉପନ୍ୟାସ ।୭॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୦୭୦୫୦୪୧୫

ପ୍ରୀତିସରତୀରନରପତି 094

ପ୍ରୀତି କହେ, ଦିଅ ସାଥୀ
ମାଗି କିଛି ନେଇଯାଅ ନାହିଁ,
ଏଥୁ ଯୋଗୁ ଲେଖେ ନିତି
ଜାତି ଜାତି ଗୀତି ତୁମ ପାଇଁ ।୧

ଦିଅନ୍ତି ସରଗ ଶଶି
ଥାଆନ୍ତା କି ସେତିକି ସମ୍ବଳ,
ଭାଗ୍ୟ କହେ ଉପହସି,
କାହିଁ ସେହି ଧନଜନବଳ ? ୨

ହେଇଥିଲେ ରାତପୁତ୍ର
ମୁଁ କି ଆଉ ଦିଅନ୍ତି କବିତା?
ହେଲେ ହେଉ କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର

କରନ୍ତି ମୋ ନବ ପରିଣାତା ।୩

ତୁମେ ଜାଣ ମୁଁ ବି ଜାଣେ,
ମୁଁ ତୁମର ନିର୍ଦ୍ଦିନ ବଲ୍ଲଭ,
ଏଣୁ ମୋ ପ୍ରୀତି-ନିଶାଣେ
ଭୀତି ରତେ ଦୁର୍ଗତି-ତାଣୁବ ।୪

ଆସୁ ଝଞ୍ଜା ବାରିଝର,
କର୍ଣ୍ଣକାରେ ନକରି ବିରତି
ରତି ପ୍ରୀତିଗୀତି ସର
ତୀରେ ତାର ହେବି ନରପତି ।୫

ତେବେ ତ ଦେବ ଗୋ ଧରା,
ହେବ ସେହି ପ୍ରେମରାଜ୍ୟ ରାଣୀ;
ଧରି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପସରା
ପରଶିବ ମୋ ଶିର-ପିନ୍ଧାଣି?୬

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୮୦୭୩୦୧୬୪୨

ତୁମେ ମୋର ସ୍ୱର୍ଗପରୀ 095

ତୁମ ମୁହଁ ଦିଶେ ମୋତେ
ମୋ କବିତା ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷରେ,
ତେଣୁ ମୁଁ ଲେଖେ ନିରତେ

ଅହର୍ନିଶ ହର୍ଷ ଉଲ୍ଲାସରେ !୧
 ତା ଶବ୍ଦ ମଦିରା ଗାଏ
 ତୁମ କଣ୍ଠ ତାପା ଗୁଞ୍ଜରଣେ,
 ତନ୍ଦ୍ରା ମୋର ହଜିଯାଏ
 ହଜିଲା ସେ ପ୍ରୀତିର ସ୍ମରଣେ ।୨

ଜାଣେନା କି ଲାଗି ସାଥୀ
 ଭାଙ୍ଗି ଗଲା ପ୍ରୀତିର ସଉଧ,
 ବିତି ନ ଯାଆନ୍ତେ ରାତି
 ମାତିଗଲା ଇତିର ବଉଦ ।୩

ଦୋଷ କା'ର ଦିଶେ ନାହିଁ,
 ପାଇ ନାହିଁ କାହିଁ ଆଜି ଯାଏ,
 ପ୍ରୀତିରେ ତ ରୋଷ ସ୍ଥାୟୀ,
 ସେଇଟା କି ଦୋଷ କୁହାଯାଏ ?୪

ମାନ ଅଭିମାନ ଥାଏ:
 ଯୁଗେ ଯୁଗେ ପ୍ରୀତିରେ କଳହ
 ଅଜାଣତେ ହେଇ ଯାଏ,
 ଚାଖୁବାକୁ କ୍ଷଣିକ ବିରହ ।୫

ବିରହରେ ଥାଏ ଲୁଚି
 ଖୋଜି ପୁଣି ପାଇବାର ସୁଖ,
 ପ୍ରେମକନ୍ୟା ଖେଳେ ପୁଚି,
 ପ୍ରେମବନ୍ୟା ହୁଏ ଶତମୁଖ ।୬

ପ୍ରୀତିରେ କଳହ କରେ
 ନବରୂପେ ପ୍ରେମ ଜାଗରଣ
 ତେଣୁ ମୁଁ ଦେଇନି ଥରେ

କଳହକୁ ଦୋଷ ଅକାରଣ ।୭

ପ୍ରେମ ସେହି ପାରିଜାତ
କୁସୁମିତ ନିତ୍ୟ ନୃତ୍ୟ ପାଇଁ,
ଜାଳିଲେ ଅନ୍ଧାର ସେ ତ
ଝଟି ପଡ଼ି ସଜି ଯାଏ ନାହିଁ ।୮

ପାରିଜାତ ପୁଷ୍ପ ପରି
ତୁମେ ମୋର ନିତ୍ୟ ମନଲୋଭା,
ତୁମେ ମୋ ସରଗପରୀ
ଉଭାସିତ ବିଭାବରୀ ଶୋଭା ।୯

ଲେଖୁଅଛି ତୁମ ପାଇଁ
ରାତି ରାତି ଲେଖୁବି କବିତା,
ଆଖି ରହିଥିବ ତାହିଁ,
ଜଳୁଥିବ ହୃଦୟ-ସଳିତା ।୧୦ ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୮୦୭୩୦୧୨୫୭

ପ୍ରିୟା ଲେଉଟିଲା ପରେ 096

ମୋ ଅଭିମାନିନୀ ପ୍ରେମ ସ୍ରୋତସ୍ବିନୀ
ସଙ୍ଗିନୀ ଫେରିବା ପରେ
ଜୀବନ ଯୌବନ ହେଲା ଉନ୍ନତ
କ୍ଷୁଣ୍ଣ ମନ-ପରିସରେ ।୧

ତରଳ ଅପାଙ୍ଗେ ଅଭିସାର ସାଙ୍ଗେ
ରଙ୍ଗେ ଭଙ୍ଗୀ ବିତରଣ
ଭରି ଦେଲା ମୋର ହୃଦୟ କନ୍ଦର
ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗେ ଶିହରଣ ।୨

ଅପାଙ୍ଗ= ନେତ୍ରକୋଶ, କଟାକ୍ଷ

ଦିବସ ରଜନୀ, ଆକାଶ ଅବନୀ
ପ୍ରତେ ହେଲା ଏକା ପରି;
ମନେ ହେଲା ଦିନ ପଲକଠୁ ହୀନ,
ଅନାରମ୍ଭେ ଗଲା ସରି ।୩

ତଟିନୀର ନୀର, ରହିଗଲା ଧୀର
ତା ମୁଖ ଦେଖିବା ପାଇଁ;
ଆନନ ନ ମୁଦି ରହିଲା କୌମୁଦୀ
ଅହରହ ତାକୁ ଚାହିଁ ।୪

କୌମୁଦୀ= water lily

ପରିଧୂରେ ଧୀରେ କେଦାର କୁଟୀରେ
ବୀରିଧୂର ବୀତି ମାଳେ
ଜୀବନକୁରଙ୍ଗ ଲେଉଟାଇ ଅଙ୍ଗ
ତରଙ୍ଗିଲା ତାଳେ ତାଳେ ।୫

ପ୍ରଭାବେ ଶୟନ ସ୍ୱଭାବେ ମଗନ
ରହିଗଲା ସପନରେ;
ସାରା ପ୍ରତିବୋଧ ହେଲା ମତିରୋଧ
ସେହି ରମ୍ୟ ଆନନରେ ।୬

ପ୍ରତିବୋଧ=wakin

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୮୦୮୦୫୨୨୧୪

ଲଠିକାବାଳାର ସ୍ବନ 097

ହଜି ଗଲା ଦୂରେ ମାନିନୀ
କାଳ ଯାମିନୀ କୋଳେ,
ଭିଜି ଗଲା ବେନି ଆନନ
ଝରା ନୟନଜଳେ । ୧

ଥରେ ଥରେ ଫେରି ପଶ୍ଚାତ୍ତେ
ଦେଖେ ଦୁଃଖିନୀ ବାଳା,
ଦୃଷ୍ଟିପାତେ ବଢେ ଦୃଘାଳ
ବଡ଼ ଦୁଃସହ ଜ୍ଵାଳା । ୨

ଥରି ଉଠୁଥାଏ ବାସ୍ତବ
ସ୍ବପ୍ନେ ନାହିଁ ଶବଦ,
କମ୍ପି ଉଠୁଥାଏ ରସନା
ମୌନପ୍ରେମ-ଗନ୍ଧୁକ । ୩

ପଶ୍ଚାତ୍ତେ= ପଛକୁ; ଦୃଘାଳ= ଲୁହ; ବାସ୍ତବ= ଓଠ;

ସନ୍ତପଣେ ପାତେ ପୟର
ଧୀରେ ଧରଣୀ ପରେ,
ଥରି ଉଠୁଥାଏ ଶରୀର
ବ୍ୟର୍ଥ-ପ୍ରେମକାତରେ । ୪
ନୀରବତା ଭାଜି ଅର୍ଥର
ଥରି ଉଠେ ମରୁତ
ସନ୍ତାପନେ ପତ୍ରମର୍ମର
ରଚେ ବିମର୍ଷ ରୂତ । ୫

ରୂଟ= ଆମ୍ବଗଛ;

ସରିତ ସଲିଳ ତୋଳିଲା
 ବ୍ୟାକୁଳିତ କ୍ରନ୍ଦନ,
 ଭୂଧର ଶିଖରେ ଗନ୍ଧାର
 ହେଲା କନ୍ଦର ସ୍ବନ । ୬
 ଅଜଣା ତଳବ ବାଇଲା
 ବୀଣା ଖୁନ୍ ଝଙ୍କାର,
 ନଦ୍ରାଜ ଭୂଭାଗେ ବର୍ଜିଲା
 ବଜ୍ର, ଅଶ୍ବି-ସମ୍ଭାର । ୭

ଭୈରବ= ପର୍ବତ; କନ୍ଦର= ଗୁମ୍ଫା; ତଳବ= ବାଦ୍ୟକାର;

ଶୁଣି ସେହି ସ୍ବନ ଅବନୀ
 ଚାହେଁ ଅଶନି ମୁଖେ;
 ସ୍ଵାରିତ ନୟନେ ଗଗନ-
 ପଥେ ଚକିତ ବୁକେ । ୮
 ଭିଜା ନେତ୍ରେ ଭାଷେ ବିକଳେ
 ବସା ଲତିକା ବାଳା
 କଳି ମୋର ତୋଳି ଲଳନା
 ଗଳେ ପିନ୍ଧାଅ ମାଳା । ୯

ଅଶନି= lightning; ବସ= ଶିଶୁ, ସ୍ତ୍ରୀ: ବସା;

ମାଗି ସେ ମାଳାରୁ ଆଣିବ
 ତୋଳି ଫଳକଟିଏ,
 ପ୍ରେମୀକୁ ତା' ଦେବ, ରଖିବ
 ଅତି ଯତନେ ସିଏ । ୧୦

ଏ ଜୀବନେ ଆଉ ହେବ କି
ନାହିଁ ଦୁହିଁଙ୍କ ଦେଖା,
କିସ ଆଜିଥିବ ନିୟତି
କାହା କପାଳରେଖା । ୧୧

ଫଳକ=ପାଖୁଡାକୁ ଫଳକ କହିଛି; ନଭ୍ରାଜ୍=ମେଘ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୨୧୦୩୨୫୧୨୦୩

ଆସିବ ସାଥୀ

098

ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷର ଯୋଡ଼ି
କବିତା ବିତାନ ଗଢ଼ି
ବସିଛି ଆସିବ ସାଥୀ,
କେବେ ହେବ ଆଉ ଘଡ଼ି ॥୧

ଗଢ଼ି ଗଢ଼ି ଯିବ ଖରା
ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଯିବ ଛାଇ,
ମରି ମରି ଯିବ ଧରା,
ବସିଥିବି ବାଟ ଚାହିଁ ॥୨

ଆସି ମୋର ପରଦେଶୀ
ନେବ ମୋର କର ଧରି,
ହେଲାଣି ମୋ ପ୍ରତିବେଶୀ,
ରଖିବ ଘରଣୀ କରି ॥୩

ଡାକିବ ଜୀବନସାଥୀ
ମରମରେ ପ୍ରେମ ଭରି,
ଶୁଣୁଥିବି ମଥା ପାତି,
ସରମରେ ଯିବି ସରି ॥୪

ପିତା ଦେବେ ତାକୁ ତୋଳି
 ବଖରେ ଛପର ଘର,
 ଆମ ସାହି ପଛ ଗଳି,
 ଦିଶୁଥିବ ବାପଘର ॥୫

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୦୦୭୨୨୧୮୫୦

ଆହା ଏ କି କଲି

099

ଉଝେଇଁ ଧୂଆଁରେ
 ଘୁମେଇ ଶୁଆରେ
 ପୁନେଇଁକୁଆରେ ପାଣି,
 ରିଧମନନ୍ଦିନୀ
 ମୋ ପ୍ରେମବନ୍ଦିନୀ
 କାହିଁ କାହିଁ ଥକିଲାଣି ।୧

(ରିଧମନନ୍ଦିନୀ=
 ପ୍ରେମକନ୍ୟା)

ହାଲୁକା ବେଳାରେ
 ବାଲୁକା ଖେଳାରେ
 ଭାଲୁକାଣି ମେଳା ଦିନ
 କହି ମୋ ରସନ
 ପରୁଷ ବଚନ
 କଲା ତାକୁ ଦୀନହୀନ ।୨

ଭାଲୁକାଣି ଓଷା= କେନ୍ଦୁଝରର
 ବଡ଼ ଏକ ପର୍ବ; ପରୁଷ= କଟୁକ୍ତି

ନୟନରୁ ତାର
ଲୋତକର ଧାର
ଝରି ଭିଜିଗଲା ଛାତି,
ସକେଇ ସକେଇ
ତକିଆ କାଖେଇ
ବିତେଇଲା ସାରା ରାତି ।୩

ଗାଲ ଓଠ ଫୁଲି
ପଡ଼ିଗଲା ନାଲି,
ଖାଲି ଖାଲି ତାହାଣିରେ,
କିଏସେ ତାହାଣୀ
କଲା କି ବାୟାଣୀ,
ପଢ଼ିଥିଲି କାହାଣୀରେ ।୪

ପାଶେ ଯେବେ ଯାଇ
କହିଲି ବୁଝାଇ
ବାହୁନି କାନ୍ଦିଲା ବାଳା,
ଖସିଗଲା ତାର
ମୁକୁତାର ହାର,
ପଶିଗଲା ଛାତି-କ୍ଳାଳା ।୫

ଖସିଗଲା ତାର
ଶୋଭାର ସମ୍ଭାର
ରୁଚିର ଚଗର ମାଳା,
ଲାଗିଲା ସେ ଏକ
ରିକ୍ତ କୋଣାରକ
ପରିତ୍ୟକ୍ତ ମୁଖଶାଳା ।୬

ଏବେ ସେ ବନିତା
ଲେଖୁବ କବିତା
ବେଦନା ବିଧୁରା ଗୀତି;
କି ତାକୁ କହିବି,
କି ଭାବେ ସହିବି,
କି ହେବ ମୋ ପରିସ୍ଥିତି? ୭

ହୃଦୟ ତା ଜାଳି
ତା ପ୍ରେମଦିପାଳୀ
ଭାଜି ଦେଲି ନିଜ ହାତେ,
ଆହା ଏ କି କଲି—
ଅଲିଅଳି କଲି
ରଖିଦେଲି ଖରପାତେ । ୮

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୦୭୨୩୧୯୨୪

ଇସ୍ମିତ ମିଲନ

100

ନିର୍ନିମେଷ ଚକ୍ଷୁ, ରକ୍ତାଭ ପଟଳେ,
ସ୍ବପ୍ନ ମାଳ ମାଳ ସ୍ମୃତି ଆତ୍ମଆଳେ ॥1

ତନ୍ଦ୍ରାଳସ ରାତ୍ରୀ, ଉତ୍ସାର ପ୍ରତୀକ୍ଷା;
ତିତିକ୍ଷାପୂରିତ ପ୍ରୀତିର ପରୀକ୍ଷା ॥2

ଅର୍ଦ୍ଧଶତ ବର୍ଷ ସମୟ ବିପାକେ
ଦୁର୍ଦ୍ଦମ୍ୟ ଅତୀତ ମାନସ ଫଳକେ ॥3

ଗ୍ରୀଷ୍ମ ବର୍ଷା ଶୀତ ଦିବସ ଶର୍ବରୀ
ଚିତ୍ତ-ଗ୍ରସ୍ତେ ଦୀପ୍ତ କୁତଳ କବରୀ ॥4

କର୍ପଟକ ଟୀକା, ଅମ୍ବୁକ କଞ୍ଜଳ;

ଚିତ୍ରକ ରକ୍ତିମା	ଓଷକ ପାଟଳ ॥5
ଗଲେ ପ୍ରଲୟିତ	ଗୁଟିକା ମାଳିକା;
ଆନନେ ବିମଳ	ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଜାଳିକା ॥6
ଆତପେ ପୁଲ୍ଲିତ	ରଞ୍ଜିତ ନାସିକା;
ଶକ୍ତିତ-ଅମ୍ବରା,	ସଂକ୍ଷିପ୍ତ-ଭାଷିକା ॥7
ହ୍ୟସ୍ତନ ବିଭାତ	ସମ ଦୃଶ୍ୟମାନ;
ଅଗମ୍ୟ ଦୂରତା;	କୁର ବ୍ୟବଧାନ ॥8
ଜାଣେ ଅସମ୍ଭବ	ଅଧୀତ ମିଳନ;
ଉଦିତ କିନ୍ତୁ ଏ	ହୃଦ-ଉଦ୍‌ବେଳନ ॥9

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୧୧୦୯୧୨୩୨

ନୟନତାରା ଦେଖୁ ଚିମ୍ବିର ଅନ୍ଧକାରେ

101

ଦେଖୁଲି ସପନରେ	ନୟନତାରାଟିକି ।
ପାତଳ ସେହି ତନ୍ମୁ	ତଳିପା ଟିକିଟିକି ।୧
ସେ ଦିନ ପରି ତାର	ଅଝଟ ମୁଖଶିରୀ
ନୀରବ ହସ ଝରେ	ଅଧରେ କିରିକିରି ।୨
ଚପଳ ହାତଧୂତି	ସଜଳ ଆଖିପତା
ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ପ୍ରୀତି ହୃଦ-	କୁହରେ କହେ କଥା ।୩
ମଉନେ କହି କଥା	ମରମ ଜାଲେ ପୋଡେ
ତା ଆସ୍ୟତାମରସେ	ଦୃଶା-ଶ୍ରୀବାସ ଯୋଡେ ।୪
ଆଶ୍ୱେଷଟିଏ ଆଶେ	ଗଲେ ମୁଁ ଆଗେ ଆଗେ

ତୁରିତେ ଅପସରି ପରିଧି ପାରେ ଲାଗେ ।୫

ରହି ସେ ବହୁ ଦୂରେ ଧରା-ଅନ୍ତର ଧାରେ
ବିଭାଷା ଭାଷା ଭାଷେ ଦିଶା-ବିଦିଶା ପାରେ ।୬

ଦଶନ ଦିଶି ଯାଏତମସେ ଝଙ୍କିମିକି;
ସେ କହେ, ଏବେଯାଏ ବୟସ ହେଉନି କି ?୭

ଏବେ ତ ଯାଅ ଭୁଲି ଭାଲେ ଯା' ନାହିଁ ଲେଖା,
ସପନେ କେତେ ଦିନ ବିଭ୍ରମି ଦେବି ଦେଖା ?-୮

ନିରେଖୁ ଦେଖ ନିଜ ଆନନ ଦରପଣେ,
ନାହିଁ ସେ ଯଉବନ ଜରିତ କର୍ଣ୍ଣଫଣେ ।୯

ବୟସ ଭାରେ ଏବେ ବିବଶ ଅବୟବ
ବଦନେ ଅଲଭ୍ୟ ସେ ଲୋଭନଝରା ସବ ॥୧୦

କର୍ପୂର ପାଶେ ଚଳେଁ ସମ୍ଭାଳି ଦେହ ଭାରା;
ବିଭ୍ରମ ମରି ରାମ ତିମିର ଘର ସାରା ।୧୧

ଲଲାଟେନ୍ଦୁକବି . ୨୦୧୭୦୭୨୯-୧୬୧୨

ଧୂତି= ଚାଳନ, କମ୍ପନ, ବିକ୍ଷେପ; କୁହର= ଗୁହା, ରକ୍ତ, କୋଟର; ଆସ୍ୟ= ମୁହଁ;
ତାମରସ= ପଦ୍ମ; ଦୃଶାଶ୍ରୀବାସ= ନେତ୍ରପଦ୍ମ; ଆଶ୍ଳେଷ= ଆଲିଙ୍ଗନ; ପରିଧି=
ଦିଗ୍‌ବଳୟ, ଚକ୍ରବାଳ; ବିଭାଷା= ମହାଭାଷ୍ୟ; ଦିଶାବିଦିଶା= ଦିଗ୍‌ବିଦିଗ;
କର୍ଣ୍ଣଫଣ= କାନ ଓ ନାକ; ସବ= ଆବେଗ; କର୍ପୂର= ଦର୍ପଣ; ରାମ= ଘନ, ଘଞ୍ଜ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁକବି . ୨୦୧୭୦୭୨୯-୧୬୧୨

ଧୂତି= ଚାଳନ, କମ୍ପନ, ବିକ୍ଷେପ; କୁହର= ଗୁହା, ରକ୍ତ, କୋଟର; ଆସ୍ୟ= ମୁହଁ; ତାମରସ= ପଦ୍ମ;
ଦୃଶାଶ୍ରୀବାସ= ନେତ୍ରପଦ୍ମ; ଆଶ୍ଳେଷ= ଆଲିଙ୍ଗନ; ପରିଧି= ଦିଗ୍‌ବଳୟ, ଚକ୍ରବାଳ;
ବିଭାଷା= ମହାଭାଷ୍ୟ; ଦିଶାବିଦିଶା= ଦିଗ୍‌ବିଦିଗ; କର୍ଣ୍ଣଫଣ= କାନ ଓ ନାକ; ସବ= ଆବେଗ; କର୍ପୂର=
ଦର୍ପଣ; ରାମ= ଘନ, ଘଞ୍ଜ;

କାହିଁ ସେ ଦେବସୁତା

ବାକି ଜୀବନ ସାରା

ଅସୁରା ବୁକୁ ଚିରିଆସିଲା ସୁନାପରୀ
ବସିଲା ପାଶେ ପାଶେ, ପ୍ରେମସୀତାଏ ପରି ॥1

ବାଦଲ ଛତା ପରେ ଆକାଶଲତା ଖରେ
ନାଟିଲା ବହୁ ଦୂରେ ଝଲସି ଥରେ ଥରେ ॥2

ଭେଦି ସେ ଛତାଟିକି ଆସିଲା ମଥାଠିକି
ଜଳ କଣିକା ଦେଖୁ ପସରା ଦେଲି ଟେକି ॥3

ଖାଲି କୁଡ଼ିଆଟିଏ, ପଡ଼ିଛି ଖୋଲା ମେଲା;
ପସରା ନେଇ ସିଏ ସେଇଠି ଥୋଇଦେଲା ॥4

ପୁରତ ଦୂର ନୀର, ସରିତ ହରବର
ଦୂରେ ପରିଧି ପାରେ ଧୀରେ ବାରିଧି ଝର ॥5

ଅଞ୍ଚଳି ଗତି ପାତେ ଶୀକର ପରଶରେ;
ପାଦପେ ଛାଦ ସାଥେ ଦୋଳିଲେ ହରଷରେ ॥6

ଅଞ୍ଚଳି= ପବନ;
ତାମସ ରାତି ଘେରି ଆସିଲା ନଇଁ ନଇଁ
ଡରି ମୋ ସୁନା ପରୀ କାନ୍ଦିଲା କଇଁ କଇଁ ॥7

କାହିଁ ସେ ବୋଲି ଚାହିଁ ଦେବାରେ ପରତସ
ନିକର କରମାଳେ ଖେଳିଲା ଧାରେ ହସ ॥8

ପରତସ= ପଛକୁ;
ଥୁଲା ନବବରଷ ଗୋଟାଏ ଦିନ ବାଜି
ବିତିଲା ଅହର୍ନିଶ ମଧୁ-ଆନନ ତାଖୁ ॥9

ସେ ହେଲା ମୋ କବିତା, ସେ ହେଲା କବ୍ୟଧାରା
କାହିଁ ସେ ଦେବସୁତା ବାଜି ଜୀବନ ସାରା ॥10

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ଗିରିନିର୍ଝର କୁଳେ

103

ନଭସ୍ଥମ ସେ ନୟନବିଷୟେ
 ଗିରିନିର୍ଝର କୁଳେ
 ମନ୍ତ୍ରମଥୁତା ବନ୍ୟବନିତା
 ହେମତନ୍ଦ୍ରିକା ତଳେ ।
 ଛିରନିଶ୍ଚଳ ନେତ୍ରଯୁଗଳ
 ଉପଳକ୍ଷିତ୍ରେ ଦେଇ
 ପୈର୍ଯ୍ୟେ ନିରେଖେ କନ୍ଦର ପାଖେ
 ସ୍ତମ୍ଭୀତ ଛିତା କେହି ॥ 1

ଭାଳେ "ଏ ତ ମୋର ସ୍ବପ୍ନବିଭୋର
 ବାଲ୍ୟ କିଶୋର ସାଥ୍,
 ଶକ୍ତ ଶୀତରେ ବୃତ୍ତବାତରେ
 ବିତାଏ ତ୍ରସ୍ତ ରାତି ।
 ହାୟରେ ନିୟତି ନିଶ୍ଚୁରମତି
 ଦିଶେ ନା ପ୍ରୀତିର ଗତି!"
 ନେତ୍ର-ସଲିଳ ଝରି ସେ ଉପଳ-
 ପୃଷ୍ଠେ ଝଲିଲା ମୋତି ॥ 2

ନଭସ୍ଥମ= ଧୂଆଁଳିଆ, କୁହୁଡିଆ; ନୟନବିଷୟ= ଦିଗ୍‌ଲକ୍ଷ୍ୟ; ତ୍ରସ୍ତ= ଥରିଲା, **shivering**; ବୃତ୍ତବାତ=
 ଝଡ, **whirlwind**; ନେତ୍ର-ସଲିଳ= ଲୁହ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202212132115

ପତିହରାର ଗୀତି

104

ଆସୁଥିଲି ଯେବେ ବାହୁଡି ସେଦିନ
 ତୁମ ଗାଁ ବାଲିଧୁଳି

ରହି ଯା ରହି ଯା କହୁଥିଲେ କେତେ,
କାନ୍ଦି କରୁଥିଲେ ଅଳି । -୧

ଆଖିର ଲୁହରେ ଛାତିର କୋହରେ
ବଚନ ଆସିଛି ଦେଇ
ପାଲିକିରେ ତୁମେ ବସେଇ ଆଣିଲେ
ମନା ତ କରିବି ନାହିଁ । -୨

ଏ ଜୀବନେ ତୁମେ ଆଉ କି ଆସିବ
ଭାବିଲେ ଘୂରାଏ ମଥା
ତଥାପି ତୁମର ବାଟ ଚାହିଁଛି ମୁଁ
ତୁମ ଲାଜକୋଳି ଲତା । -୩

ରାଗିବନି ଜମା ପକାଉଛି ରାଶ
ତୁମେ ତ ଜୀବନ ସଖା
ଆଜି ଅବା କାଲି ଆସିଲେ ମୋ ପାଲି
ତୁମକୁ କରିବି ଦେଖା । -୪

ବଗିଚାରେ ପାଣି ମଡେଇବା ବେଳେ
ଦେଖୁଲି ଦୁଇଟି ଫୁଲ
ଗୋଟିଏ ଝଡିଲା ଆରେକ ମଉଳା
ଦୁହେଁ କି ଅମୂଲ୍ୟମୂଲ । -୫

ମଉଳା ଫୁଲଟି ତଳକୁ ନିରେଖୁ
ଲୁହ ଚାପି କହୁଥାଏ
ଭେଟିବି ସହଳ, ମନେ ରଖ ବଳ
ମୋ ବେଳ ଆସିବା ଯାଏ । -୬

ଝରା ମେଘ ତୁମେ ଭାସିଲା ମେଘ ମୁଁ,
ଦିନେ ତ ପଡିବି ଝରି
ପାଦ ଚିହ୍ନ ଦେଖୁ ଯିବି ତୁମ ସଖୀ,
ତୁମରି ସାଗରବାରୀ । -୭

ଧରି ତୁମ ହାତ କରୁଛି ଶପଥ
ଚାଲିବି ତୁମରି ସାଥେ
ସାଗର ଉତ୍ତଳେ ଉଚ୍ଛ୍ଳୁଳ ତରଙ୍ଗେ
ଦୟା-ପାରାବାର ପଥେ । -୮

20140703

ପାରାବାର ତୀରେ ବଲ୍ଲଭ ଦେଖେ

ହୃଦପଲ୍ଲବ ଖୋଲି

105

=====

ବଉଦ ହଜିଲା ଚଉଦ ଉଦଧି ପାରେ
ସଉଧ ଖୋଜିଲା ଯଉବନୀ ବନିତାରେ ||୧||

ସାଗର ଗରଜେ ଭଲରବ ରବ କରି;
ଯଉବନ ତାକେ ସୌରଭ-ରଭସ ଧରି ||୨||

ବାସୁରା ବରଷେ ବାସର ଯାଉଛି ମରି;
ଅନୁରାଗ ରଙ୍ଗେ ସରାଗ ତରଙ୍ଗ ଧରି ||୩||

ମନେ ପଡୁଥିଲା ଆଦରି ଦରିଆ ତୀର;
ବନ ପୋଡୁ ଥିଲା ବିଷମ ସୁବର ବୀର ||୪||

ସେ ଭଜିନେ ଦିନେ ହରାଶୟ ଶୟନରୁ;
ହର୍ଷତା ହର୍ଷୁଳା ହର୍ଷକେ ଆସିଲା ଘରୁ ||୫||

ସୈକତେ ବିହରି ଆସ୍ତରେ ତରସ ହାରି,
ଶ୍ୟାମ ଶ୍ଵେତକୁଶେ କୁଶଳେ ବସିଲା ନାରୀ ||୬||

ବୈଜନ୍ୟ-ଶରଧା ବହୁଜନ୍ୟ-ନିରାଦରେ;
ପ୍ରଲମ୍ବେ ବଲ୍ଲଭା ବୈବଶ୍ୟେ ବସୁଧା ପରେ ||୭||

ପାରାବତ ପର-ବତୁ ପରତ୍ର ତପ୍ତର
ତା ପ୍ରାଣ ନାଶିଲା ନିଷ୍ପଦକ ନିଶାତର ||୮||

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୦୪୦୧୧୭୧୫

ରଭସ= poison; ବାସୁରା= night; ବାସର= day; ସୁବର୍= the sun; ବୀର= fire; ଭଜିନେ= midday; ହରାଶୟ= fiery; ହର୍ଷୁଳ= lover; ହର୍ଷକା= kind of metre; ଆସ୍ତର= carpet; ତରସ୍= energy; ଶ୍ଵେତକୁଶ= grass; ବୈଜନ୍ୟ= solitude; ବହୁଜନ୍ୟ= crowd; ପ୍ରଲମ୍ବନ= hanging down; ବଲ୍ଲଭ= lover; ବୈବଶ୍ୟ= want of

self-control; ପାରାବତ= **distant**; ପରତ୍ର= **elsewhere**; ନିଷ୍ପଦକ= **killer, slayer, destroyer**; ନିଶାଚର= ଅତି ଦୁଷ୍ଟ, ରାକ୍ଷସସ୍ୱଭାବର;

ଆଦି-ପ୍ରେମଗୀତ-କବି

106

ସୃଷ୍ଟି ପୁରୁଷସରା ପ୍ରେମ-ଗୀତ ଧାରା ରତିଲ କେ ତୁମେ କବି ?
କେଉଁ ଭଙ୍ଗିମାରେ ବସି ଧରାଧାରେ, କି ଦେଖୁ ପ୍ରକୃତି ଛବି || 1

ପ୍ରତ୍ୟୁଷେ, ଦିବସେ, ଅଥବା ପ୍ରଦୋଷେ, କି ବା ଅନ୍ଧ ନିଷଦ୍ବରେ,
କେଉଁ କର୍ଣ୍ଣକାର ଆଜିଥିଲ ଗାର କେଉଁ ପୁଣ୍ୟଭୂମି ପରେ || ୨ 2

କି ଛନ୍ଦ ସଂଯୋଗ କଲ ମହାଭାଗ କି ଥିଲା ତାହାର ଲୟ ।
ବିରହ ମିଳନ ପ୍ରେମ-ନିବେଦନ କି ଥିଲା ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟ || 3

କି ଥିଲା ଅନିଳେ ଏ ମହାମଣ୍ଡଳେ କି ଥିଲା ସାଗର ଜଳେ ।
କେଉଁ ପକ୍ଷୀ ସ୍ବନ ହରୁଥିଲା ମନ ସେ ଗୀତ ଲେଖିବା ବେଳେ || 4

ଉଦ୍ବେଳଯୌବନ ଥିଲା କି କାନନ , ପତ୍ରହୀନ ମହାରୁହ ?
ମହାନନ୍ଦେ ଭରି ଲେଖିଲ କି ଧରି ଅନ୍ତରେ ଉଛୁଳା କୋହ || 5

ଲେଖିଲ ସୈକତେ କି ବା କେଉଁ ଗୁଚ୍ଛେ ରଖିଥିଲ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ।
କିଏ ପଢ଼ି ତାକୁ ତିରି ନିଜ ବୁକୁ କା ହାତେ ଦେଲା ସମର୍ପି || 6

ପ୍ରେମଗୀତ ଲେଖୁ ତୁମେ ପାଇଲ କି ପୂଜା ଅବା ରାଜଦଣ୍ଡ ?
ଭାବିଥିଲ ମନେ ପ୍ରେମଗୀତ ଦିନେ ଗାଇବ ସାରା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ? 7

ଆଜି ବିଶ୍ବ ସାରା ସେ ସଂଗୀତ ଧାରା ଶୁଭେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସ୍ବରେ ।
କାହା ପାଇଁ କିଏ ଲେଖୁ ସିନା ଦିଏ, କିଏସେ ତୁମକୁ ସ୍ବରେ || 8

କି ଥିଲା ରାଜ୍ୟର ଠିକଣା ତୁମର, କୁଳ ଗୋତ୍ର ପରିଚୟ ।
ଦେବୀ ପୁଣ୍ୟମୟୀ କିଏ ତୁମ ପାଇଁ କରିଲା ଗର୍ଭ ଉଦୟ || 9

ସେ ମାତୃ ଆନନ ସରାଗୀ ତୁମ୍ଭେ ଦେଇଥିଲା କେଉଁ ଶିକ୍ଷା ।
କେବେ କେଉଁପରି ସେ ନେଲା ତୁମରି କବିହୃଦୟ ପରୀକ୍ଷା || 10

ଯିଏ ହୁଅ ପୁଣି, ଯେ ତୁମ ଜନନୀ, ମାତା ପୁତ୍ର ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ।
ତୁମ ପରମ୍ପରା ବିହୁନେ ଏ ଧରା ରହିଥାନ୍ତା ଶୂନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ || 11

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୭୦୫୦୪-୧୨୦୯

ପ୍ରୀତିର ଅନ୍ତିମ ଗୀତି

107

ପ୍ରୀତିରେ କି ଥାଏ ରୀତି କେ ଜାଣେ କାହାର କିଏ
କା ଘରେ ଜଳିଲେ ବତୀ କିଏ ସେ ଆହୁତି ଦିଏ | -୧

କେ କାହା ସପନ ସାଥୀ କିଏ କା ନୟନ-ତାରା;
କା ଲାଗି କେ ପାଏ ଭୀତି କିଏ କା ଦୁଃଖ-ପାସୋରା | -୨

ବିଜନେ କେ ଭାଲେ ବସି କିଏ ଯାଏ ଦେବାଳୟ,
କିଏ ଭାଲେ ଅଶ୍ରୁରାଶି କାହାର ଜଳେ ହୃଦୟ | -୩

କିଏ ଖୋଜି ବୁଲେ ନିତି କିଏ କାହିଁ ଝୁରି ମରେ;
କେବେ କା' ଜୀବନ-ସାଥୀ ଯାଏ ତାଲି ଦୂରେ ଦୂରେ | -୪

କିଏ ମନ ଦିଏ ଜାଳି କିଏ ସେ ତା ମନ ନିଏ
ନିଶିଥେ ବୀପାଳୀ ଜାଳି କେ ଲେଖେ କବିତାଟିଏ | -୫

କିଏ ଦେଇ ରାଗ ତାଳ ସରଜିଲା ପ୍ରେମଗୀତ;
ବାଡ଼ି ଆଦି ଅର୍ଘ୍ୟ ଥାଳ, ଜାଳି ଦେଲା ତା ରକତ | -୬

ପ୍ରେମଗୀତ କେତେ କାଳ? ଶେଷ କେବେ ହେବ ତାର ?
ଲେଖୁ ତା ଶେଷ ଅକ୍ଷର କେ ଆଙ୍କିବ ଶେଷ ଗାର | -୭

ପୂଜିବି ତାହାକୁ ଦିନେ କହି ଦିଅ ନାମ ତାର;
କିଏ ସେ କୁଳତନ୍ତ୍ରୀ ଭବିଷ୍ୟତ ବଂଶଧର | -୮

ଲଲାଟେୟ କବି ୨୦୧୭୦୪୨୬-୧୨୨୦

କରିଥାନ୍ତି ପ୍ରେମନିବେଦନ

108

ସୁଦୂରବାସିନୀ ମୃଦୁଲହାସିନୀ
ପ୍ରେମପିପାସିନୀ ଶୁଣ,

କି ଲାଗି ଅନ୍ତରେ ଜାଗିଲା ସଦ୍‌ରେ
ପ୍ରେମରଙ୍ଗ ନବାରୁଣ ? ୧ ॥

ନହୁଲି ବୟସେ ମହୁଲି ମନସେ
ଚହଲିଲା ପ୍ରୀତିସର,
କିଏ ପରଦେଶୀ ହୃଦୟେ ପ୍ରବେଶି
ସଂବେଶିଲା ବାସନ୍ତର । ୨ ॥

କଞ୍ଚଳ-ଲେପିତ କିଞ୍ଚଳ-ପ୍ରତୀତ
ଦୃଢ଼ଳ-ପ୍ରସିଦ୍ଧ-ଦୃଷ୍ଟା
କୁଞ୍ଚିତ କୁଞ୍ଚଳ ଲୁଞ୍ଚିତ ଅଞ୍ଚଳ
ତୃଷ୍ଣିତ-ବାଘଳ-ଭୂଷା; ୩ ॥

କାନନ-ମୁଦିରା ଆନନ-ରୁଚିରା
ସଗାୟନ-ସୁଗିରା ଧୀରା,
ଶୂନ୍ୟ-ଆଲୋକିନୀ ପୁଣ୍ୟ-ପଲ୍ଲବିନୀ
ଦୈନ୍ୟ-ବିଲୋପିନୀ ହୀରା ! ୪ ॥

କା ମନୋହାରିଣୀ ଏ ବନଚାରିଣୀ
ପ୍ରେମପୂଜାରିଣୀ ତୁମେ ?
ତୁମ ଆଶେ ସାରା ଆଶାର ଇସାରା
ଇହିତ ପସରା ଝୁମେ । ୫ ॥

ତୁମେ କା ପୂଜାର ଅର୍ଘ୍ୟ ଉପଚାର,
ଉପହାର ଉପାସନେ,
କା ହୃଦୟରାଣୀ, ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା ବାଣୀ
ମଣିରତ୍ନ ସିଂହାସନେ ? ୬ ॥

କେଉଁ ଭୂତାକାଶ କେଉଁ ଦୁନିବାସ
କାହା ସନ୍ନିବାସ ତେଜି
ପ୍ରସ୍ତନପଲ୍ଲବେ ଖୋଜୁଛ ବଲ୍ଲଭେ
ପ୍ରଭବ-ଦୁର୍ଲ୍ଲଭେ ହେଜି ? ୭ ॥

ପ୍ରହତ ମୋହର ଅହତ ପ୍ରହର,
ପରାହତ ଯଉବନ:

ଥୁଲେ ମୁଁ ନିର୍ଜର

କରନ୍ତି ନିଜର

ପ୍ରୀତିଝର ନିବେଦନ । ୮ ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୦୭୧୭୦୪୦୦

ଶବ୍ଦାର୍ଥ:

ସଂବେଶ= **make seated**; କିଞ୍ଜଳ= ପତ୍ର, **lotus**, ବାସ୍ତବ= ଓଠ, **lip**; ଦୃଶ୍ୟ= ଅଥାୟ, **eye**; ମୁଦିର= ପ୍ରେମିକ, **lover**; ଆଲୋକୀ= ଯେ ଦେଖେ, **seer**; ଦୈନ୍ୟ= ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା, **misery**; ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା= ଛନ୍ଦୋବିଶେଷ, **a meter**; ଦ୍ୟୁନିବାସ= ସ୍ୱର୍ଗ, **heaven**; ସନ୍ନିବାସ= ସାମାନ୍ୟ ନିବାସ, **common dwelling**; ପ୍ରଭବ= ବଳ, ଶକ୍ତି, **power, might**; ପଲ୍ଲବ= ପତ୍ର, **leaf**; ବଲ୍ଲଭ= ପ୍ରେମିକ, **lover**; ପ୍ରହତ= ମୃତ, **dead**; ଅର୍ହତ ପ୍ରହର= **worthy times/days**; ପରାହତ= ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାତ, **rejected, tilted**; ନିର୍ଜର= ଜରାରହିତ;

ଦୁଇଟି ଅନୁବାଦକବିତା:--

ଯାଅ ପରଦେଶୀ

000

ତୁମେ	ଏମିତି କରି ଗୋ
ବାର ବାର	ଜଳ ଛଳ ଛଳ ନେତ୍ରେ ଚାହିଁ ନା ।
ତୁମର ଏଇ	କାତର କଣ୍ଠେ ରହି ରହି ଗୋ
କେବଳ	ବିଦାୟ ଗୀତ ଗାଅନା ।
ଯଦି -	ହସି ହସି ଦେଇ ଥିଲ ଲୁଚାଇ
ତୁମ	ସାରା ଜୀବନର ବେଦନା,
ହସ ଜମା	ସାରି ଦିଅ ନାହିଁ,
ଆଜି -	ବିଦାୟ ବେଳେ ଜମା କାନ୍ଦନା ।

ଏଇ	ବ୍ୟଥାତୁର ଆଖି ଆଉ କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ମୁହଁ
ରଖି ଖାଲି	ହସି ହସୁ ଥାଅ
କାନ୍ଦି ବେଶି	ଦୁଃଖ ଦିଅ ନା ।
ଆଗୋ	କାନ୍ଦି ବେଶି ଦୁଃଖ ଦିଅ ନା ।

ବାକି ତୁମର ଅସରନ୍ତି ପଥ
ଥକା ପାଦ ଚଳାଅ ଅବିରତ ।
ଦୀର୍ଘ ପଥର ପଥକ ଶୁଣ,
କରି ଲୋଚକର ବର୍ଷଣ
ହୃଦୟର ଗୀତଟିକୁ ଧୋଇ ଦିଅ ନା ।

ଦୂରପଥର ପଥକ ଶୁଣ
ତୁମେ ସହିବ ତୁମର ବେଦନା ।
ପଥରେ ଥାଏ ପଥ ଯିଏ ଦିଏ ହଜାଇ,
ଭାବ ସିନା ଦେବ ବୁଝାଇ
ବ୍ୟଥା ତ ବୁଝାଇ ହୁଏ ନା ।
ଗୃହ ଖୋଜୁ ଥିବ ତୁମେ ବିକଳେ ସିନା
ଗୃହବାସୀ ପଥକକୁ କେବେ ଖୋଜେ ନା ।

ଦୂର ଦେଶର ପ୍ରେମ ଡାକରେ ଯାଅ ପରଦେଶୀ
ଆଗ ପରି ଗୃହେ ରହି ଥିବ ଗୃହବାସୀ
ତାହା ଲାଗି ବାସ୍ତବ କଷ୍ଟ କରନା
ଗତି କରିବା ବେଳ ଆସିଲା
ଏଠି ଆଉ ମତି ରଖ ନା ।
କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ କଥା କହି ହୃଦୟର କ୍ଷତି କର ନା ।

ଅଭିଶାପ –

କାଜୀ ନଜରୁଲ ଇସଲାମ 000

ଯେଉଁ ଦିନ ମୁଁ ଚଳିବି ଦୂରେ ସେଦିନ ଯିବ ବୁଝି
ଅସ୍ତାତଳେ ସନ୍ଧ୍ୟାତାରା ପାଖରେ ମୋତେ ଖୋଜି -
ସଞ୍ଜ ହେଲେ ଖୋଜିବ ମୋତେ
ସେଦିନ ଆସୁ ସେଦିନ ଯିବ ବୁଝି । 1

ଛବିଟି ମୋର ବୁକୁରେ ଥାପି
ପାଗଳ ପ୍ରାୟେ ଆଖିକୁ ଚାପି
ବୁଲିବ ମରୁ କାନନ ଗିରି
ସିନ୍ଧୁ ନଦୀ ବତାସ ଚିରି
ଥକା ପାଦରେ ବୁଲିବ ମୋତେ ଖୋଜି

ସେଦିନ ଆସୁ ସେଦିନ ଯିବ ବୁଝି । 2

ସ୍ବପ୍ନ ଭାଜି ନିଶୁ ରାତେ ହଠାତ୍ ଯିବ ତେଜ୍
ବିଛଣା ପାଖେ ଦେଖିବ ମିଛେ ନିଜର ଅଛି କେହି -
ଚମକି ଉଠି ଦେଖିବ - ନାହିଁ କିଛି
ଚାନ୍ଦର ତଳେ ଜଡ଼ାଇ ଛାତି
ଧରିବ ଭାବି ଏଇ ମୋ ସାଥୀ
ଖାଲି ବିଛଣା ମିଛର ସ୍ବପ୍ନ
ଝୁରିବ ଜାଣି ଉଦାସ ମନ ।
ବେଦନାଘରେ ମନଟି ଯିବ ଭାଜି
ସେଦିନ ଆସୁ, ସେଦିନ ଯିବ ବୁଝି ।

ଗାଇବ ବସି ଆସିବ ଯେବେ କଣ ଚିରି କାନ୍ଦ
କହିବେ ଜନେ ଯେ ଗଲା ଚାଲି ତାହା ଏଇ ଛନ୍ଦ
କାନ୍ଦ ତୁମ ସହସା ଯିବ ଭାଜି
ପଡ଼ିବ ମନେ ମୋହରି ପ୍ରୀତି ରାଜି
ଛାତିର ଗୀତି ଯାହାର ସାକ୍ଷୀ
ଅଶ୍ରୁଝରା ସଜଳ ଆଖି
ଯେତେ ପୋଛିଲେ ଚାଲିବ ପୁଣି ଭିଜି
ସେଦିନ ଆସୁ ସେଦିନ ଯିବ ବୁଝି ।

ଯେଦିନ ପୁଣି ଶିଖିଲି ଫୁଲେ ଭରିଯିବ ଅଙ୍ଗନ
ତୋଳି ସେ ଫୁଲ ଗୁଢ଼ିବ ମାଳ ଅରୁଣିବ କଙ୍କଣ
ଶିଖିଲିଦଙ୍କା ସମାଧି ମୋର ଅଳପ ଥିବ ଛାତି
ଥରି ଉଠିବ ସେଦିନ ତୁମ କୁଟୀର ଘର ବାଡ଼ି ।

ଉଠିବ କାନ୍ଦ ଲୁହ ଉଛୁଳା
ଛାତିର ମାଳା କରିବ ଜ୍ବାଳା
ଫୁଲକୁ ଚାହିଁ ପାରିବ ନାହିଁ ନୟନ ଦେବ ମୁକ୍ତି

ସେଦିନ ଆସୁ ସେଦିନ ଯିବ ବୁଝି ।

ରଚୟିତା - କାଜୀ ନଜରୁଲ୍ ଇସଲାମ୍

Lose Translatioon:

Lalatendu Kabi 202201211421